

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

KUR'AN-I KERİM

7. SINIF

YAZARLAR

Dr. Nazif YILMAZ

Faruk SALMAN

Hüseyin ÇİNAR

DEVLET KİTAPLARI

özölün MATBAACILIK, ANKARA, 2023

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI	8671
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ	2563

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Hazırlayanlar

Editör	•
Dr. Numan KONAKLI	•
Dil Uzmanı	•
Filiz MUSLU	•
Program Geliştirme Uzmanı	•
Talip AYDEMİR	•
Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı	•
Hülya ERDUL	•
Rehberlik Uzmanı	•
Mevlüt SELVİ	•
Görsel Tasarımcı	•
Gönül KAYA	•

ISBN 978-975-11-6672-2

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 14.04.2023 tarihli ve 74529227 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir. Birinci baskı 123388 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

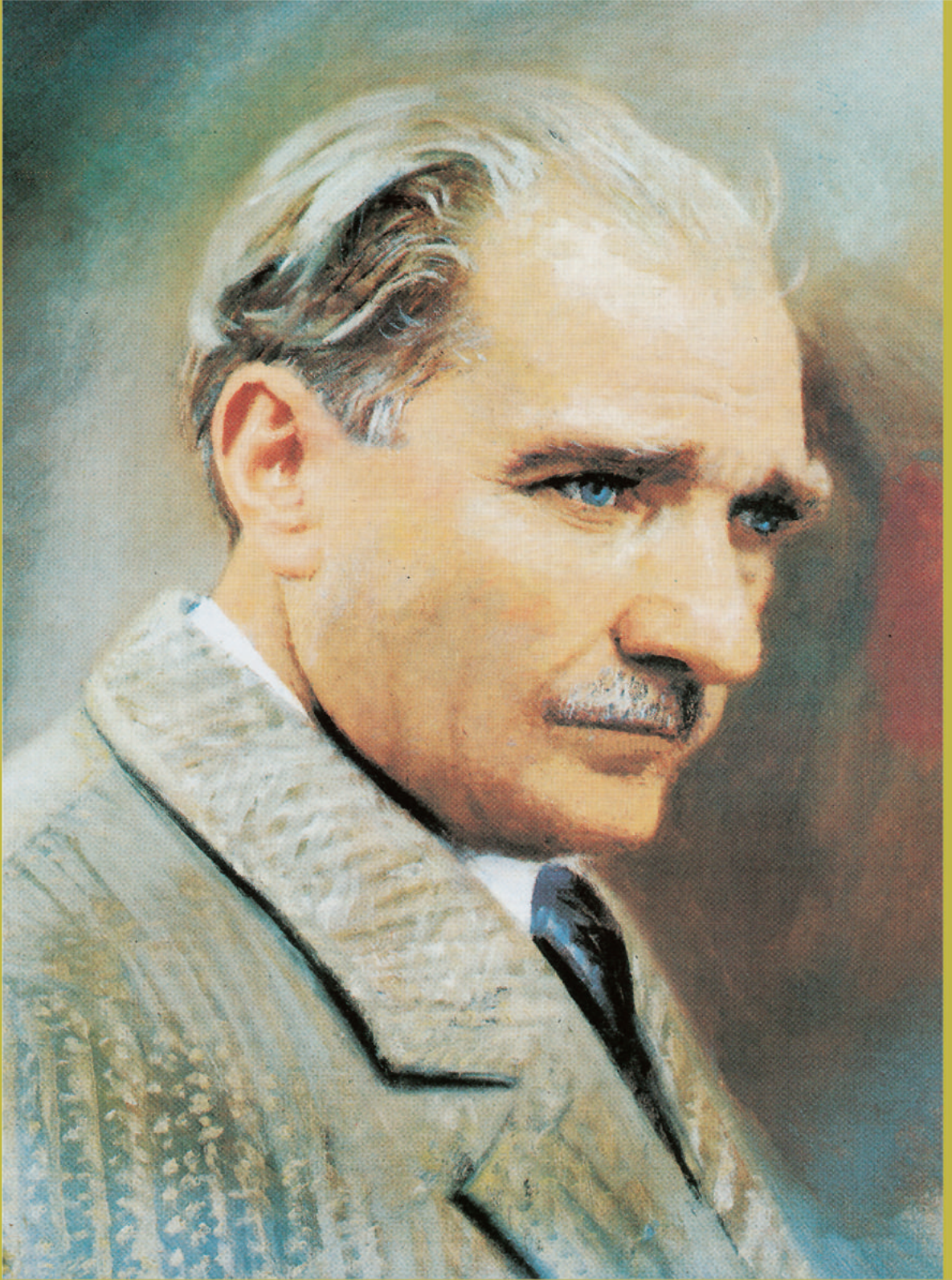
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE: KUR'AN-I KERİM'İ TANIYALIM

1. ÜNİTE

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYALIM

Bu Ünite Neler Öğreneceğiz?

- Kur'an-ı Kerim'in İslam dinindeki yeri ve önemi
- Kur'an-ı Kerim'in İslam dinindeki yeri ve önemi
- Hayat Kitabımız Kur'an-ı Kerim
- Kur'an-ı Kerim'in İslam dinindeki yeri ve önemi
- Kur'an-ı Kerim'in İslam dinindeki yeri ve önemi
- Kur'an-ı Kerim'in İslam dinindeki yeri ve önemi

Harflik Çalışmalar

1. Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?
2. Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?
3. Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?

Kur'an-ı Kerim'in İslam Dinindeki Yeri ve Önemi 12

Kur'an-ı Kerim'in İslam Dinindeki Yeri 12

Hayat Kitabımız Kur'an-ı Kerim 17

Kur'an'ın Mesajını Anlıyorum 22

Kur'an Kıssaları Öğreniyorum: Hz. Davud, Hz. Süleyman 22

Sureleri Tanıyorum: İbrahim Suresi 40

Kur'an'dan Dualar Öğreniyorum: İsrâ suresi, 24. ayet 50

Kur'an Kavramlarını Öğreniyorum: Din, İman, Tevhid, İtaat ... 52

Ölçme ve Değerlendirme 62

2. ÜNİTE: KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA

2. ÜNİTE

KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA

Bu Ünite Neler Öğreneceğiz?

- Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?
- Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?
- Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?
- Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?
- Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?
- Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?

Harflik Çalışmalar

1. Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?
2. Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?
3. Kur'an-ı Kerim'in harflik harfleri nelerdir?

Okunacak Sure ve Ayetler..... 93

Bakara Suresi (31-48. sayfalar) 93

Mülk Suresi..... 75

Fetih Suresi..... 72

Tecvit Bilgisi..... 94

Uzatma (Med) ve Çeşitleri..... 94

Medd-i Ârız..... 94

Medd-i Lâzım..... 95

Medd-i Lîn..... 96

Tenvin ve Sakin Nun..... 97

İhfa..... 97

İzhar..... 98

İklab..... 99

Ezberlenecek Dualar, Sureler ve Anlamları..... 100

Kâfirûn Suresini ve Anlamını Öğreniyorum..... 100

Fîl Suresini ve Anlamını Öğreniyorum..... 101

Kureyş Suresini ve Anlamını Öğreniyorum..... 102

Mâûn Suresini ve Anlamını Öğreniyorum..... 103

Ölçme ve Değerlendirme..... 104

SÖZLÜK..... 108

KAYNAKÇA..... 112

GÖRSEL KAYNAKÇA..... 113

CEVAP ANAHTARI..... 113

KİTABIN TANITIMI

Ünite Özeti Karekodu

Üniteyle ilgili özet bilgilerin yer aldığı belgeye bu karekodu okutarak ulaşabilirsiniz.

Ünite Numarası ve Adı

Ünitenin numarası ve adı bu bölümde yer alır.

Ünite İçeriği

Ünitenin PDF'sine bu karekod ile ulaşılır.

Bu Ünite Neler Öğreneceksiniz?

Ünite konuları bu bölümde yer alır.

Hazırlık Çalışmaları

Öğrencilerin kazanımlarla ilgili hazırbulunuşluluklarını ölçen sorular bu bölümde yer alır.

Konu Başlığı

Ünitedeki konu başlıkları bu bölümde yer alır.

Alt Konu Başlığı

Ünite konularının alt başlıkları bu bölümde yer alır.

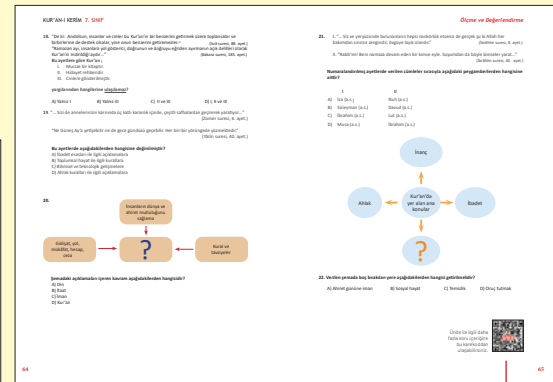
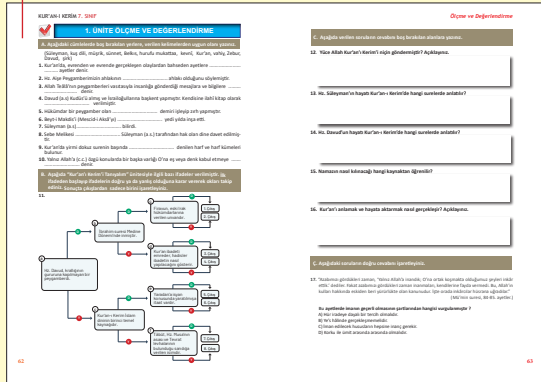
Etkinlik
Öğrenmeye katkı sağlayacak etkinliklerin yer aldığı bölüm.

Görsel
Konunun anlaşılmasına katkı sağlayacak görsel materyallerdir.

Dipnotlar

İçeriğin hazırlanmasında kullanılan kaynakların yer aldığı bölüm.

Ünite sonunda öğrenilen bilgilerin ve kazanılan becerilerin değerlendirildiği bölüm.

E-İçerik (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenilen bilgilerin ve kazanılan becerilerin ölçülmesine katkı sağlayacak ek sorulara bu karekoddan ulaşılabilir.

ORGANİZASYON ŞEMASI

 Düşünelim ve Paylaşalım

Bir Ayet

Yazalım

Bir Hadis

Bilgi Kutusu

 Uygulayalım

 Araştırılalım

 Okuyalım

KISALTMALAR

a.s.	: Aleyhisselam	İFAV	: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı
b.	: bin	MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
bk.	: bakınız	r.a.	: Radiyallahu anhu/anhâ
C	: cilt	s.	: sayfa
c.c.	: Celle celalühü	s.a.v.	: Sallallâhu aleyhi ve sellem
DEM	: Değerler Eğitimi Merkezi	TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı	ts.	: tarihsiz
ed.	: editör	thk.	: tahkik eden
haz.	: hazırlayan	vd.	: ve diğerleri

Kitap genelinde tek tazim ifadesinin kullanımı esas alınmıştır.

1. ÜNİTE

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYALIM

Bu Ünite Neler Öğreneceksiniz?

- Kur'an-ı Kerim'in İslam dininin ana kaynağı olduğunu
- Kur'an-ı Kerim'in insan hayatının bütün yönlerine ilişkin öğretisi bulunduğunu
- Hz. Davud ve Hz. Süleyman kıssalarının temel özelliklerini
- İbrahim suresinin genel özelliklerini
- İsra suresinin 24. ayetinde yer alan duanın anlamını
- Din, iman, tevhid, itaat kavramlarının anlamlarını

Hazırlık Çalışmaları

1. Kur'an-ı Kerim'in özellikleri hakkında neler biliyorsunuz?
2. Kur'an-ı Kerim mealinin fihristinde sizce hangi konulardan bahsedilir?
3. Kur'an-ı Kerim'deki yer alan dua ayetleri hakkında neler biliyorsunuz?

KUR'AN-I KERİM'İN İSLAM DİNİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Kur'an-ı Kerim'in İslam Dinindeki Yeri

Kur'an-ı Kerim; inanç esaslarının, ibadetlerin, ahlak kurallarının ve toplum hayatı ile ilgili temel ilkelerin anlatıldığı birinci temel kaynağımızdır. Dinimizin temel prensipleri, Kur'an-ı Kerim ve onun açıklayıcısı konumunda olan Sevgili Peygamberimizin hadisleri ile belirlenmiştir. Kur'an-ı Kerim sayesinde İslam dininin prensipleri hiçbir değişikliğe uğramadan günümüze kadar ulaşmıştır.

Kur'an'ı okuduğumuzda Yüce Rabb'imizin tüm insanlığa gönderdiği ilahi mesajlara doğrudan ulaşırız. Onu okuyarak ve anlayarak dinimizin özünü kavrar, Rabb'imiz ile doğrudan iletişim kurarız. Çünkü o, Allah (c.c.)* ile kullar arasındaki kopmaz bir bağıdır. Bu konuya dikkat çeken Sevgili Peygamberimiz, *"Size iki şey bırakıyorum. Bu ikisine sımsıkı sarılırsanız asla yolunuzu kaybetmezsiniz. Bunlardan biri Allah'ın kitabı Kur'an, diğeri de peygamberinin sünnetidir."*¹ buyurmuştur.

Görsel 1.1.

"Bu Kur'an, Allah'tan başkası tarafından uydurulmuş bir şey değildir. Ancak kendinden öncekini doğrulayan ve o Kitab'ı açıklayandır. Onda şüphe yoktur, o âlemlerin Rabbindendir." (Yunus suresi, 37. ayet.)

* Celle celalühü: O'nun şanı yücedir.

1 Muvatta, Kader, 3.

İnanç Esaslarımızı Kur'an-ı Kerim'den Öğreniriz

Bir dinin temelini inanç esasları oluşturur. Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim de inanç esaslarından, özellikle de Allah'a (c.c.) ve ahirete imandan çokça bahseder. Diğer esaslar bu iki inanç etrafında toplanmıştır.

Bunun yanında Yüce Rabb'imiz Kur'an'da yarattığı varlıklardan, evrenden ve evrende gerçekleşen olaylardan bahsetmiştir. "Kevnî ayetler" denen bu ayetlerde Allah'ın (c.c.) varlığı ve birliğine dair deliller olmasının yanı sıra insanların bunlardan ibret alıp düşünmeleri gerektiği de belirtilir.

Bir Ayet

"Ey iman edenler! Allah'a, peygamberine, peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve kıyamet gününü inkâr ederse tam manasıyla sapmıştır."

(Nisâ suresi, 136. ayet.)

Kur'an-ı Kerim, iman bakımından insanların durumlarından bahseder. Ayetlerde müminlerin, münafıkların, kâfirlerin ve müşriklerin düşünce ve inançları anlatılır. Onların yaşantıları ve ahlaki özellikleri bazen birbirleriyle kıyaslanarak bazen de örnekler ve benzetmelerle açıklanır.

Görsel 1.2.

"Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar. Göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. 'Rabb'imiz! Bunu boş yere yaratmadın, seni eksikliklerden uzak tutarız. Bizi ateş azabından koru.' derler."
(Âl-i İmrân suresi, 191. ayet.)

Bir Ayet

"Şüphesiz Allah, kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışındaki günahları, dilediği kimseler için bağışlar. Allah'a ortak koşan, kuşkusuz derin bir sapıklığa düşmüştür."

(Nisâ suresi, 116. ayet.)

İbadetlerimizi Kur'an-ı Kerim'den Öğreniriz

Allah (c.c.) insanları yaratmış, bütün bir kâinatı onların emrine sunmuştur. Bunun karşılığında insanların şükretmeleri ve ibadet etmeleri gerekmektedir. Kur'an-ı Kerim'de ibadetsiz inancın yeri yoktur, iman ile ibadet birbiriyle bağlantılıdır. Her inancın bir ibadet şekli vardır. İbadetsiz bir inanç düşünülemez. Gerçek bir iman, Allah'a (c.c.) itaati ve ibadeti içinde barındırır.

Kur'an'a göre insanın yaratılış gayesi sadece Allah'a (c.c.) ibadet etmek ve O'nun emirlerini yerine getirerek O'na kulluk etmektir. Kur'an-ı Kerim'de namaz, oruç, zekât, hac gibi ibadetleri yerine getiren kimselerin ahirette kurtuluşa erecekleri belirtilmiştir. Kulluk görevleri yerine getirildiği sürece içinde yaşadığımız dünya daha yaşanabilir olacak ve insanlık huzura kavuşacaktır. Çünkü Allah'a (c.c.) kul olmanın bir yolu da insanlığa faydalı işler yapmaktan geçer. Kul olmanın bilincinde olanlar, Allah'a (c.c.) ibadet eden ve O'nun yarattıklarına şefkat ve merhametle davrananlardır. Yüce Rabb'imiz Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurur: **“Cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.”**² **“Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabb'inize ibadet edin ki Allah'a karşı gelmekten sakınasınız.”**³

Kur'an-ı Kerim'de ibadetler, “Namaz kılınız, zekât veriniz...” gibi genel ifadelerle emredilmiştir. Bazı ibadetlerle ilgili kısmi açıklamalar olsa da ibadetlerin nasıl yapılacağı ile ilgili geniş açıklamalar bulunmaz. Bu sebeple Kur'an'ın emrettiği ibadetleri yapmak için Peygamberimizin (s.a.v.)*** uygulamalarına ve açıklamalarına ihtiyaç vardır. İbadetlerin nasıl yapılacağı hadislerden öğrenilebilir. Allah'a (c.c.) kulluk görevi ancak Peygamberimizin (s.a.v.) sünnetine uyularak yerine getirilebilir. Namaz ibadeti buna örnektir. Birçok ayette namaz emredilmiş fakat namazın nasıl kılınacağı açıklanmamıştır. Namazın nasıl kılınacağını Peygamberimizin (s.a.v.) öğretmiştir. Nitekim Peygamberimizin (s.a.v.) *“Ben namazı nasıl kılıyorsam siz de öyle kılınız.”* buyurmuştur.⁴

Görsel 1.3.

“Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı öğrenen ve öğretenidir.”

(Tirmizî, Fezâilü'l-Kur'ân, 15.)

Bir Ayet

“Namaz kılınız, zekât veriniz ve peygambere itaat ediniz ki size merhamet edilsin.”

(Nûr suresi, 56. ayet.)

*** Sallallâhu aleyhi ve sellem: Allah'ın (c.c.) rahmet ve selamı onun üzerine olsun.

2 Zâriyât suresi, 56. ayet.

3 Bakara suresi, 21. ayet.

4 Buhârî, Ezân, 18.

Dinimizin Toplum Hayatıyla İlgili Kurallarını Kur'an-ı Kerim'den Öğreniriz

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in ana hedefi; sağlam inanca, doğru bilgiye ve ahlaki güzelliklere sahip bir toplum oluşturmaktır. İslam dini, ancak toplum içinde ve insanlarla birlikte yaşanır. Çünkü toplum hayatı olmayınca İslam'ın tavsiye ettiği cömertlik, şefkat, yiğitlik; hatta merhamet, sevgi gibi birçok ahlaki güzel-lik gerçekleşemez.

Görsel 1.4.

“Kitab’a sınıksız sarılanlara ve namazı dosdoğru kılanlara gelince şüphesiz biz, iyiliğe çalışan (erdemli) kimselerin mükâfatını zayi etmeyiz.”
(A’râf suresi, 170. ayet.)

Allah Teâlâ; Nisâ suresinin 29. ayetinde ticaretin karşılıklı rıza ile yapılmasını, Beled suresinin 17. ayetinde sabretmeyi ve sabrı tavsiye etmeyi, Lokmân suresinin 14. ayetinde anne babaya karşı nasıl davranılacağını, Hucurât suresinin 12. ayetinde çevremizdeki insanlarla nasıl ilişki kurulacağını, Hac suresinin 30. ayetinde yalan söylememeyi ve İsrâ suresinin 34. ayetinde ise verdiğimiz sözü tutmayı öğütlemiştir.

Kur'an-ı Kerim'de açıklanan din bir toplum dinidir. Kur'an'ın getirdiği hayat ölçüleri aileden başlayarak geniş akraba çevresine, oradan topluma ve bütün insanlığa ulaşır.

Düşünelim-Paylaşalım

Kur'an'ın birçok ayeti yönetim, eğitim, devletler arası ilişkiler, toplum düzeni, evlilik, boşanma, miras, ticaret, borç alıp verme, şahitlik, ortaklık, insanlar arası iletişim gibi sosyal hayatı düzenleyen kuralları içermektedir. Kur'an-ı Kerim'in toplumsal huzurun sağlanması için getirdiği prensipler, Allah (c.c.) ve ahiret inancı ile güzel ahlak esasları üzerine oturtulmuştur. Çünkü inançlı ve ahlaki kişilerden toplum hayatında adaletli davranmaları ve başkalarına haksızlık etmemeleri beklenir.

Buna göre Kur'an-ı Kerim'in sosyal hayatı düzenlemedeki rolü ile ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kur'an-ı Kerim Ahlak Kurallarımızı Örneklerle Açıklar

Ahlak kuralları, dünyada insanca yaşamamızı sağlar. İyi ahlakın hâkim olmadığı bir toplumda sevgi, saygı ve güven kalmaz; bir huzursuzluk ortamı meydana gelir. Bu tür toplumlarda mazlumlar hakkını alamaz ve büyüklere saygı kaybolur. Toplumda mal ve can güvenliği kalmaz. Her tür kötülük ve haksızlık yayılır. Dünya yaşanmaz hâle gelir. Sonuçta devletin koyduğu yasalar bile toplumda düzeni ve huzuru sağlamak için yeterli olmayabilir.

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in pek çok ayetinde güzel ahlak esaslarından bahsedilir. Bu ayetlerde anlatılan olaylar bizi iyiye, güzele ve doğruya yönlendirir. Kur'an-ı Kerim'i baştan sona incelediğimizde onun aracılığıyla güzel ahlaklı insanlardan oluşan bir toplum ve böyle toplumlardan meydana gelen bir dünya oluşturmak istendiğini görürüz.

Kur'an-ı Kerim'de güzel bir ahlaka sahip olmamız için "yaşayan Kur'an" olarak Peygamberimizi örnek almamız istenmiştir.⁵ Çünkü Peygamber Efendimiz; Kur'an'da geçen doğruluk, temizlik, iyilikseverlik, başkalarına yardım etme, merhamet gibi birçok ahlaki kuralı önce kendi yaşamında tatbik etmiş, daha sonra da bizlere öğretmiştir. Yüce Rabb'imiz, Kur'an-ı Kerim'de **"Şüphesiz ki sen, büyük bir ahlak üzerinesin."**⁶ buyurarak Peygamberimizin ahlakını övmüştür. Hz. Aişe annemiz de Peygamberimizin ahlakının "Kur'an ahlakı" olduğunu söylemiştir.⁷

Görsel 1.5.

"Bu Kur'an, ayetlerini düşünsünler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır."
(Sâd suresi, 29. ayet.)

Güzel ahlaklı olmak için Kur'an'ın bizlere sunduğu ahlak ilkelerini benimsemeliyiz. Bunun için de Peygamberimizin hayatını kendimize örnek almalı ve onun gibi temiz bir ahlaka ve yaşıya sahip olmalıyız. Güzel ahlakla ilgili bazı ayetler şunlardır:

- "Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin."⁸
- "Muhakkak ki Allah adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder; ahlaksız ve çirkin davranışları, kötülükleri yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor."⁹
- "Bir şeyi ölçtüğünüz zaman ölçüyü tam tutun, doğru teraziyle tartın..."¹⁰
- "Lokman şöyle demişti: Yavrucuğum! Yaptığın iş bir hardal tanesi ağırlığında bile olsa ve bu bir kayanın içinde veya göklerde yahut yerin derinliklerinde bulunsa yine de Allah onu karşına getirir. Doğrusu Allah, en ince işleri görüp bilmektedir ve her şeyden haberdardır."¹¹
- "Küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah, kibirlileri ve övünüp duran kimseleri asla sevmez."¹²

5 bk. Ahzâb suresi, 21. ayet.

6 Kalem suresi, 4. ayet.

7 bk. Müslim, Salatü'l-Müsâfirîn, 139; Ebû Dâvûd, Tatavvu, 26.

8 Ahzâb suresi, 70. ayet.

9 Nahl suresi, 90. ayet.

10 İsrâ suresi, 35. ayet.

11 Lokmân suresi, 16. ayet.

12 Lokmân suresi, 18. ayet.

Hayat Kitabımız Kur'an-ı Kerim

İnsanı üstün bir varlık olarak yaratan Yüce Rabb'imiz, onu dünyada yalnız ve rehbersiz bırakmamıştır. Allah (c.c.), gönderdiği kitapları ve peygamberleri aracılığı ile insanlarla iletişim kurmuş, onlara yol göstermiştir. Hz. Âdem'den itibaren bütün peygamberler, Allah'tan (c.c.) aldıkları mesajları bize ulaştırmış ve açıklamışlardır. Allah Teâlâ'nın peygamberleri aracılığıyla insanlığa gönderdiği bu mesaj, bilgi ve sözlere vahiy denir. İlahi kitaplar Allah (c.c.) tarafından gönderilen bu vahiyleri içerir. Sevgili Peygamberimize de Kur'an-ı Kerim vahyedilerek insanların yolunu aydınlatacak ayetler gönderilmiştir.

Bir Ayet

“Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için kuluna apaçık ayetler indiren O’dur. Şüphesiz Allah, size karşı çok şefkatli, çok merhametlidir.”

(Hadîd suresi, 9. ayet.)

Kur'an-ı Kerim sadece inanç esaslarından, ahiretten, peygamberlerin hayatından, namazdan, oruçtan, zekâtтан, hacdan ve ibadetlerden bahseden bir kitap değildir. Ayrıca sadece sevap kazanma amacıyla okunan bir dua kitabı da değildir. O, bir hayat rehberidir. Onun içinde insanların mutluluğu ve yaşadıkları sorunların çözümü için temel prensipler vardır. Kur'an-ı Kerim;

- insanı ve onun yaratılışını,
- insanın Allah’a, kendisine ve ailesine karşı sorumluluklarını,
- insanın diğer insanlarla ve evrenle kurduğu ilişkileri,
- hayatın bütünü kapsar.

Bir başka ifadeyle Kur'an-ı Kerim, getirdiği ilkelerle insanın saf ve temiz yaratılışını koruyan; onun Allah’la (c.c.), diğer varlıklarla ve bütün kâinatla ilişkisini düzenleyen bir hayat planı ve yol haritasıdır.

Bilgi Kutusu

Vahiy kelimesinin birden fazla anlamı vardır. Bu anlamlardan bazıları şunlardır:

1. Gizli konuşma, fısıldama, ilham etme, ima ve işaret etme, ortaya çıkarma.
“Musa’nın annesine ‘Çocuğu emzir, korktuğun zaman suya bırak, korkma, üzülme. Biz şüphesiz onu sana döndüreceğiz ve peygamber yapacağız.’ diye vahiyle bildirmiştik.” (Kasas suresi, 7. ayet.)
2. Hayatın hangi ilkelere göre yönlendirilmesi ve nelere uyup nelerden sakınılması gerektiğini peygamberler aracılığıyla insanlara bildiren ilahi bilgi, bu bilginin gönderiliş tarzı.
“Allah, insanlara ancak vahiy yoluyla veya perde arkasından konuşur, yahut bir elçi (Cebrail) gönderir; kendi isteğiyle dilediğini vahyeder. Doğrusu o yücedir, hâkimdir.” (Şûrâ suresi, 51. ayet.)

(MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 498.)

İnsanoğlu, var oluşundan itibaren varlık sebebini ve hayatın amacını merak etmiş ve şu soruları sormuştur:

- Hayatın anlamı nedir?
- Ben niçin varım ve sonunda ne olacağım?
- Bu hayatta nasıl mutlu olabilirim?
- Ölüm yokluk mudur?
- Öldükten sonra nasıl bir hayat vardır?

Yazalım

Öğrendiğiniz bilgilerden hareketle Kur'an'ın özelliklerini yazınız.

- Bir hayat rehberidir.

Görsel 1.6.

“Gökleri ve yeri yoktan var eden Allah’tır. O, bir işin olmasını dilerse ona ‘Ol!’der ve o da olur.”
(Bakara suresi, 117. ayet.)

1. ÜNİTE: *Kur'an-ı Kerim'i Tanıyalım*

Kâinatı ve insanı yaratan Allah Teâlâ, hayata ve ölüme dair soruların cevabını Kur'an-ı Kerim'de açıklamıştır. Hayatı anlamlandırmak ancak Kur'an'ı anlamakla mümkündür. Çünkü Kur'an, insanı ve hayatı yaratan Allah'ın (c.c.) sözüdür.

Kur'an-ı Kerim, hayatımızı kolaylaştırır. Dünyada nasıl yaşayacağımızı, karşılaştığımız sorunları nasıl çözeceğimizi, doğru ile yanlış birbirinden nasıl ayıracağımızı öğretir. Çünkü o, doğru bilginin kaynağıdır. Onu anlamak ve hayata taşımak ise akıl ile mümkündür. İnsan, aklını kullanır ve Kur'an'ın aydınlığında hayatını sürdürürse dünyada huzuru, ahirette de cenneti kazanır.

İnsan akli iyi ile kötüyü, faydalı ile zararlıyı birbirinden ayırt etmek için tek başına yeterli değildir. Akıl, tutkuların ve sınırsız arzuların etkisinde kalarak yanlış kararlar verebilir. Akli başında olduğu hâlde hırsızlık yapan, cinayet işleyen ve başkalarına zarar verici davranışlarda bulunan insanların varlığı, aklın tek başına yeterli olmadığını göstermektedir. İnsan aklının vahye olan ihtiyacı şu benzetmeyle açıklanabilir:

Akıl, görme duyumuz olan göz gibidir. Gözün görmesi için varlıkları ve eşyaları aydınlatan ışığa ihtiyacımız vardır. Işık yoksa gözümüz olsa dahi görmemiz mümkün değildir. Aynı şekilde Allah'ın (c.c.) gönderdiği vahiy de ışık gibidir; yolumuzu ve hayatımızı aydınlatır. Onun aydınlığında hayatın gerçeğini, olayların iç yüzünü ve davranışlarımızın sonucunu görebiliriz.

Görsel 1.7.

“Şüphesiz ki bu Kur'an en doğru yola iletir, iyi davranışlarda bulunan müminlere kendileri için büyük bir mükâfat olduğunu müjdeler.”
(İsrâ suresi, 9. ayet.)

Güneş ışığı dünyayı aydınlatır. Ancak gözlerini kapatanlar ya da gözleri görmeyenler için dünya karanlıktır. Lambayı yakmak için düğmeye basmak veya güneşin ışığını görmek için gözlerimizi açmak gerektiği gibi vahiyle aydınlanmak için de Kur'an-ı Kerim'de açıklanan bilgileri kabul etmek, anlamak ve uygulamak gerekir.

Kur'an-ı Kerim, Bütün Çağlara ve İnsanlara Hitap Eder

İnsanlığa hayat rehberi olarak gönderilen Kur'an-ı Kerim, kıyamete kadar yaşayacak bütün insanların ihtiyaçlarına cevap vermek üzere indirilmiştir. Kur'an'daki ilkeler çağlar üstüdür; hiçbir şekilde eskimez ve zaman aşımına uğramaz. Nasıl ki içtiğimiz su zaman aşımına uğramıyorsa ve bizim için hayat kaynağı olmaya devam ediyorsa Kur'an da öyledir. Onun getirdiği ilkeler de kaç asır geçerse geçsin eskimez ve geçerliliğini kaybetmez. Çünkü Kur'an, kâinatı ve bütün zamanları yoktan var eden Yüce Allah'ın bütün zamanlara ve bütün zamanlardaki insanlara hitap eden sözüdür. Allah'ın (c.c.) sözleri eskimez. Kur'an, Rabb'imizin en son gönderdiği ve kıyamete kadar hükmü geçerli olacak kitaptır.

Kur'an-ı Kerim, Yaşayan İnsanlar İçin İndirilmiştir

Kur'an-ı Kerim, yaşayan insanlara hitap eder. Kur'an'ın getirdiği prensipler dünya hayatımızı düzenlemek ve insanın bu dünyadaki tutum ve davranışlarını iyileştirmek için vardır. Yüce Allah, Kur'an'la insanlığa seslenmiş; onların dünyada ve ahirette güzel bir hayat yaşamaları için onu "hayat kılavuzu" olarak göndermiştir. Kur'an, İslam'ın getirdiği ölçülere göre yaşayanlara dünyada ve ahirette ödüller olduğunu vaat eder. Peygamberimiz de Kur'an'ın getirdiği bu ölçüleri kendi hayatında uygulayarak bize öğretmiştir. Peygamberimizin sünneti, Kur'an'ın hayata taşınması ve yansımasıdır.

Kur'an-ı Kerim, Müminin Yol Haritasıdır

Kur'an-ı Kerim, dünya mutluluğunun ve cennetin yol haritasıdır. Bu haritaya göre tehlikeli bölgeleri ve yasak alanları belirleyip yola koyulursak gerçek huzuru ve mutluluğu buluruz. Ayrıca dünyada onurlu ve insanca bir hayat süreriz. Kur'an'da gösterilen yol haritası; öncelikle Allah'a (c.c.) ve peygamberlerine inanmak, namaz, oruç, zekât gibi temel ibadetleri yerine getirmek, hayatın her alanında dosdoğru ve güzel ahlaklı olmak, insanlara iyilik etmek gibi güzergâhları içerir. Bunların yanı sıra anne babaya saygısızlık yapmak, haram yemek, başkalarının hakkını gasbetmek, hırsızlık yapmak, yalan söylemek, dedikodu yapmak, faiz yemek, içki içmek, kumar oynamak gibi Allah'ın (c.c.) yasakladığı davranışlardan uzak durmak da uğranılmaması gereken duraklardır.

Görsel 1.8.

"Kalbinde Kur'an'dan bir miktar bulunmayan kimse harap ev gibidir."
(Tirmizî, Fezâilü'l-Kur'ân, 18.)

Bir Ayet

“Bu, kendisinde şüphe olmayan kitaptır. Allah’a karşı gelmekten sakınanlar için yol göstericidir.”

(Bakara suresi, 2. ayet.)

Kur’an bizi şeytanın tuzağına karşı uyarır. İnsanlığa faydalı olan çalışmalarımızı teşvik eder. İnsana ve toplumlara verilen hayat fırsatını en güzel şekilde değerlendirmeyi ve ahireti unutmayıp kimseye zulmetmemeyi öğütler. Hayatımızı düzenleyecek kuralları getirir. Bize dünyadaki görevlerimizi öğretir. Dünyadaki davranışlarımızın ahiretteki sonuçlarını haber verir. Bizi doğru sözlü olmaya, adaletli davranmaya ve ihtiyaç sahiplerine yardım etmeye teşvik eder. Rabb’ini tanıyan, haksızlıktan kaçınan, herkese iyi davranan güzel ahlaklı bir insan olmamızı ister. Kur’an, tüm insanlara yönelik bir duyurudur. Onun aracılığı ile insanlar uyarılsın, herkes Allah’ın (c.c.) tek olduğunu öğrensin ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsın diye indirilmiştir.¹³

Yazalım

Mealli bir Kur’an fihristinden aşağıdaki cümlelerle ilgili bir ayet bularak boş bırakılan alanlara yazınız.

İhtiyacı olan arkadaşlarıma yardım ederim.

Annem su istediğinde canım istemiyorsa ona su getirmem.

Bazen arkadaşlarımdan görünüşüyle alay ederim.

Bir Hadis

“Allah, Kur’an’la amel eden bazı toplumları yükseltir, onunla amel etmeyen bazılarını da alçaltır.”

(Müslim, Salatü’l Müsâfirîn, 269.)

13 bk. İbrâhîm suresi, 52. ayet.

Kur'an'ın gösterdiği şekilde yaşayan toplumlarda ahlaksızlığın yerini fazilet, haksızlığın yerini adalet, acımasızlığın yerini merhamet, huzursuzluğun yerini mutluluk, saygısızlığın yerini hürmet alır. Başta Peygamber Efendimizin yaşadığı Asrısaaadet Dönemi olmak üzere Kur'an'ın örnek alındığı tüm devirler bunun en güzel örneğidir. Bu konuyla ilgili olarak Kur'an-ı Kerim'de şu ifadeler bulunmaktadır:

“... O, kendinden öncekileri doğrulayan, her şeyi açıklayan bir kitaptır. İman eden toplum için bir rahmet ve doğru yolu gösteren bir kılavuzdur.”¹⁴

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim, ilim adamlarını da araştırma ve incelemeye sevk etmiş; bazı icat ve keşiflerde onlara yol gösterici olmuştur. Çünkü Kur'an-ı Kerim'in amaçlarından biri de biz insanların ufkunu açmak, Allah Teâlâ'nın verdiği akıl, fikir ve zekâ sayesinde evrendeki tüm varlıkların özelliklerini kavramaktır.

Düşünelim Paylaşalım

“Allah, sizi bir tek nefisten yarattı. Sonra ondan da eşini yarattı... Sizi de annelerinizin karnında üç katlı karanlık içinde, çeşitli safhalardan geçirerek yaratıyor. İşte bu yaratıcı, Rabb'iniz olan Allah'tır. Mülk O'nundur, O'ndan başka ilah yoktur...”

(Zümer suresi, 6. ayet.)

“Ne Güneş Ay'a yetişebilir ne de gece gündüzü geçebilir. Her biri bir yörüngede yüzmektedir.”

(Yâsîn suresi, 40. ayet.)

Bu ayetlere göre Kur'an-ı Kerim'in bilime verdiği katkılarla ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

KUR'AN'IN MESAJINI ANLIYORUM

Kur'an Kıssaları Öğreniyorum: Hz. Davud, Hz. Süleyman

Hz. Davud ve Hz. Süleyman, Allah'ın (c.c.) İsrailoğullarına gönderdiği peygamberlerdendir. Bu iki peygamber, hem baba oğul hem de hükümdardı.

14 Yûsuf suresi, 111. ayet.

Hz. Davud

İsrailoğulları, Allah'a (c.c.) isyan edip karşı geldikleri ve beraberlerinde peygamberleri Musa (a.s.***) olduğu hâlde kutsal topraklara girmedikleri için ceza olarak çöllerde kırk yıl dolaşmıştı. Hz. Musa vefat edince Allah (c.c.) İsrailoğullarına yeni bir peygamber gönderdi. Çölde büyük çileler çektikten sonra hatalarının farkına varan İsrailoğulları, yeni gönderilen bu peygambere itaat ettiler ve Filistin'e yerleştiler.

O zamanlar Mısır ile Şam arasında Amâlika kavmi yaşardı. Câlût ve ordusu, İsrailoğullarına saldırıp onları yendi, kadınları ve çocukları esir aldı. Bu arada Musa (a.s.) zamanından beri korunan, Kur'an-ı Kerim'de "Tâbût" olarak adlandırılan ve içinde Musa'nın (a.s.) asası ve Tevrat levhaları bulunan kutsal sandığı da alıp götürdüler.

Bilgi Kutusu

Davud (a.s.), Kudüs'te doğmuştur. Hz. İbrahim ve Yakub'un (a.s.) soyundan olup Hz. Musa'dan sonra İsrailoğulları'na yol göstermek üzere görevlendirilmiştir. O, Hz. Musa'nın yolunu takip ederek insanlar arasında adaleti yaygınlaştırmaya çalışmıştır. Kendisine hem peygamberlik hem de hükümdarlık verilmiştir. Ayrıca Kudüs'ü almış ve İsrailoğulları'na başkent yapmıştır. Kendisine ilahi kitap olarak Zebur verilmiştir.

(Ömer Faruk Harman, "Dâvûd", TDV İslam Ansiklopedisi, C 9, s. 21-24.)

Ev, mal, mülk ve yurtlarından ayrı düşen İsrailoğulları çok zor durumdaydı. Tâbût'un da ellerinden çıkmasına çok üzülmüyorlardı. O sıralarda içlerinde olan bir peygambere giderek şöyle yalvardılar: "Ey Peygamberimiz! Düşmanlarımız bizi yendiler ve Tâbût'u ele geçirdiler. Bizi perişan edip dağıttılar. Askerlerimizi öldürüp kadınlarımızı ve çocuklarımızı esir aldılar. Bize bir yol göster."¹⁵

Hükümdar Tâlût

İsrailoğullarının peygamberi, ümmetinin yaşadığı zorluklar karşısında Allah'a (c.c.) dua etti ve bu zor durumdan kurtulmak için O'ndan bir yol göstermesini istedi. Bunun üzerine Allah Teâlâ, aralarından "Tâlût" adlı bir kişiyi hükümdar yapmalarını peygamberine vahyetti. Peygamber İsrailoğullarına bu vahyi iletince halk buna karşı çıktı ve "Tâlût hükümdar soyundan değildir. Nasıl hükümdar olabilir ki?" dedi.

"Musa'dan sonra İsrailoğullarının ileri gelen kimselerini görmedin mi? Kendilerine gönderilmiş bir peygambere 'Bize bir hükümdar gönder ki (onun komutasında) Allah yolunda

** Aleyhissalam: Ona selam olsun.

15 Seyyid Kutub; Abdülkadir Cüde es-Sehhâr, Dinî Hikâyeler, s. 204.

savaşalım.’ demişlerdi. O peygamber de onlara ‘Ya size savaş yazılır da savaşmazsanız?’ dedi. Onlar da ‘Yurtlarımızdan çıkarılmış, çocuklarımızdan uzaklaştırılmış olduğumuz hâlde Allah yolunda neden savaşmayalım?’ dediler. Fakat kendilerine savaş yazılınca içlerinden pek azı harîş geri dönüp kaçtılar. Allah zalimleri iyi bilir.”¹⁶

“Peygamberleri onlara, ‘Allah size Tâlût’u hükümdar olarak gönderdi.’ dedi. Onlar, ‘O bizim üzerimize nasıl hükümdar olabilir? Biz hükümdarlığa ondan daha layığız. Ona zenginlik de verilmemiştir.’ dediler. Peygamberleri şöyle dedi: ‘Şüphesiz Allah onu sizin üzerinize (hükümdar) seçti, onun bilgisini ve gücünü artırdı.’ Allah mülkünü dilediğine verir. Allah lütfu geniş olan-
dır, hakkıyla bilendir.”¹⁷

Görsel 1.9.

“Peygamberleri onlara ‘Onun hükümdarlığının alameti, Tâbût’un size gelmesidir. Meleklerin taşıdığı o Tâbût’un içinde Rabb’inizden size bir ferahlık ve sükûnet, Musa ve Harun hanedanlarının bıraktıklarından bir kalıntı vardır...’ demişti.” (Bakara suresi, 248. ayet.)

İsrailoğullarının ileri gelenlerine göre iktidar ve hükümdarlık büyük servet sahiplerinin olmalıydı. Hâlbuki bu düşünce toplumun yararına değildi ve adalet prensibine aykırıydı. Çünkü bir vazifede zenginlik değil, liyakat önemlidir. Bir başka deyişle önemli görevlere getirilen kişilerin o göreve uygun olması gerekir. Bu meselede de doğru olan, hükümdar olacak kişinin manevi yönden güçlü, bilgili, kuvvetli ve cesur olmasıydı.

Tâlût’un hükümdarlığına karşı gelen İsrailoğulları “Eğer o gerçekten hükümdar ise bize bir delil, işaret göster. Allah’ın onu seçtiğini nereden bilelim?” dediler. Bunun üzerine “Peygamberleri onlara ‘Onun hükümdarlığının alameti, Tâbût’un size gelmesidir. Meleklerin taşıdığı o Tâbût’un içinde Rabb’inizden size bir ferahlık ve sükûnet, Musa ve Harun ailelerinin bıraktıklarından bir kalıntı vardır. Eğer inanmış kimseler iseniz sizin için bunda şüphesiz bir işaret vardır.’ dedi.”¹⁸

Emre İtaat

Allah Teâlâ’nın emriyle melekler Tâbût’u getirdi ve Tâlût’un evinin önüne bıraktı. Bunu gören İsrailoğulları, onun Allah (c.c.) tarafından görevlendirildiğine inandı ve hükümdarlığını kabul etti.

Bir süre sonra Tâlût, halkına savaş için hazırlanmalarını emretti. Tâlût’la savaşa çıkanlar arasında Hz. Davud’un babası ve kardeşleri de vardı. Hz. Davud, kardeşlerinin en küçüğü idi; savaşta babasına ve kardeşlerine su ve yiyecek taşımak için yola çıkmıştı. Bu olay Kur’an-ı Kerim’de şöyle anlatılır:

¹⁶ Bakara suresi, 246. ayet.

¹⁷ Bakara suresi, 247. ayet.

¹⁸ Bakara suresi, 248. ayet.

“Tâlût orduyla ayrıldıktan sonra ‘Doğrusu Allah sizi bir ırmakla deneyecektir. Kim ondan içerse benden değildir, -eliyle bir avuç alan müstesna- ondan tatmayan da bendendir.’ dedi. Aralarından pek azı hariç o sudan içtiler. Kendisi ve onunla birlikte inananlar ırmağı geçince ‘Bugün Calut ve ordusuna karşı koyacak gücümüz yok.’ dediler. Allah’a kavuşacaklarını bilenler ise ‘Nice az topluluk çok topluluğa Allah’ın izniyle üstün gelmiştir Allah sabredenlerle beraberdir.’ dediler.”¹⁹

Görsel 1.10.

“Ant olsun ki biz, Davud’a ve Süleyman’a ilim verdik. Onlar, ‘Bizi, mümin kullarının birçoğundan üstün kılan Allah’a hamdolsun.’ dediler.” (Neml suresi, 15. ayet.)

Hava çok sıcaktı. Önlerindeki nehirden ancak bir avuç su içmelerine izin verilmişti. Ordu yürüyüp ırmağa ulaştı. İsrailoğullarının büyük bir kısmı emre itaat etmeyip sudan kana kana içti. Bir avuçtan fazla su içenlerin susuzlukları daha da arttı, dudakları kurudu ve hâlsiz kalıp yorgun düştüler. Bunun sonucunda ordunun gerisinde kaldılar. Tâlût, onlara evlerine dönmelerini emretti. Emri dinleyerek az su içenlerin ise kuvvet ve cesaretleri artmıştı. Tâlût, aslında askerlerinin emre itaat edip etmeyeceklerini öğrenmek için bu yasağı koymuştu. Çünkü komutanın emrine itaat etmeyen askerlerle zafer elde edilemezdi. Bir savaşta galip gelmek için maddi imkânların yanı sıra askerî disiplinin ve maneviyatın da güçlü olması gerekiyordu. Sonunda Tâlût’un ordusu nehri geçip Câlût’un askeriyle karşılaştı. Bu olay Kur’an-ı Kerim’de şöyle anlatılır:

“Câlût ve askerleriyle savaşa tutuştuklarında ‘Ey Rabb’imiz! Yüreğimizi sabırla doldur, bize direnme gücü ver, kâfir kavme karşı bize yardım et.’ dediler.”²⁰

19 Bakara suresi, 249. ayet.

20 Bakara suresi, 250. ayet.

Hız. Davud Hükümdar Oluyor

O dönemde savaş başlamadan önce iki taraftan birkaç asker öne çıkar ve dövüşürdü. Câlût öne atıldı ve “Ey Tâlût! Benimle vuruşacak bir adam istiyorum.” diyerek ona meydan okudu. Tâlût’un ordusundan hiç kimse bu meydan okumaya cevap vermedi. O sırada henüz kendisine peygamberlik verilmemiş olan Hız. Davud hemen öne atıldı. Hız. Davud, o zamanlar çobanlık yapan bir gençti. Çok cesurdu ve sapanla taş atmakta da çok yetenekliydi. Meydana çıkarak “Ey Câlût! Seninle ben vuruşacağım.” dedi. İri yarı ve dev gibi bir adam olan Câlût, karşısına çıkan küçük Davud’a bakarak kahkahalar attı. “Hey, küçük! Geri dön, seni öldürmek istemiyorum.” diye onunla alay etti. Davud (a.s.) “Hayır, ben seni öldürmek istiyorum. Cesaretin varsa saldır.” dedi.²¹

Kendisine meydan okuyan bu gence kızan Câlût, saldırıya geçti. Hız. Davud, hemen sapanına iri bir taş yerleştirdi ve Câlût’a fırlattı. Taş, Câlût’un alınına isabet etti ve Câlût atından yere düşerek öldü. Câlût’un ordusu hükümdarlarının öldüğünü görünce korkup paniğe kapıldılar ve birbirlerini çiğneyerek kaçımaya başladılar.

Bu savaş sonunda İsrailoğulları galip geldiler, kadın ve çocukları esaretten kurtardılar. Tâlût’un hükümdarlığında yeniden toparlandılar ve Kudüs’te güven içinde yaşamaya başladılar.

Bilgi Kutusu

Bedir Savaşı’nda Müslümanlar sayıca azdılar fakat kuvvetli bir imana sahiptiler. Hız. Peygamber’e itaat eden az sayıda Müslüman, kendilerinden üç kat fazla olan müşriklere inançları sayesinde galip gelmişlerdi. Allah (c.c.), Bedir’de Müslümanlara zafer nasip etti. Yakın tarihimizdeki Çanakkale Savaşı’nda da Müslümanların kuvvetli imanı, gayret ve mücadelesi ile Allah (c.c.), onlara zafer nasip etmişti.

(Mustafa Fayda, “Bedir”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 5, s. 325.)

Hız. Davud’un hükümdar oluşu Kur’an-ı Kerim’de şöyle anlatılır: “... Allah Davud’a hükümdarlık ve hikmet verdi, dilediği ilimlerden ona öğretti. Eğer Allah insanlardan bir kısmını diğerleriyle savmasaydı elbette yeryüzü altüst olurdu. Lakin Allah bütün insanlığa karşı lütuf ve kerem sahibidir.”²²

Hız. Davud, hükümdar olduktan bir süre sonra kendisine peygamberlik verildi. Böylece o hem hükümdarlık hem de peygamberlik görevini üstlenen ilk peygamber oldu. Ayrıca dört büyük kitaptan biri olan Zebur da ona indirildi.²³

21 Seyyid Kutub; Abdülkadir Cüde es-Sehhâr, Dinî Hikâyeler, s. 210.

22 Bakara suresi, 251. ayet.

23 Bk.İsrâ suresi, 55. ayet.

Hız. Davud, kral olmanın gururuna kapılmayan, Allah'ın (c.c.) emirlerini yerine getiren ve dinî tebliğden vazgeçmeyen bir peygamberdi. O, Allah'ın (c.c.) koyduğu kanun ve kuralları insanları yönetirken de uygulmuş, bu yönüyle örnek bir hükümdar olmuştur. Allah Teâlâ, demiri onun eliyle şekillendirmiş ve insanlara bu nimetin nasıl kullanılacağını onun vasıtasıyla öğretmiştir. Hız. Davud, bütün bu nimetlere şükretmesiyle de Kur'an'da övülmüş ve bize rehber olmuştur.

Allah (c.c.) hükümdar olan Davud Peygamber'e **"Ey Davud! Biz seni yeryüzünde halife yaptık. O hâlde insanlar arasında adaletle hükmet. Heva ve hevese uyma, sonra bu seni Allah'ın yolundan saptırır..."**²⁴ diyerek ona adaletli olmasını tavsiye etti. Hız. Davud, kendisine emredilene yerine getirmiş, insanlar arasında adaleti gözetmişti. Halkı bu yüzden kendisini çok severdi.

Görsel 1.11.

"Şüphesiz Allah; adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor."
(Nahl suresi, 90. ayet.)

24 Sâd suresi, 26. ayet.

Hız. Davud'un bir diğler özelliğı de çok kuvvetli olmasıydı. Kendisi mucize olarak demiri eğip bükler, çok güzel kılıç ve zırh yapardı. Onun bu özelliklerini Allah (c.c.) şöyle anlatır:

"Ant olsun ki Davud'a tarafımızdan bir üstünlük verdik. 'Ey dağlar ve kuşlar! Onunla beraber tesbih edin.' dedik. Ona demiri yumuşattık."²⁵

"Bir de sizi savaşınızın şiddetinden koruması için ona zırh yapma sanatını öğrettik..."²⁶

"Geniş zırhlar imal et, dokumasını ölçülü yap. (Ey Davud ailesi!) İyi işler yapın. Kuşkusuz ben, yaptıklarınızı görmekteyim diye (vahyettik)."²⁷

"Biz onun hâkimiyetini güçlendirdik; ona hikmet, isabetli karar verme ve meramını güzelce ifade etme (güzel konuşma) kabiliyeti verdik."²⁸

Hız. Davud'un son derece gür ve güzel bir sesi vardı. Onu dinleyen insanların kalpleri huzur bulur, ferahlardı. Güzel sesi ile Zebur'u okuduğı zaman sadece insanlar değil, çevresindeki hayvanlar da onu dinlerdi. O, Allah'ı çokça anar ve tesbih ederdi. Çok ibadet eder, oruç tutar ve namaz kılardı. Kur'an-ı Kerim'de onun bu özellikleri öne çıkarılır. Allah Teâlâ, Mekkeli müşriklerin kötü davranışlarına karşı Hız. Davud'u örnek göstererek Sevgili Peygamberimizi şöyle teselli etmiştir:

"Onlar ne derlerse desinler, sen sabret. Güçlü ve kuvvetli bir kulumuz olan Davud'u hatırla! Çünkü o daima Allah'a yönelirdi. Biz sabah akşam kendisiyle zikir ve ibadet etmeleri için dağları, toplu hâldeki kuşları onun emrine vermiştik. Her biri onun ahengine katılır, beraber Allah'ı zikrederlerdi."²⁹

Bilgi Kutusu

Zebur, Hız. Davut'a indirilen mukaddes kitaptır. Zebur Mezmurlar veya Mezamir adıyla da anılır. İbranice indirilen Zebur, daha sonraları Latinceye ve diğler dillere çevrilmiştir. Zebur'un orijinal hâli bugün mevcut değildir. Zeburla ilgili Kur'an'da "Rabb'in göklerde ve yerlerde olanları en iyi bilendir. Biz, peygamberlerin kimini kiminden üstün kıldık. Davut'a da Zebur'u verdik." (İsrâ suresi, 55. ayet) buyrulur.

(MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 398.)

Davud Peygamber, hükümdar olmasına rağmen "En üstün kazanç, insanın kendi el emeğı ile kazandığıdır." ölçüsünü prensip edinmişti. Devlet bütçesinden para almazdı, geçimini demircilikle sağlardı. Sevgili Peygamberimiz de el emeğı ile helal rızık kazanmayı şöyle teşvik etmiştir: *"Hiç kimse elinin emeğıyle kazandığından daha hayırlı bir rızık asla yememiştir. Allah'ın peygamberi Davud da kendi elinin emeğini yedi."*³⁰

25 Sebe suresi, 10. ayet.

26 Enbiyâ suresi, 80. ayet.

27 Sebe suresi, 11. ayet

28 Sâd suresi, 20. ayet.

29 Sâd suresi, 17-19. ayetler.

30 Buhârî, Buyû, 15; Nesâî, Buyû, 1; Ebû Dâvûd, Buyû', 6.

Okuyalım

Hız. Davud'dan Kalan Hatıra: Davud Orucu

Hız. Davud, namaz ve oruç ibadetine çok özen gösterirdi. Senenin yarısını oruçlu geçirmeye dikkat ederdi. Bir gün oruç tutar, bir gün tutmazdı. Allah'a (c.c.) çok ibadet etmek ve günlerini hep oruçlu geçirmek isteyen bir sahâbi ile Sevgili Peygamberimiz arasında, Hız. Davud'un bu durumuyla ilgili şöyle bir konuşma geçmişti:

"Abdullah b. Amr (r.a.) anlatıyor:

Yaşadığım sürece gündüzleri oruç tutup geceleri de ibadet ve taatle uyanık geçireceğime dair Allah'a yemin etmişim. Benim bu yeminimden haberdar olan Peygamberimiz bir gün bana:

– Senin gündüzleri oruçlu, geceleri uyanık geçirdiğin bana haber verilmedi mi sanıyorsun? dedi. Ben de.

– Elbette haber verilmiştir yâ Resulallah! dedim. Bunun üzerine:

– Böyle yapma, bazı kere oruç tut, bazen tutma; gece hem uyu hem de tehec-cüde kalk. Şüphesiz senin üzerinde vücudunun hakkı vardır, iki gözünün hakkı vardır, hanımının hakkı vardır, ziyaretçilerinin hakkı vardır. Şüphesiz her aydan üç gün oruç tutman sana yeter. Çünkü senin için her iyiliğin on misli karşılığı vardır, bu da bütün zamanının oruçlu olması demektir.

Bunun üzerine ben:

– Bunun daha çoğunu yapmaya gücüm yeter, dedim. Peygamber Efendimiz:

– O hâlde bir gün oruç tut, iki gün tutma, buyurdu. Ben:

– Ama ben bundan daha fazlasını yapabilirim, deyince Resul-i Ekrem:

– Allah'ın (c.c.) nebisi Davud'un orucunu tut, çünkü o insanların en çok ibadet edeni idi. Allah'a (c.c.) en sevimli olan oruç, Davud'un (a.s.) orucudur. Bir gün oruç tut, bir gün tutma. Allah'a (c.c.) en sevimli namaz da Davud (a.s.) namazıdır. Davud (a.s.), gecenin yarısını uyuyarak geçirir, sonra üçte birinde namaz için kalkar, altıda birinde yine uyurdu. Bir gün oruç tutar, bir gün tutmazdı. Düş-manla karşılaştığında asla kaçmazdı." dedi.

(bk. Buhârî, Savm, 55-57, Teheccüd, 7, Enbiyâ, 37; Müslim, Sıyâm, 181-193.)

Adaletle Hükmeden Baba Oğul

Hız. Davud'un bir oğlu oldu ve adını Süleyman koydu. Oğlunun eğitimi ve ahlakı için çok özen gösterdi. Süleyman, büyüyüp delikanlı olunca babasıyla daha çok vakit geçirmeye başladı ve onu kendine örnek aldı. Hatta bazen babasına sorulan sorulara babasından daha güzel cevaplar verirdi ve Hız. Davud da bundan çok memnun olurdu.

Bir gün Hz. Davud'a iki adam gelerek aralarındaki bir anlaşmazlığın çözümü için onun hakem olmasını ve karar vermesini istediler. Adamlardan biri, "Ey Allah'ın (c.c.) peygamberi! Bu adamın koyunları benim bahçeme girip ekinlerimi yedi, mahvetti." dedi. Hz. Davud koyunların sahibine sordu: "Bu adamın söylediği doğru mu? Gerçekten koyunların bunu yaptı mı?" Adam, "Evet, ne yazık ki doğrudur." dedi.

Hz. Davud, harap edilen ekinin değerinin koyunların değerine denk olduğunu görünce koyunların tarla sahibine verilmesine hükmetti ve "Bahçe sahibi yenen ekinlerine karşılık olarak koyunları senden alır." dedi. Hz. Süleyman, o sırada küçük yaşta olmasına rağmen "Babacığım, bir yol daha var. Koyunları tarla sahibine borç olarak verelim, sütünden ve yününden istifade etsin. Kendisi de bu arada tarlayı düzenlesin. Ekinler eski hâline gelinceye kadar koyunlar tarla sahibinde kalsın. Ekinler biçilmeye hazır olunca da sürüyü sahibine teslim etsin." dedi. Davud (a.s.) bu teklifi çok beğendi ve öyle hükmetti. Yüce Rabb'imiz bu olayı şöyle anlatır:

"Davud ile Süleyman'ı da hatırla! Hani bir ekin tarlası hakkında hüküm veriyorlardı. Çünkü halkın koyunları o ekine girmişti. Biz de hükümlerine şahit olmuştuk. Biz hüküm vermeyi Süleyman'a kavratmıştık. Zaten her birine hükümler ve ilim vermiştik. Davud ile birlikte, Allah'ı tespih etmeleri için dağları ve kuşları onun emrine verdik. Bunları yapan biz idik."³¹

Hz. Davud, oğlu Süleyman'ın kararını daha doğru bulmuş ve beğenmişti. Oğluna dönerek "Bundan sonra insanlar arasında sen hüküm vereceksin. Ben yaşlandım, zayıf bir ihtiyara dönüştüm. Sen ise kuvvetli ve bilgili bir adam oldun. Tahta geç ve otur, bu makam artık senindir." dedi. Bir süre sonra da Hz. Davud vefat etti.

Yazalım

Davud Peygamber ile ilgili öğrendiklerinizi aşağıdaki alana yazınız.

31 Enbiyâ suresi, 78-79. ayet.

Hız. Süleyman

Hız. Süleyman, saltanatının büyüklüğü kadar adaleti ile de ün salmış bir peygamberdi. O, bu özelliğı sayesinde idaresi altında bulunan insanların güven içinde yaşamalarını sağladı. Bir gün Yüce Allah'a **"Rabb'im! Beni bağışla, bana benden sonra kimsenin ulaşamayacağı bir hükümlanlık ver..."** diye dua etti.³² Bunun üzerine Allah (c.c.) ona çok büyük nimetler ve imkânlar lütfetti, rüzgârı ve cinleri onun emrine verdi. Dilediğı an rüzgâr onu bir yerden başka bir yere alıp götürürdü. Böylece en kısa zamanda istediğı yere gidebiliyordu. Cinler de onun emirlerini yerine getiriyor, geniş yollar ve büyük binalar yapıyordu. Kur'an-ı Kerim'de bu nimetler şöyle anlatılır:

"Süleyman'ın emrine de rüzgârı verdik. Onun sabah gidiş bir aylık mesafe, akşam dönüşü de bir aylık mesafe idi. Onun istifadesi için erimiş bakırı kaynağından sel gibi akıttık. Rabb'inin izniyle cinlerden bir kısmı onun emrinde çalışırdı. Onlardan kim emrimizden sapsa onu zelil ve perişan eden bir azap tattırırdık. Onlar Süleyman'a, isteğıne göre yüksek ve görkemli binalar, heykeller, havuz gibi bakır kaplar, yerinden kalkmaz kazanlar imal ederdi. Ey Davud ailesi, şükür gayreti içinde olun! Kullarımdan gereğı gibi şükredenler çok azdır."³³

Hız. Süleyman'a bunlardan başka bütün hayvanların dili öğretilmişti. Vahşi hayvanlarla konuşur, kuş dili bilir, onların konuştuklarını anlardı. O, verdiği bu nimetlerden dolayı Allah'a çok şükrederdi. O şükrettikçe de Allah (c.c.) ona verdiği nimetleri artırmıştı.

Bilgi Kutusu

Hız. Süleyman

Süleyman (a.s.) Gazze'de doğdu. Babası Davud'dur (a.s.). O vefat ettiğinde Süleyman (a.s.) 12-13 yaşlarında idi. Babası gibi önce hükümdar, sonra peygamber oldu. Babasının yolunu takip ederek insanları doğruluğına çağırırdı. Hız. Süleyman babasından, sınırları Mısır'dan Fırat Nehri'ne kadar uzanan bir krallık devraldı ve kısa sürede hâkimiyetini güçlendirdi. Beyt-i Makdis'i (Mescid-i Aksâ'yı) yedi yılda inşa etti. Kudüs'te vefat etti.

(Ömer Faruk Harman, "Süleyman", TDV İslam Ansiklopedisi, C 38, s. 56.)

Günlerden bir gün büyük bir orduyla yola çıkmıştı. Kuşlar da Hız. Süleyman'ın yanı başında uçuyor ve kanatlarıyla ona gölge ediyordu. Ordusu saf saf dizilen cinler, insanlar, hayvanlar ve kuşlardan oluşuyordu. Bu manzara Kur'an şöyle anlatılır:

"Biz Davud'a ve Süleyman'a ilim verdik. Onlar da 'Bizi mümin kullarının çoğuna üstün kılan Allah'a hamdolsun.' dediler. Süleyman, Davud'a vâris oldu ve 'Ey insanlar, bize kuşların dili öğretili ve daha her şeyden bolca nasip verildi. Gerçekten bunlar apaçık lütuflardır.' dedi. Günün birinde Süleyman'ın cinlerden, insanlardan ve kuşlardan oluşan orduları toplanarak hep birlikte yola çıktı. Karınca Vadisi'ne geldiklerinde onları gören bir karınca

32 Sebe' suresi, 12-13. ayetler.

33 Sebe' suresi, 12-13. ayetler.

'Ey karıncalar, hemen yuvalarınıza girin. Süleyman ve orduları, sizi fark etmeyerek ezip çiğnemesinler.' diye seslendi. Onun sesini işiten Süleyman tebessüm ederek 'Ya Rabbi, beni nefsim'e öyle hâkim kıl ki gerek bana gerek ebeveynime ihsan ettiğin nimetlere şükredeyim. Seni razı edecek güzel ve makbul işler yapabileyim. Bir de lütfedip beni hayırlı kullarının arasına dâhil eyle.' dedi.³⁴

Mülkün sahibi olan Allah'a (c.c.) övgüde bulunan Hz. Süleyman, kıyamete kadar hükümdarlara, zenginlere, makam ve mevki sahibi kimselere güzel örnek oldu. Kendisine verilen saltanat ve nimetlerin hiçbirinden dolayı gurura kapılmadı. Tam aksine Allah'a (c.c.) hamdetti ve ümmeti için dua etti. Allah'tan (c.c.), kendisini güzel işlerde başarılı kılmasını ve salih kulların izinden gitmeyi kendisine nasip etmesini istedi.³⁵

Hüdhüd'ün Getirdiği Haber

Kuşlardan "Hüdhüd", Hz. Süleyman'ın rehberi idi. Onun gözcülüğünü yapar; önlerinde çıkacak su kaynaklarını ve ordusunun konaklaması gereken alanları gösterirdi. Hz. Süleyman bir gün onu bulamadı. Hüdhüd izin almadan ortalıktan kaybolmuştu. Kur'an'da bu olay şöyle anlatılır:

"Kuşları teftiş ettikten sonra 'Hüdhüd'ü neden göremiyorum, yoksa kayıplara mı karıştı? Kuvvetli ve geçerli bir gerekçe ortaya koymadığı takdirde onu şiddetli bir şekilde cezalandıracağım yahut keseceğim.' dedi. Çok geç-

meden Hüdhüd geldi ve 'Ben senin bilmediğin bir şey öğrendim ve sana Sebe'den önemli ve kesin bir haber getirdim. Sebe halkını bir kadın hükümdarın yönettiğini gördüm. Kendisine her türlü imkân verilmiş. Güçlü bir yönetimi ve çok büyük bir tahtı var. Ne var ki onun da halkının da Allah'ı bırakıp güneşe ibadet ettiklerini gördüm. Demek ki şeytan yaptıkları bu kötü işleri kendilerine güzel göstermiş ve onları yoldan çıkarmış; bu yüzden de hak yolu bulamıyorlar. Oysaki göklerde ve yerde gizli olan her şeyi açığa çıkaran, sizin gizlediklerinizi de açıkladıklarınızı da bilen Allah'a secde ve ibadet etmeleri gerekmez mi? Hâlbuki o en geniş hükümrânlığın ve o en büyük arşın Rabb'i olan Allah'tan başka ilah yoktur.' (Hüdhüd konuşmasını bitirince) Hz. Süleyman, kendisine Kraliçe Belkıs'tan ve Sebe halkından haber getiren Hüdhüd'e dönerek şöyle dedi: 'Bakalım doğru mu söyledin yoksa yalancının teki misin, bunu anlayacağız.'³⁶

Görsel 1.12.

"Biz Davud'a Süleyman'ı verdik. Süleyman ne güzel bir kuldu! Doğrusu o, daima Allah'a yönelirdi."
(Sâd suresi, 30. ayet.)

34 Neml suresi, 15-19. ayetler.

35 Ebu'l-Hasen Ali en-Nedvî, Kasasü'n-Nebiyîn li'l-Etfâl, s. 308.

36 Neml suresi, 20-27. ayetler.

Yazalım

Süleyman Peygamber ile ilgili öğrendiklerinizi aşağıdaki alana yazınız.

Komşu ülkenin kraliçesi ve halkı, Allah'ı (c.c.) ve O'nun peygamberini tanımıyor; üstelik güneşe tapıyordu. Hz. Süleyman, hak dini onlara ulaştıramamış olmaktan dolayı çok üzgündü. Allah'a (c.c.) ortak koşan kraliçeye ve diğer yöneticilere bir mektup yazarak onları hak dine davet etmeye karar verdi. Onun bu davranışı büyük bir olgunluk, incelik ve alçak gönüllülük göstergesiydi. Çünkü bir ülkeyi yönetmek akıllı ve cesur davranmayı, hiçbir koşulda acele etmemeyi gerektiriyordu. Mektubu bitirdikten sonra Hz. Süleyman, Hüdüd'e **"Sen şimdi şu mektubumu götürüp onların yanına bırak. Sonra da onlardan biraz uzaklaş."**³⁷ dedi.

H. Süleyman'ın Mektubu

Hüdüd mektupta neler yazıldığını bilmiyordu. Gagasıyla mektubu tutarak hemen Sebe Melikesi'nin memleketine uçuverdi. Açık bir pencereden girerek Kraliçe Belkis'in odasına mektubu bıraktı. Kraliçe, odasında kendisine hitaben yazılmış bir mektup bulunca şaşırdı. Oraya kendisinden başka hiç kimse giremezdi, üstelik kapıda da nöbetçiler vardı. Hayret ve heyecan içinde mektubu açıp okumaya başladı. Bu mektup başka mektuplara benzemiyordu; zamanın en büyük hükümdarı olan ve insanları Allah'a (c.c.) davet eden bir peygamberden geliyordu. Kraliçe, mektubu dikkatle okuduktan sonra öfkeye kapılmadı. Danışman heyetini çağırarak onlarla istişare etmeye ve onların görüşlerine başvurmaya karar verdi. Doğru olan da bu idi.

37 Neml suresi, 28. ayet.

İyi bir yönetici hiçbir zaman tek başına karar almamalı, başkalarına danışarak ve onlarla görüş alışverişinde bulunarak hareket etmeliydi. Üstelik bu yönetici bir krala ve alacağı karar bütün halkını ilgilendiriyorsa daha titiz davranmalıydı. Kraliçe Belkis, **“Değerli danışmanlarım, bu mesele hakkında görüşlerinizi istiyorum. Sizin de pek iyi bildiğiniz gibi sizi çağırmadan, size danışmadan hiçbir meseleyi hükme bağlamam.”**³⁸ diyerek söze başladı ve şöyle devam etti: **“Değerli danışmanlarım, bana çok önemli bir mektup gönderildi. Bu mektup Süleyman’dan geliyor ve ‘Rahman ve rahim olan Allah’ın adıyla’ diye başlayıp ‘Bana karşı kibirlenmeyin, itaat ve teslimiyet göstererek yanıma gelin.’ diyor.”**³⁹

“Kraliçenin etrafındaki devlet adamları ve danışmanlar güçlerinin büyüklüğünden ve askerlerinin çokluğundan söz ederek ‘Ey kraliçemiz! Biz güçlüyüz ve savaşçı bir milletiz. Ancak yetki sizindir, değerlendirip uygun gördüğünüz emri verin.’ dediler.”⁴⁰

Kraliçe Belkis onların bu görüşüne katılmadı ve **“Krallar bir memlekete girdi mi orayı harap ederler ve halkının ileri gelenlerini zelil hâle getirirler. Bunlar da böyle yapacaktır. Ben onlara bir hediye gönderip elçilerin ne haber ile döneceklerine bakacağım.”**⁴¹ dedi.

Görsel 1.13.

“Biz hüküm vermeyi Süleyman’a kavrattmıştık. Zaten her birine hükümrânlık ve ilim vermiştik. Davud ile birlikte Allah’ı tespih etmeleri için dağları ve kuşları onun emrine verdik. Bunları yapan biz idik.”
(Enbiyâ suresi, 79. ayet.)

Belkis’in Elçisi

Belkis, adamlarından birini elçi olarak tayin etti ve ona şunları söyledi: “Seni hediyelerle Süleyman’a göndereceğim. Onun ne yapmak istediğini öğren ve geri dön. Öğrendiğin her şeyi

38 Neml suresi, 32. ayet.

39 Neml suresi, 29-31. ayetler.

40 Neml suresi, 33. ayet.

41 Neml suresi, 34-35. ayetler.

gelip bana bildir.” Belkıs’ın elçisi hediyelerle yola çıktı. Hüdhüd de olup bitenleri izlemiş ve durumu Hz. Süleyman’a haber vermek için çoktan kanat çırpmaya başlamıştı. Belkıs’ın elçisi gelmeden Hz. Süleyman’ın yanına ulaştı ve “Belkıs’ın elçisi birçok hediyeyle sana geliyor.” dedi. Bunun üzerine Süleyman (a.s.) Belkıs’ın elçisine saltanatının büyüklüğünü ve Allah’ın (c.c.) verdiği nimetleri göstermek istedi. İnsanlara ve cinlere, elçinin karşılanacağı yerlerin süslenmesini emretti. Muhteşem bir yer hazırlattı. Hz. Süleyman geçip tahtına oturdu. Çevresinde birçok insan toplanmıştı. Kuşlar da onu gölgelemek için etrafında idiler.

Hız. Süleyman’ın huzuruna çıkan elçi, gördüğü muhteşem manzara karşısında gözlerine inanamadı. Kuşların insanları gölgelediğini görünce daha da şaşırdı. Hız. Süleyman’ın büyüklüğü karşısında hayretler içinde kalmıştı. Cesaretini toplayarak ilerledi ve hediyeleri takdim etti. Hız. Süleyman, elçiye **“Siz bana mal ile yardım mı etmek istiyorsunuz? Oysa Allah’ın bana verdiği nimetler sizin verdiğinizden daha hayırlıdır. Ama siz hediyeyle böbürlenirsiniz.”** dedi.⁴² Sonra konuşmasına devam ederek **“Sen onlara dön. İyi bilsinler ki asla karşı koyamayacakları ordularla üzerlerine gelir, muhakkak surette onları yenilmiş ve küçük düşürülmüş olarak oradan çıkarırsınız!”** dedi.⁴³ Bu görüşmeden sora Belkıs’ın elçisi ülkesine döndü ve olan biteni anlatmaya başladı: “Süleyman hediyelerimizi kabul etmeyip geri çevirdi. Bizim hediyelerimizin onun mülkü ve saltanatı yanında hiç değeri yoktu. Çünkü cinler onun emriyle hareket ediyor, kuşlar onu güneşten koruyor, rüzgâr ise onun istediği yöne esiyor. Onun gibi bir hükümdar ne gördüm ne de işittim.” dedi.⁴⁴

Görsel 1.14.

“Göklerde ve yerde olanlar; güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanların bir çoğunun Allah’a secde ettiklerini görmedin mi?..”
(Hac suresi, 18. ayet.)

Bilgi Kutusu

Belkıs, Yemen’de yaşamış olan Sebe kabilesinin kraliçesidir. Hız. Süleyman zamanında yaşamıştır. Süleyman Peygamber onu tevhit dinine davet etmiş, o da Hız. Süleyman’ın ziyaretine giderek onun getirmiş olduğu dini kabul etmiş ve Allah’a teslim olmuştur. Kur’an-ı Kerim’in yirmi yedinci suresi olan Neml Suresi’nde bu kraliçenin başından geçenlerle ilgili ayrıntılı bilgiler verilmiştir.

(MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 37.)

Belkıs tekrar sordu: “Peki sana ne söyledi? Bizden ne istiyor?” Elçi “Eğer güneşe tapmayı bırakıp bir ve tek olan Allah’a yönelmez ve kendisinin peygamberliğini kabul etmezsek büyük bir ordu ile bize galip gelecekmiz. Onun söylediklerini kabul etmez de savaşırsak kaybederiz.” dedi. Bunun üzerine Belkıs “Onunla görüşmeye kendim gideceğim.” dedi ve hemen hazırlık-

42 Neml suresi, 36. ayet.

43 Neml suresi, 37. ayet.

44 Seyyid Kutub; Abdülkadir Cüde es-Sehhâr, Dinî Hikâyeler, s. 221.

lara başladı. Belkıs'ın çok güzel, paha biçilmez bir tahtı vardı. Ülkesinden çıkmadan onu bir odaya koydu ve odanın kapılarını sıkıca kilitletti. Kapısında da silahlı nöbetçiler görevlendirdi. Sonra vezirleri ve çevresindeki adamlarıyla birlikte Süleyman Peygamber ile görüşmek için yola çıktı.⁴⁵

Belkıs'ın Tahtı

Belkıs'ın yola çıktığını öğrenen Hz. Süleyman, büyük bir hükümdar olduğunu göstermek ve Belkıs'ı ikna etmek için ilginç bir şey düşündü. Kur'an'da bu olay şöyle anlatılır: **“Değerli danışmanlarım! Onlar itaat içinde huzuruma gelmeden önce hanginiz bana onun tahtını getirebilir?” dedi. Cinlerden mağrur ve iddiacı bir ifrit ‘Sen makamından kalkmadan ben onu sana getiririm. Onu taşımaya benim gücüm yeter. Ayrıca ben, onu zayi etmeden getirecek emin bir kimseyim.’ dedi.⁴⁶ “Kendisinde kitaptan ilim olan bir zat da ‘Ben o tahtı sen gözünü açıp kapayana kadar getirebilirim.’ dedi. Süleyman o anda kraliçenin tahtının yanı başında durduğunu gördü ve ‘Bu, Rabb'imın şükür mü edeceğim yoksa nankörlerden mi olacağım diye beni sınıdığı bir lütuftur. Şükreden sadece kendi lehine şükreder. Nankörlük eden ise bilsin ki Rabb'imın hiçbir şeye ihtiyacı yoktur, O kerem sahibidir.” dedi.⁴⁷ ‘Şimdi o kraliçenin tahtını kendisinin tanıyamayacağı bir hâle getirin; bakalım bunu bilecek mi, bilemeyecek mi?’ dedi.”⁴⁸**

Görsel 1.15.

“Allah kimi hidayete erdirirse doğru yolu bulan odur. Kimi de şaşırtırsa işte asıl ziyana uğrayanlar onlardır.” (A'râf suresi, 178. ayet.)

Günler geçmiş ve Sebe Melikesi Belkıs nihayet gelmişti. **“Belkıs gelince ‘Senin tahtın böyle mi?’ diye soruldu. O da ‘Sanki o! Fakat zaten daha önce bize bilgi verilmişti ve biz teslimiyet göstermiştik.’ dedi. Melikeyi o zamana kadar alıkoyan, Allah'tan başka taptığı şeylerdi çünkü kendisi inkârcı bir millettendi.”⁴⁹**

Hz. Süleyman'ın Sarayı

Hz. Süleyman, insan ve cinlerden oluşan ustalara cam ve kristalden büyük bir saray inşa etmelerini emretti. Bu sarayın altından sular akıyordu. Bunu bilmeyen biri, sarayın içinde su olduğunu ve adımını atınca suya düşeceğini zannedebilirdi. Bu durum, görünüşe aldanmaktan

45 Seyyid Kutub; Abdülkadir Cüde es-Sehhâr, Dinî Hikâyeler, s. 223

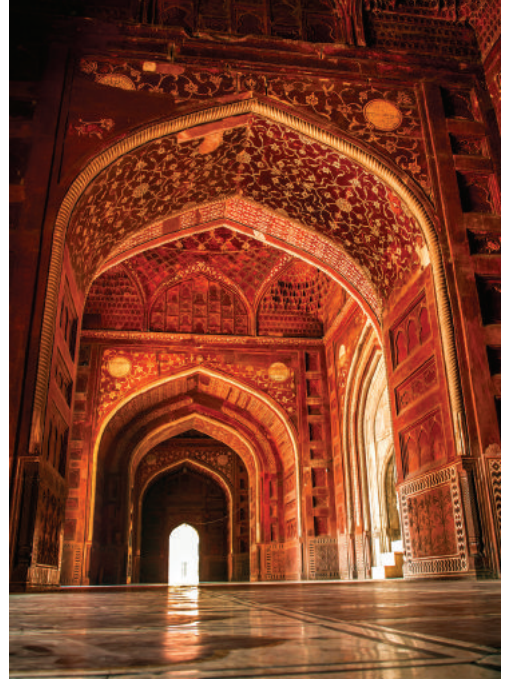
46 Neml suresi, 38-39. ayetler.

47 Neml suresi, 40. ayet.

48 Neml suresi, 41. ayet.

49 Neml suresi, 42-43. ayetler.

başka bir şey değildi. Belkıs ve halkı da görünüşe aldanıyordu. Çünkü bu insanlar güneşe tapıyorlar, onun gücüne inanıyorlardı. Hâlbuki güneş, Allah'ın (c.c.) emriyle hareket ediyordu; asıl güç onun değildi. Görünen şeylerin arkasında görünmeyen hakikatler olabiliirdi. Belkıs'ın gördüğü manzara da gerçekleri görmesini; Yüce Allah'ın (c.c.) güç ve kudretinin büyüklüğünü, O'nun kullarına verdiği nimetin çokluğunu fark etmesini sağladı.⁵⁰ **“Kraliçeye ‘Buyurun, saraya girin!’ dendi. (Belkıs) sarayın terasını görünce zemininde engin ve duru bir su olduğunu zannedip eteğini yukarı çekti. Süleyman ‘Bu, camdan yapılmış şeffaf bir saraydır.’ dedi. Bunun üzerine Belkıs ‘Ya Rabbî! Ben senden başkasına ibadet etmekle kendime zulmetmişim, şimdi ise Süleyman’la birlikte âlemlerin Rabb’ine teslim oluyorum.’ dedi”⁵¹ ve Müslüman oldu.**

Görsel 1.16.

“Süleyman, ‘Rabb’im! Beni bağışla, bana benden sonra kimsenin ulaşamayacağı bir hükümlerlik ver. Sen şüphesiz, daima bağışta bulunansın.’ dedi.”
(Sâd suresi, 35. ayet.)

Böylece Belkıs'ın gözündeki perde kalktı ve Belkıs, dış görünüşe aldanmak konusundaki cehaletini fark etti. Güneşe taparak yıllarca kendine ve halkına yazık ettiğini, güneşi ve tüm evreni yoktan var eden bir yaratıcı olduğunu anladı. Böylece Hz. Süleyman'ın huzurunda Müslüman olma şerefine ulaştı.

Düşünelim Paylaşalım

Cinlerin geleceği bilip bilmemesi

Süleyman'ın (a.s.) mal, mülk, zenginlik, hükümdarlık ve güçle imtihanı

Süleyman'ın (a.s.) ahlaki özellikleri

Hz. Süleyman kıssasından öğrendiğiniz bilgilere göre yer verilen konularla ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Ne Güzel Bir Kul

Hz. Süleyman, uzun bir dönem hükümdarlık yaptı, halkına hep iyilik ve güzellikle davrandı. Ancak dünyadaki makam, mevki, mal ve mülkün geçici olduğunu, bir gün bunlara veda etmek ve bu dünyadan ayrılmak zorunda kalacağını da biliyordu. Geride kalacak olan sadece salih ameller idi. Bu nedenle vefatından önce büyük bir mabet yapılmasını ve insanların orada Al-

⁵⁰ Ebu'l-Hasen en-Nedvî, *Kasasu'n-Nebiyîn li'l-Etfâl*, s. 308.

⁵¹ Neml suresi, 44. ayet.

lah'ı (c.c.) anıp zikretmesini, dua edip namaz kılmasını istedi. Bu nedenle cinlerden ve insanlardan oluşan mimarları ve ustaları çağırarak onlara büyük bir mabedin inşasına başlamalarını emretti.⁵²

Mabedin inşası başlayınca cinler de yoğun bir şekilde çalıştı. Çünkü onlar Hz. Süleyman'dan korkar, onun emirlerine karşı gelemeydi. İnşaat tamamlanmak üzereyken yorgun düşen cinler, bir ara Hz. Süleyman'a baktı ve onu değneğine dayanmış bir vaziyette, ayakta gördü. Yoruldukları için izin isteyeceklerdi fakat bir türlü cesaret edip yanına yaklaşamadılar. İşlerine devam ettiler ve mabedin inşasını tamamladılar. Tam o sırada Hz. Süleyman yere düştü. Cinler koşup geldiğinde onu vefat etmiş buldular. Aslında Hz. Süleyman çok daha önce vefat etmişti fakat değneğine dayandığı için ayakta kalmıştı. Dayandığı değneği içeriden ağaç kurtları yiyince de yere düşmüştü. Eğer kurtlar değneği yememiş olsaydı vefat ettiğini kimse fark etmeyecekti. Kur'an-ı Kerim'de bu olay şöyle anlatılır: **“(Süleyman'ın) ölümüne hükmettiğimiz zaman onun öldüğünü ancak değneğini yiyen bir ağaç kurdu gösterdi. (Sonunda yere) yıkılınca anlaşıldı ki cinler gaybı bilseydi o küçük düşürücü azap içinde kalmazdı.”**⁵³

Düşünelim Paylaşalım

Mal sahibi, mülk sahibi,

Hani bunun ilk sahibi?

Mal da yalan, mülk de yalan,

Var biraz da sen oyalan!..

Yunus Emre'nin bu şiirini Hz. Süleyman'ın sahip olduğu imkânlar açısından yorumlayarak düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Süleyman'ın (a.s.) hayatı gibi vefatı da insanlığa tevhid dersi vermişti. Çünkü onun vefatı, Allah'tan (c.c.) başka hiçbir varlığın gaybı ya da geleceği bilemeyeceğini, ancak Cenab-ı Hakk'ın bildirmesiyle bu bilgiye sahip olunabileceğini ortaya koymuştu. Cenab-ı Hak, Süleyman'ın (a.s.) vefatını, çok aciz bir varlık olan ağaç kurdu aracılığıyla ortaya çıkarmıştı. Gaybı bildiği iddia edilen cinlerin, Allah'ın (c.c.) iradesi dışında hiçbir şey bilemeyecekleri görülmüştü. Çünkü yanı başlarındaki Hz. Süleyman'ın ölümünden haberleri olmamıştı.

Büyük bir mülk ve saltanata sahip olan Süleyman'ın (a.s.) değneğine dayanarak ayakta vefat etmesi, ne kadar düşündürücü bir gerçektir. İçinde yaşadığımız dünyanın geçiciliği, ahiret yurdunun ise ebediliği bir defa daha ortaya çıkmıştır. Bunca mülküne ve saltanatına rağmen Hz. Süleyman da bu dünyadan ayrılmış, ebedî âleme göçmüştür.

İnsanlık tarihinde hiçbir hükümdara verilmeyen mülk ve saltanat, Hz. Süleyman'a verilmişti. O, bu nimetleri Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak için kullanmış, her durumda şükretmiş, bize de çok güzel örnek olmuştur. Kendisine verilen bunca saltanat ve tasarrufa rağmen dünyaya yönelmemiş, bunları kalbinin dışına taşımış, gurura ve kibre düşmemiştir. Her zaman tevazu

52 Mustafa Asım Köksal, Peygamberler Tarihi, C 2, s. 209-211.

53 Sebe' suresi, 14. ayet.

sahibi olmuş; sabahları uyandığında garip ve güçsüzlerin yanına gitmiş, onlarla oturmuştur. Kur'an-ı Kerim'de onun ahlakı ve kulluğu övülerek tüm insanlığa örnek gösterilmiş ve onun hakkında şunlar buyurulmuştur:⁵⁴

"... Süleyman ne güzel bir kuldu! Doğrusu o, daima Allah'a yönelirdi."⁵⁵

"Doğrusu onun bizim katımızda büyük bir değeri ve güzel bir yeri vardır."⁵⁶

Görsel 1.17.

Süleyman (a.s.), Kur'an'da hayatı anlatılan bir kral peygamberdir.

Okuyalım

Hiz. Süleyman, çocukluğundan itibaren yüksek bir zekâ ve kavrayışa sahipti. Onun bu özelliği ile ilgili olarak Sevgili Peygamberimiz şu olayı anlatır:

"...Vaktiyle iki kadın birlikte yürüyordu. Her ikisinin de yanında oğlu vardı. Yolda giderlerken bir kurt gelip kadınlardan büyük olanın çocuğunu alıp götürdü. Bunun üzerine bu kadın, arkadaşı olan küçük kadına:

– Kurt, senin çocuğunu götürdü, dedi.

Küçük kadın:

– Hayır, senin çocuğunu götürdü! dedi.

Nihayet bu iki kadın anlaşılamadı ve aralarında hükmetmesi için Hiz. Süleyman'a gitti. O da:

– Bana bir bıçak getirin. Çocuğu (bu) iki kadın arasında paylaştırayım, dedi.

Bunun üzerine küçük kadın:

– Aman, öyle yapma! Allah (c.c.) sana rahmet etsin. Çocuk bu kadınındır, dedi.

Bunun üzerine Hiz. Süleyman, çocuğun küçük kadına ait olduğuna hükmetti." Çünkü anne şefkati, yavrusunun ölmesine razı gelemezdi.

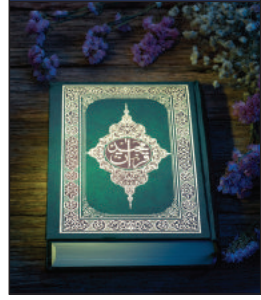
(Buhârî, Enbiyâ, 40.)

54 Mustafa Asım Köksal, Peygamberler Tarihi, C 2, s. 208-209.

55 Sâd suresi, 30. ayet.

56 Sâd suresi, 40. ayet.

Sureleri Tanıyorum: İbrahim Suresi

Surenin Kimliği		
Adı:	İbrahim suresi	
Ayet Sayısı:	52	
Kur'an'daki Yeri:	14. sure	
İniş Zamanı:	Mekke Dönemi	

Kur'an-ı Kerim'de kendisinden en çok söz edilen peygamberlerden biri de Hz. İbrahim'dir. Kur'an-ı Kerim; onu ağırbaşlı, yumuşak huylu, akıllı, kendisini Allah'a (c.c.) adayan, çok şükreden, misafirperver, sabırlı ve bilge bir insan olarak tanıtır. Onun tevhid mücadelesini, sabrını ve Allah'ın (c.c.) emirlerine samimi olarak boyun eğmesini över. Bu özellikleriyle Hz. İbrahim, bizim için güzel bir örnektir.

Hz. İbrahim, Mezopotamya bölgesinde bulunan Ur şehrinde doğmuş, sonra ailesiyle birlikte Mısır'a gitmiştir. Bir süre Mısır'da kaldıktan sonra Filistin'e dönerek orada yaşamaya başlamıştır. Eşi Hz. Hacer'den İsmail, diğer eşi Sâre'den de İshak adlı iki oğlu dünyaya gelmiştir. Hz. Hacer'i ve oğlu İsmail'i (a.s.) Mekke'ye götürüp yerleştirmiştir. Peygamberimiz Hz. Muhammed de Mekke'de büyüyüp aile kuran Hz. İsmail'in soyundan gelmektedir.⁵⁷

Surenin İsmi: İbrahim suresinin 35-41. ayetlerinde Hz. İbrahim'in, ailesini Mekke'ye götürerek Allah'a emanet etmesi ve onlar için yaptığı dualardan bahsedilmektedir. Sure, ismini bu önemli olaydan almıştır.

Surenin İniş Zamanı ve Konusu: İbrahim suresi, Peygamberimizin hicretinden önce Mekke Dönemi'nde inmiştir. Surede Allah'ın (c.c.) varlığı ve birliği, vahiy, peygamberler, öldükten sonra dirilme ve hesaba çekilme gibi temel inanç konuları ana hatlarıyla ele alınmaktadır.⁵⁸

Bilgi Kutusu

İbrahim suresinin ilk bölümünde (1-12. ayetler) üç önemli konuya dikkat çekilir. Bunlardan ilki, Allah'ın (c.c.) vahiy ve peygamber göndermedeki temel hedefidir. Bu hedef, insanları küfrün karanlığından kurtarıp doğru yola iletmektir.

İkinci olarak ele alınan konu, vahyin diliyle ilgilidir. Yüce Allah (c.c.) bütün peygamberlere vahyi, kendi kavimlerinin diliyle göndermiştir. Çünkü vahiyden faydalanabilmenin ilk şartı onu anlamaktır.

Üçüncü konu, peygamberlerin tebliği karşısında inanmayanların gösterdikleri olumsuz davranışlar ve bu davranışların sebepleridir.

(Emin Işık, "İbrâhîm Sûresi", TDV İslam Ansiklopedisi, C 21, s. 351.)

57 MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s.154.

58 Hayreddin Karaman, Mustafa Çağrı, İbrahim Kafi Dönmez, Sadrettin Gümüş, Kur'an Yolu, C 3, s.300.

Düşünelim Paylaşalım

İbrahim suresinin ilk ayetinden hareketle Kur'an-ı Kerim'in niçin indirildiği ile ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Surenin Açıklaması

İbrahim suresinin 1. ayeti mukattaa harfleri ile başlar. Bu harflerle başlayan surelerden sonra genellikle ilahi kitaptan, ayetlerden veya vahiyden söz edilir. Burada da aynı üslup kullanılarak bu harflerden oluşan kitabın gönderiliş gayesinden bahsedilmiştir. Hz. Peygamber'e indirilen Kur'an, insanları karanlıklardan aydınlığa yani Allah'ın (c.c.) gösterdiği doğru yola çıkarmak için gönderilmiştir. **"Bu, Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa (Allah'ın yoluna) çıkarman için sana indirdiğimiz kitaptır."**⁵⁹

2. ayette **"O Allah ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur.."** buyrulur. Rabb'imizin sınırsız gücüne dikkat çekilir. Bunu gördüğü hâlde inkâr edenler akıl, irade ve tercihlerini yanlış yönde kullandıkları için şiddetli bir azap ile tehdit edilir.⁶⁰

3. ayette inkârcıları yanlış tercihe götüren önemli bir sebepten bahsedilir: **"Onlar dünya hayatını ahirete tercih edenlerdir..."** Dünya hayatına bağlanıp ahireti inkâr edenler yalan, iftira, hile ve tehdit gibi çeşitli yöntemlerle Allah'ın (c.c.) dinini kötü gösterirler. Maddi ve manevi imkânları kullanarak başkalarının İslam'a girmesini engellemeye kalkışır.

Bilgi Kutusu

Mukattaa harfleri herhangi bir konuda hitap ettiği kitlenin dikkatini çekmek için Kur'an-ı Kerim'de bazı surelerin başında yer alan Elif-Lam-Mim, Ya-Sin, Nûn gibi harf veya harfler kümeleridir. Mukattaa harfleri Kur'an-ı Kerim'de yirmi dokuz surenin başında bulunmaktadır. Tamamı on dört harften meydana gelir. Bu tür harflerin kullanımı Kur'an-ı Kerim'in indiği döneme ait bir dil özelliğidir. Araplar İslam öncesi şiir ve nesirde bu tür harfleri kullanırlardı. O dönemin ünlü şair ve edebiyatçıları bunların anlamlarını sorma gereği duymamışlardı. Zamanla şiir ve nesirde bu harflerle başlama geleneği kaybolunca insanlar kendi görüşleri doğrultusunda değişik anlamlar yüklemişlerdir.

(MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 248.)

4. ayette vahyin gönderiliş gayesi ve dil arasındaki ilişkiye dikkat çekilir. Vahiy, her peygambere kendi kavminin diliyle gönderilmiştir. Böylece peygamberler, Allah'ın (c.c.) mesajlarını doğru bir şekilde anlatıp açıklayarak mensubu oldukları toplulukla rahat bir iletişim kurabilir.

⁵⁹ İbrâhîm suresi, 1. ayet.

⁶⁰ Hayreddin Karaman, Mustafa Çağrı, İbrahim Kâfi Dönmez, Sadrettin Gümüş, Kur'an Yolu, C 3, s. 302.

“Her peygamberi kendi kavminin diliyle gönderdik ki onlara açık açık anlatsın...”⁶¹ ayetinde belirtildiği üzere Hz. Peygamber’e de Kur’an, bu nedenle Arapça olarak indirilmiştir.

5. ayette Hz. Muhammed’in (s.a.v.) ve ondan önceki peygamberlerin aynı amaçla gönderildiğine dikkat çekilir. Buna örnek olarak Hz. Musa’nın da kendi kavmini karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için gönderilmiş olması verilir.

Ayetin devamında İsrailoğullarının başına gelen olaylardan ve kavuştukları nimetlerden ibret alınması tavsiye edilir. Dünyadaki sıkıntı ve nimetlerin sabır ve şükür için bir vesile olduğu bildirilir.

Bilgi Kutusu

Firavun, eski Mısır hükümdarlarına verilen unvandır. Kur’an-ı Kerim’de firavun kelimesi sadece Hz. Musa dönemindeki Mısır kralını ifade etmektedir. Değişik sure ve ayetlerde, 74 yerde geçen firavun; Hz. Musa’nın karşısında yer alan, büyüklük taslayan, böbürlenlen, ilahlık iddiasında bulunan, Musa’nın tanrısına (Allah’a) ulaşmak için kuleler yaptıracak kadar taşkınlık gösteren, halkını küçümseyip ezen ve gerçeklere sırt çeviren biri olarak tasvir edilmektedir.

(MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 98.)

6-7. ayetlerde Firavun tarafından İsrailoğullarına yapılan işkenceden bahsedilir ve Allah’ın (c.c.) onları Firavun’un elinden kurtarmasının büyük bir nimet olduğu hatırlatılır. Sonra da Rabb’imizin şu eşsiz bildirisi insanların zihnine kazınır: **“Eğer şükrederseniz size (nimetimi) daha çok vereceğim, nankörlük ederseniz hiç şüphesiz azabım pek şiddetlidir.”**

Yazalım

Şükür; kulun, verdiği nimetlerden dolayı kendini Allah’a (c.c.) borçlu hissetmesi, bunu sözleri ve davranışlarıyla göstermesi anlamına gelir. Peygamber Efendimiz, Allah’ın (c.c.) verdiği nimetleri dualarında dile getirmiş, yaptığı ibadetleri de bu nimetlere karşılık bir şükür ifadesi olarak görmüştür. O hâlde şükürümüzü sadece sözle değil, elimizdeki nimetlerin gerçek sahibinin Allah (c.c.) olduğuna gönülden inanarak ve onları Allah’ın (c.c.) rızasına uygun şekilde kullanarak da yerine getirmeliyiz.

Bu metinden yola çıkarak aşağıdaki konularda nasıl şükredilmesi gerektiğini yazınız.

Servetin şükürü:

İlmin şükürü:

Sağlığın şükürü:

61 Nahl suresi, 44. ayet.

8. ayette, Allah'ın (c.c.) insanların ibadetine ve şükrüne muhtaç olmadığı açıkça ifade edilmiştir. Rabb'imiz her türlü övgüye layıktır. Bu nedenle de şükredilmeye ve ibadet edilmeye layık olan yalnız O'dur.

9-12. ayetlerde tarihteki bazı kavimler ve onların yaşayışları hakkında Allah'tan (c.c.) başka kimsenin yeterli bilgiye sahip olmadığı belirtilir. Allah'ın (c.c.) varlığını ve birliğini ispatlayacak pek çok akli delil varken insanların bu konuda şüpheye düşmelerinin yersiz ve anlamsız olduğu vurgulanır.

Peygamberlerin getirdiği bütün delillere rağmen bazı insanlar yine de inanmamıştır. İnkârcılar, Allah'ın (c.c.) bir insanla iletişim kurup ona vahiy göndereceğine inanmadıkları için peygamberlerin çağrısına kulak vermemişlerdir. Bu sebeple peygamberlerden insan gücünün üstünde bir delil, bir başka deyişle mucize getirmelerini istemişlerdir. Oysa insan olmak peygamberliğe engel değildir. Zaten insanlara gönderilen bütün peygamberler de insandır. Peygamberlik, Allah'ın (c.c.) dilediği kullarına verdiği bir bağıştır. Mucize de ancak onun izniyle gerçekleşir. Peygamberler sadece Allah'a (c.c.) güvenmişler, kendilerine yapılan her türlü eziyete Rablerine olan iman ve güvenleri sayesinde sabretmişlerdir.⁶²

Görsel 1.18.

“De ki: ‘İbadetiniz(duanız) olmasa Rabb'im size ne diye değer versin?’ Ey inkarcılar! Yalanladığınız için azap yakanızı bırakmayacaktır.” (Furkân suresi, 77. ayet.)

Bilgi Kutusu

İbrahim suresinin ikinci bölümünde (13-27. ayetler) inanmayan kişilerin peygamberlere karşı sürdürdükleri düşmanlığın başka bir boyutuna dikkat çekilir. Bu da peygamberlerin öz yurtlarını terk etmeye zorlanmasıdır.

Aynı ayetlerde peygamberi yurdundan sürüp çıkarmanın o kavme neye mal olacağı da bildirilir. Allah (c.c.) onları yok edip yerlerine tekrar müminleri yerleştirecektir. İnanmayanların iyilik adına yaptıkları işler, kabul edilmeyip kül gibi savrulacaktır.

Aynı bölümde kâfirlerin ahirette hiçbir mazeret bulamayacakları, şeytana uyup küfre sapanların şeytan tarafından bile kınanacağı belirtilir. Ardından müminler sonsuz cennetlerle müjdelenir. Allah'a inanmanın (ve bu inancın özlü bir ifadesi olan kelime-i tevhidin), meyvesi bitip tükenmeyen bir ağaç gibi devamlı mutluluk sağlayacağı vurgulanır.

(bk. Emin Işık, “İbrâhîm Suresi”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 21, s. 351-352.)

13-14. ayetlerde inkârcıların, peygamberlerin getirdiği mesajı reddetmekle yetinmedikleri; daha da ileri giderek onları kendi dinlerine dönmek veya sürgün edilmek seçenekleri arasında bir tercihte bulunmaya zorladıkları belirtilmiştir. Allah Teâlâ, inkârcıların bu planları karşısında peygamberlerine yardım edeceğini vadedmiş ve inkârcıların yurduna peygamberleri ve onlara iman edenleri yerleştireceğini müjdelemiştir.

⁶² Hayreddin Karaman, Mustafa Çağrı, İbrahim Kafi Dönmez, Sadrettin Gümüş, Kur'an Yolu, C 3, 308.

Bu ayetler, Mekkeli müşriklerin Hz. Peygamber'i Mekke'den sürgün etmeye çalıştığı bir dönemde inmiştir. Böylece Allah (c.c.), Hz. Peygamber'i ve ona inananları teselli etmiş, müşrikleri de uyarmıştır. Aynı zamanda bu ayetler, Hz. Peygamber'in öz yurdundan hicret edeceğine fakat daha sonra tekrar yurduna kavuşacağına işaret etmektedir.

15-17. ayetlerde diğer insanlara din ve inanç özgürlüğü tanımayan kişilerin, peygamberleri güç kullanarak kendi dinlerine döndürmeye kalkıştığından bahsedilir. Böyle zor bir durumla karşılaşan peygamberlerin de Allah'tan yardım ve zafer istedikleri haber verilir. Allah (c.c.) onların bu isteklerine cevap vermiş, elçilerine yardımını esirgememiştir. Zorbalık edip büyüklük taslayanların tamamını helak etmiştir. Bu, kâfirlerin dünyadaki cezasıdır.. Ahiretteki cezalarını da cehennemde çekeceklerdir.

18. ayette inkârcıların dünyada yaptıkları iyi işlerin ahiretteki durumu, bir benzetmeyle anlatılır. Onların dünyada yaptıkları ve kazandıkları -ne kadar çok ve iyi olursa olsun- fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu kül yığını gibi olacak, ahirette hiçbir değer ifade etmeyecektir. Çünkü Allah (c.c.), insanları önce kendisine, sonra da gönderdiği peygamberlere iman etmekle yükümlü tutmuştur. İnanmayan kişilerin dünya hayatında ortaya koyduğu güzel eserler ve faydalı çalışmalar da elbette değerlidir. Ancak bunlar, Allah'a (c.c.) ve ahirete inanmadan yapıldığı takdirde sadece dünya hayatında karşılık bulacaktır. Ahiret günü geldiğinde sahiplerine hiçbir fayda sağlamayacaktır. Zaten bunları yapanların amaçları da dünya hayatıyla sınırlıdır.

19-20. ayetlere göre Allah Teâlâ kimsenin yardımına muhtaç olmadan gökleri, yeri ve buralarda yaşayan varlıkları bir hikmetle yaratmıştır. O, dilediği zaman yaratma, dilediği zaman da yarattıklarını yok edip yerine başka varlıklar getirme gücüne sahiptir. Bu ayetlerde Hz. Peygamber üzerinden tüm insanlara hitap edilmekte ve zorba toplumları yok edip yerlerine başkalarını yerleştirmenin zor olduğunu düşünen inkârcılara cevap verilmektedir.

21. ayette dünyada Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarını dinlemeyenlerin ahiretteki durumlarından bahsedilir. Dünyada kötülüklere öncülük eden liderlerin ve onlara uyan güçsüz kimse-lerin ahirette birbirlerini suçlayacakları haber verilir.

22. ayette şeytanın ahiretteki itirafından bahsedilir. Şeytan, insanlara yalan vaatlerde bulunup onları aldattığını itiraf edecektir. **"... Aslında benim sizi zorlayacak gücüm yoktu. Benim yaptığım size çağrıda bulunmaktan ibaretti. Siz de benim çağrıma uydunuz..."** diyerek kendisinde doğru yolda gitmek isteyenleri zorla yoldan çıkaracak gücün bulunmadığını söyleyecektir. Ayrıca insanlara sadece vesvese yoluyla telkinde bulunduğunu, onların da bunu kabullendiğini, onun yolundan gidenlerin onu değil; kendilerini kınamaları gerektiğini belirtecektir.

23. ayette iman edip iyi işler yapan kişilerin cennetle ödüllendirileceği hatırlatılır. Onların cennette birbirleriyle karşılaştıklarında söyledikleri söz "Selam!"dır.

Yazalım

Salam, “maddi manevi her türlü kötülük ve sıkıntılardan kurtulmak” anlamına gelir. Müslümanlar, hem bu dünyada hem de cennette karşılaştıklarında birbirlerine sevgi, dostluk ve iyi niyet dileklerini bu sözle ifade ederek dua ederler.

Buna göre siz de Kur'an-ı Kerim'den iki örnek dua ayeti bularak aşağıdaki alana yazınız.

24-25. ayetlerde Allah Teâlâ'nın varlığına ve birliğine imanı, bir başka deyişle kelime-i tevhidi ifade eden “güzel söz”, bir ağaca benzetilir. Bu ağacın kökü yeryüzünün derinliklerine sağlam bir şekilde yerleşmiş, gövdesi ve dalları ise gökyüzüne doğru yükselmiştir ve her zaman meyve vermektedir: **“Allah'ın nasıl bir örnek getirdiğini görmedin mi? Güzel sözü; kökü sabit, dalları gökte olan güzel bir ağaca benzetti. O ağaç, Rabb'inin izniyle her zaman meyvesini verir. Öğüt alsınlar diye Allah insanlara böyle örnekler getirmektedir.”** Bazı ağaçlar nasıl ki meyve vermeyip kurumaya ve yok olmaya mahkûmsa kötü söz de o ağaçlar gibi sonuçsuz kalmaya mahkûmdur. 27. ayette Allah'ın (c.c.) “sağlam söz”e iman eden müminlere dünya ve ahirette yardım edeceğinden bahsedilir. Buradaki sağlam söz, 24. ayette geçen “güzel söz” ile eş anlamlı olarak “tevhid” veya “kelime-i şehadet” anlamında kullanılmıştır. Peygamber Efendimiz de bu sözü “kelime-i şehadet” olarak açıklamıştır.⁶³ Yüce Rabb'imiz, bu sağlam sözü iman edenlerin kalbine yerleştirir. Böylece müminler; imanının verdiği şuurla dünyada güzel davranışlarda korur, dengeli kötülüklerden korurlar. Dengeli ve mutlu bir hayat yaşarlar. Ahirette de kurtuluşa ererler.⁶⁴

63 Buhârî, Tefsîr, 14.

64 Hayreddin Karaman, Mustafa Çağrı, İbrahim Kafi Dönmez, Sadrettin Gümüş, Kur'an Yolu, C 3, s. 316.

Düşünelim Paylaşalım

Bir ağaç nasıl Allah'ın (c.c.) izniyle her zaman meyve verip faydalı oluyorsa “kelime-i tevhid” de o şekilde faydalıdır. O da müminlerin kalplerine yerleşip kök verdikçe onların davranışlarını etkiler. İmanın ürünleri ve meyveleri müminlerin üzerinde güzel amel ve güzel ahlak olarak görünür. Onlar Allah'a karşı kulluk görevlerini yerine getirmeye çalışırlar; ilim, irfan ve güzel işleriyle de insanlık için daima faydalı olmaya gayret ederler. Ayrıca bir ağacın canlı kalması için sulama, budama, bakım gibi işlemlere ihtiyacı varsa kalpteki iman da böyledir. Eğer bir mümin; faydalı ilim, güzel amel, zikir ve tefekkürle imanını beslemezse iman da zayıflayıp yok olabilir.

Metne göre iman etmenin insan hayatındaki etkilerini sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

28-30. ayetlerde Allah'ın (c.c.) nimetlerine karşı nankörlük edenlerden ve onların kötü sonuçlarından bahsedilmektedir. Allah Teâlâ insanlara sayısız nimetler vermiştir. Doğru yolu göstermek ve insanca yaşamalarını sağlamak için onlara peygamberler ve kitaplar göndermiştir. Fakat bazı insanlar, bu nimetlere şükretmek yerine nankörlük ederek Allah'a (c.c.) ortak koşarlar. Hz. Peygamber'i yalancılıkla suçlar ve Kur'an'ı kabul etmezler. Hatta başkalarının iman etmesini de engellemeye çalışırlar. İşte böyle kimselerin yeri cehennemdir.

31. ayette inanan kullardan, hesap günü gelmeden önce namaz kılmaları ve gizli ya da açık hayır yapmaları istenir: **“İman eden kullarıma söyle: Namazlarını dosdoğru kılsınlar, alım satımın bulunmadığı, dostluğun fayda vermediği o gün gelmeden önce onlara verdiğimiz rızıklardan Allah rızası için gizli ve açık harcasınlar.”**

Bilgi Kutusu

İbrahim suresinin üçüncü bölümündeki (28-34. ayetler) ayetlerde, Yüce Allah'ın (c.c.) nimetleri ve bu nimetlere karşı nankörlük edenlerin durumlarından bahsedilir. Ardından müminlerden namaz kılmaları, gizli açık hayır yapmaları istenir. Allah'ın (c.c.) yaratıcı kudretiyle ortaya çıkardığı tabiat varlıklarına ve insanın yararlarını amaçlayan düzene işaret edilir.

(Emin Işık, “İbrahim Suresi”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 21, s. 352.)

32-34. ayetlerde Allah'ın (c.c.) varlığı ve birliğini ispat eden apaçık delillerden bahsedilir. Göklerin ve yerin yaratılması, bulutlardan yağmurun indirilmesi, yağmur sayesinde ölü toprağa yeniden hayat verilmesi ve burada canlılar için rızık olarak türlü türlü bitkilerin yaratılması bu delillerden birkaçıdır. Denizde yüzen gemilerin, vadilerden akan ırmakların, düzenli olarak

yörüngelerinde hareket eden Ay ve Güneş'in, birbirini izleyen gece ve gündüzün insanın emrine verilmesi de Allah'ın (c.c.) nimetlerindendir. Bu konuda şöyle buyrulur: **“O size istediğiniz her şeyi verdi. Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız başa çıkamazsınız. Şu bir gerçek ki insanoğlu çok zalim, çok nankördür!”** O hâlde insanın yapması gereken, bu nimetlerden faydalanmak ve bunca imkânı sağlayan Yüce Allah'a şükretmektir.⁶⁵

Allah Teâlâ 28-34. ayetlerde genel olarak tüm insanlığa verdiği nimetleri hatırlatmıştı. Burada da Hz. İbrahim'in duasını kabul etmek suretiyle özel olarak Mekkelilere vermiş olduğu nimetleri hatırlatmaktadır. Ayrıca Allah'ın (c.c.) verdiği sayısız ve sınırsız nimetlerin şükürünü yerine getiren Hz. İbrahim'in Allah'a (c.c.) yaptığı kulluk örnek gösterilmektedir. Onun bir kul olarak Allah'a (c.c.) nasıl yalvarıp yakardığı ve O'ndan istedikleri dile getirilmektedir. Kurtuluşun, Allah'ın (c.c.) birliği ilkesine dayanan Hz. İbrahim'in çizgisinde olduğuna işaret edilmektedir.

Bilgi Kutusu

İbrahim suresinin üçüncü bölümü (35-41. ayetler), insanlığın büyük rehberlerinden Hz. İbrahim'in yüksek dinî kişiliğini yansıtan ayetlerden oluşur. Bu bölümde Mekke'nin hem güvenlik hem de tevhid merkezi olmasını dileyen Hz. İbrahim'in özlü ve örnek dua cümleleri vardır.

(bk. Emin Işık, “İbrâhîm Suresi”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 21, s. 352.)

İbrahim suresi, 35-41. ayetlerinin meali:

- **35. İbrahim şöyle dua etmişti: “Rabb'im! Bu şehri güvenli kıl. Beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut.”**
- **36. “Rabb'im! Putlar birçok insanın yoldan çıkmasına sebep oldu. Bundan böyle kim bana uyarsa o bendendir; kim de bana karşı gelirse şüphesiz sen çok bağışlayan, çok esirgeyensin.”**
- **37. “Ey Rabb'imiz! Ben çocuklarımdan bir kısmını, senin kutsal evinin (Kâbe'nin) yanında tarıma elverişli olmayan bir vadiye yerleştirdim. Bunu yaptım ki Rabb'im, namazı dosdoğru kılsınlar. İnsanların gönüllerini onlara meylettir ve çeşitli ürünlerinden onlara rızık ver ki şükretsinsinler.”**
- **38. “Rabb'imiz! Şüphesiz sen, gizlediğimizi de açığa vurduğumuzu da bilirsin. Yerde ve gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz.”**

⁶⁵ Hayreddin Karaman, Mustafa Çağrırcı, İbrahim Kafi Dönmez, Sadrettin Gümüş, Kur'an Yolu, C 3, s. 287-289.

- 39. “Yaşlılığıma rağmen bana İsmail’i ve İshak’ı armağan eden Allah’a hamdolsun. Şüphesiz ki Rabb’im duaları işitendir.”
- 40. “Rabb’im! Beni namaza devam eden bir kimse eyle. Soyumdan da böyle kimseler yarat. Rabb’imiz! Duamı kabul eyle.”
- 41. “Rabb’imiz! Hesap gününde beni, ana babamı ve inananları bağışla.”

Araştırılmalı

Hiz. İbrahim’in, eşi Hacer ve oğlu İsmail’le birlikte göç ettikleri Mekke’nin coğrafi özelliklerini araştırınız. Araştırma bulgularınızdan hareketle sunum hazırlayınız

35. ayette Hiz. İbrahim’in duası hatırlatılır. Burada geçen “putlar” kelimesi, üzerine ilahi güç veya nitelik yakıştırılarak tapınma duygusu uyandıran, Allah’tan (c.c.) başka her şeyi ifade etmek için kullanılmıştır.

Can ve mal güvenliği bulunmayan bir yerde dinî ve dünyevi görevler yerine getirilemez. Bu nedenle Hiz. İbrahim, öncelikle yaşanan yerin güvenli kılınmasını istemiştir. Sonra da yüce Allah’tan (c.c.), insanlığı manevi felaketlere sürükleyen putperestlik inancına karşı hem kendisini hem de soyundan gelenleri korumasını niyaz etmiştir.

36. ayette, İbrahim’in (a.s.) şirkten korunan müminleri kendi dininin mensuplarından ve kurtuluşa erenlerden saydığı bildirilir. O, kendisine karşı gelip isyan edenleri ise “Sen çok bağışlayan, çok esirgeyensin.” diyerek Allah’ın (c.c.) affına havale etmiştir. Bu durum, Hiz. İbrahim’in şefkat ve merhametinin enginliğini göstermektedir.

37-40. ayetlerde yine Hiz. İbrahim’in dualarına yer verilir. Hiz. İbrahim, Allah’tan (c.c.) aldığı bir işaretle eşi Hacer ve oğlu İsmail’i Mekke’ye götürmüş ve Kâbe yakınlarında tarıma elverişli olmayan, çorak bir vadiye yerleştirmişti. Hiz. İbrahim burada bu vadinin güvenli bir yerleşim merkezi hâline gelmesi için Allah’a (c.c.) dua etti. Allah (c.c.) da Hiz. İbrahim’in duasını kabul ederek Mekke’yi güvenli bir şehir hâline getirdi. Zaman içinde dünyanın çeşitli bölgelerinde yetiştirilen ürünler, hem hac ve umre dönemlerinde hem de panayır zamanlarında Mekke’ye getirilerek buradaki sosyal ve ticari hayata katkı sağlandı.

Uygulayalım

İbrahim suresindeki dua ayetlerinden ikisini ezberleyerek sınıfta arkadaşlarınıza okuyunuz.

Bir rivayete göre Hz. İbrahim; İsmail (a.s.) doğduğunda 99, İshak (a.s.) doğduğunda ise 112 yaşındaydı. Daha önce yaptığı evlat sahibi olma duasının bu yaşta kabul edilmesine karşı Allah'a asla nankörlük etmemiş, bu nimetleri hamt ve şükürle karşılamıştır. Bu şükrün bir göstergesi olarak **"Rabb'im! Beni namaza devam eden bir kimse eyle. Soyumdan da böyle kimseler yarat. Rabb'imiz! Duamı kabul eyle."**⁶⁶ diye Allah'a (c.c.) yalvarmıştır. 41. ayette ise onun şu güzel duası bize öğretilmiştir: **"Rabb'imiz! Hesap gününde beni, ana babamı ve inananları bağışla!"**⁶⁷

Bilgi Kutusu

İbrahim suresinin son bölümünde (42-52. ayetler), genel bir değerlendirme yapıldıktan sonra Allah'ın (c.c.) bildirdiği hak ve adalet yoluna karşı savaş açanların bu savaş sonunda hissedeceği derin pişmanlıktan, faydasız dileklerden ve çarpıtılacakları ağır cezalardan bahsedilir.

(bk. Emin Işık, "İbrâhîm Suresi", TDV İslam Ansiklopedisi, C 21, s. 352.)

42-43. ayetlerde, Allah'ın (c.c.) zalimlerin yaptıklarından habersiz olmadığı bildirilir. Bu ayetlere göre Allah Teâlâ'nın zalimleri hemen cezalandırmamasının sebebi, onlara zaman vererek tövbe etmelerine fırsat tanımaktır. Tövbe etmedikleri takdirde onlara ahirette gereken ceza verilecektir.

44-45. ayetlerde, ahirette zalimlerin iman edip güzel işler yapmak, böylece ahiret azabından kurtulmak için dünyaya geri gönderilmek isteyecekleri haber verilir. Oysa onlar, kendilerinden önceki kavimlerin başlarına gelenleri biliyordu. Ancak bunları duymazlıktan geldiler ve onlardan ibret almadılar. Öldükten sonra diriltileceklerini de inkâr ettiler. Dolayısıyla dünyada iman ederek güzel işler yapma fırsatını kaçırmış oldular.

46-47. ayetlerde inkârcıların, kurmuş oldukları tuzaklarla Allah'ın (c.c.) dinini yıkamayacakları ifade edilir. Çünkü Allah Teâlâ gönderdiği kitabı koruyacağını ve peygamberlerine yardım edip onları zafere kavuşturacağını vadedmiştir. Allah (c.c.), verdiği sözden dönmez.

48-51. ayetlerde, kıyamet gününde kâinatta meydana gelecek köklü değişime işaret edilir. O gün insanların, dünyada yaptıklarının hesabını vermek üzere kabirlerinden kalkıp Allah'ın (c.c.) huzurunda toplanacakları haber verilir. Suçluların içine düştükleri kötü durum anlatılır.

Sure, bütün insanlara bir mesaj niteliği taşıyan 52. ayetle son bulur: **"İşte bu Kur'an, insanlara bir bildiridir; onunla uyarılmaları, ibadete layık olanın yalnızca Allah olduğunu bilmeleri ve aklı başında kişilerin iyice düşünüp anlamaları için gönderilmiştir."**⁶⁸

⁶⁶ İbrahim suresi, 40. ayet.

⁶⁷ Hayreddin Karaman, Mustafa Çağrı, İbrahim Kafi Dönmez, Sadrettin Gümüş, Kur'an Yolu, C 3, s. 321.

⁶⁸ Hayreddin Karaman, Mustafa Çağrı, İbrahim Kafi Dönmez, Sadrettin Gümüş, Kur'an Yolu, C 3, s. 327.

Yazalım

Aşağıda İbrahim suresinden çıkarılabilecek bazı sonuçlar verilmiştir.

- Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah tarafından insanların yolunu aydınlatmak üzere gönderilmiştir.
- Rabb'imiz, her peygamberi kendi toplumunun diliyle göndermiştir.
- Bütün peygamberler, toplumlarını tek Allah (c.c.) inancına çağırmışlardır.
- Biz de peygamberler gibi yalnız Rabb'imize güvenmeliyiz.
- Nimetlere şükredersek Allah (c.c.) bize daha fazlasını verir.
- Yüce Allah'ın bizim şükürümüze ihtiyacı yoktur.
- İman etmeden yapılan iyi işlerin Allah (c.c.) katında değeri yoktur.
- İnanıp iyi işler yaparsak Allah (c.c.) bizi cennetle ödüllendirir.
- Namazımızı kılmalı, Allah (c.c.) yolunda harcamada bulunmalıyız.
- İhtiyaç ve isteklerimiz için Hz. İbrahim gibi Rabb'imize dua etmeli, ona gönülden yalvarmalıyız.
- Allah'tan (c.c.), günahlarımızı bağışlamasını istemeli, ana babamız ve bütün müminler için de dua etmeliyiz.
- Şeytanın hilelerine karşı dikkatli olmalıyız.

Buna göre siz de bu sureden çıkarılabilecek başka sonuçlar belirleyerek aşağıdaki alana yazınız.

Kur'an'dan Dualar Öğreniyorum: İsrâ Suresi, 24. Ayet

Yüce Rabb'imiz, daha biz doğmadan bizim için dünyanın en değerli iki varlığı olan anne ve babamızı yarattı. Onları bizim dünyaya gelmemize aracı yaptı.

Sevgi deryası annemiz, bizi binbir güçlük ve büyük bir heyecanla dokuz ay karnında taşıdı. Sonra küçücük, çaresiz bir bebek olarak dünyaya geldik. Ne yürümeyi ne konuşmayı ne de derdimizi anlatmayı biliyorduk.

Anne ve babamız, yüreklerindeki büyük sevgiyle bize kol kanat gerdiler. Sevgi ve ilgiye muhtaç olduğumuz bu dönemde hep yanımızda bulundular. Bizim için nice zahmetlere katlandılar. Bize en ufak bir zararın gelmesini engellemeye çalıştılar. Bizim elimiz, ayağımız, derdimizi anlatan dilimiz oldular. Açlığımızı, hastalığımızı, ağlamamızı, gülmemizi bizimle birlikte yaşadılar. Yavrularını soğuktan, sıcaktan, düşmandan korumak için kanatlarının altına alan bir kuş gibi bizi şefkat ve merhamet kanatlarının altına aldılar. Şimdi biz büyüdük ve anne babamızın yaşı da ilerlemeye başladı. Biz güçlenirken onlar güçlerini kaybediyor. O hâlde iyilik ve şefkat örneği bu iki değerli varlığa karşı nasıl davranmalıyız?

Bir Hadis

“Allah Teâlâ, yeri ve gökleri yarattığı gün, yüz rahmet yarattı. Her bir rahmet yerle gök arasını dolduracak kadardı. Bu yüz rahmetten yeryüzüne bir tek rahmet indirdi ki bu sayede anne yavrusuna, yabani hayvanlar ve kuşlar da birbirlerine merhamet ederler. Kıyamette ise O, bu rahmetin tamamıyla kullarına merhamet eder.”

(Müslim, Tevbe, 21.)

Güçsüz dönemlerimizde anne babamızın ilgisini bize yönelten Yüce Allah, bize bu konuda şöyle yol gösteriyor:

“Rabb’in sadece kendisine kulluk etmenizi ve anne babanıza iyi davranmanızı emretti. Onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara ‘öf’ bile deme, onları azarlama. İkisine de gönül alıcı güzel sözler söyle.”⁶⁹

Sonraki ayet-i kerimede ise **“Onlara alçak gönüllü olarak kol kanat ger...”**⁷⁰ buyurarak anne babamıza karşı alçak gönüllü davranmamızı istiyor. Ayrıca onlar hayattayken veya öldükten sonra dilimizden düşürmememiz gereken şu güzel duayı öğretiyor:

“...Rabb'im! Tıpkı onların beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi sen de onlara merhamet et.”⁷¹

Okuyalım

Hiz. Ömer Anlatıyor:

“Bir savaş sonrasında Resulullah’ın (s.a.v.) huzuruna bir grup esir getirilmişti. Bunların içinde emzikli çocuğunu kaybetmiş bir kadın vardı. Heyecan ve telaşla çocuğunu arıyordu. Nihayet esirler arasında yavrusunu buldu, hemen onu bağrına bastı ve emzirmeye başladı. Bu şefkat tablosunu gören Hiz. Peygamber bize sordu:

- Şu kadının kendi çocuğunu ateşe atabileceğini düşünür müsünüz? Biz de:
- Hayır, bunu asla yapmaz, dedik. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:
- Bilin ki Allah, kullarına karşı bu kadının çocuğuna olan şefkatinden daha merhametlidir.”

(Ebû Dâvûd, Cenâiz 1; İbn Mâce, Zühd, 35.)

69 İsrâ suresi, 23. ayet.

70 İsrâ suresi, 24. ayet.

71 İsrâ suresi, 24. ayet.

Kur'an Kavramlarını Öğreniyorum: Din, İman, Tevhid, İtaat

Din

Allah Teâlâ, sayısız nimetlerle donattığı insanı, seçme özgürlüğü konusunda da yalnız bırakmamıştır. Doğru seçim yapabilmesi için ona akıl vermiş, ayrıca rehber olarak peygamberler görevlendirmiştir. İnsanları iyiliğe yöneltip kötülükten alıkoyacak, onların mutlu olmalarını sağlayacak kural ve tavsiyeler bildirmiştir. İşte Yüce Rabb'imizin dünya ve ahirette mutlu olmalarını sağlamak için insanlara gönderdiği bu kural ve tavsiyelere **din** denir. ⁷²

Bilgi Kutusu

Kur'an-ı Kerim'de din kelimesi "âdet, yol, gidişat", "hesap, ceza, mükâfat, ceza ve mükâfatın verildiği gün", "boyun eğme, kulluk, itaat" gibi pek çok anlama gelmektedir. Söz gelimi Mâûn suresinin başındaki "Dini yalanlayanı gördün mü? İşte o, öksüzü iter kakar, yoksulu doyurmaya ön ayak olmaz..." ayetlerinde geçen "din" kelimesi, ceza ve mükâfatın verildiği hesap günü anlamında kullanılmıştır.

(MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 59-60.)

İslam'a göre ilk insan, aynı zamanda ilk peygamberdir. Hz. Âdem'den Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar bütün peygamberler kendi ümmetlerine Allah'ın (c.c.) bir olduğunu, ondan başkasına kulluk edilmemesi gerektiğini anlatarak İslam'ı öğretmişlerdir. Dolayısıyla Allah'ın (c.c.) vahiy yoluyla insanlara gönderdiği ilahi dinin ortak adı "İslam"dır. **"Allah katında yegâne din İslam'dır..."**⁷³ ayeti bunu ifade etmektedir. Bakara suresinin 132. ayetinde de bu durum **"İbrahim de Yakub da bu dini kendi oğullarına vasiyet etti. 'Oğullarım! Allah sizin için bu dini seçti; öyleyse yalnız O'na teslim olmuş müminler olarak can verin!' (dediler)."** şeklinde belirtilmektedir.

Bilgi Kutusu

Mekke Dönemi'nin ilk zamanlarında inen bazı ayetlerde "din" kelimesi, "yevm" kelimesiyle birlikte "yevmü'd-dîn (din günü, hesap, ceza ve ödül günü)" şeklinde geçmektedir. Bu, insanın iman ve ameline göre hesaba çekileceği ahiret gününü ifade eder. Fatiha suresinin 4. ayetinde geçen "din günü" ifadesi de bu anlamda kullanılmıştır.

(Günay Tümer, "Din", TDV İslam Ansiklopedisi, C 9, s. 312.)

Düşünelim Paylaşalım

Allah Teâlâ'nın gönderdiği bütün dinler tevhid üzeredir. Tevhidin zıddı olan şirk kavramı size neyi çağırıştırıyor? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

⁷² Recep Özdirek, Faruk Salman, Nazif Yılmaz, Benim Güzel Dinim, C 3, s. 16.

⁷³ Âl-i İmrân suresi, 19. ayet.

İnsanı yoktan var eden Yüce Rabb'imiz, bizi en iyi tanıyandır. Bedenimizin ve ruhumuzun ihtiyaçlarını en iyi bilen de O'dur. Öyleyse bizi hem dünyada hem ahirette mutlu edecek doğru kuralları, bir başka deyişle dini ancak Allah Teâlâ koyabilir. Ondan başkasının din koyma, dinin temel kurallarını değiştirme ve kaldırma yetkisi yoktur.⁷⁴ Allah'ın (c.c.) koyduğu tek din İslam olduğuna göre onun dışındaki hiçbir din Allah (c.c.) katında kabul edilmeyecektir. Bu durum Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilmiştir: **“Kim İslam'dan başka bir din ararsa bilsin ki kendisinden böyle bir din asla kabul edilmeyecektir. O, ahirette zarar edenlerden olacaktır.”**⁷⁵

Her işinde bir hikmet bulunan Rabb'imiz hiçbir şeyi boş yere yaratmadığı gibi biz insanları da başıboş bırakmamış; **“İnsan, kendisinin başıboş bırakılacağını mı sanıyor?”**⁷⁶ buyurarak bu gerçeği bize hatırlatmıştır. Din vasıtasıyla yaratılış gayemizi ve dünyada nasıl davranacağımızı bize öğretmiştir.

Bilgi Kutusu

Din: Allah (c.c.) tarafından peygamberler aracılığıyla gönderilen, aslını koruyan ve insan eliyle herhangi bir değişikliğe uğramayan din, gerçek din, İslam dini.

Hz. Âdem'den Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar gönderilen bütün ilahi dinlerin ortak adı İslam'dır.

(MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 75.)

İnsan sürekli mutluluk arayışı içindedir. Din de insanın bu arayışına en güzel cevabı veren, ona gerçek mutluluğun yolunu gösteren en mükemmel yoldur. Çünkü o, insanla Allah (c.c.) arasındaki bağı kurar. Ölümün bir son olmadığını, yeni bir hayatın başlangıcı olduğunu hatırlatır. Gönülümüze Allah (c.c.) sevgisini yerleştirir. Bize hem bu dünyada hem de ahirette mutlu olmanın yolunu gösterir. Rabb'imize en güzel ve en doğru şekilde nasıl şükredeceğimizi, ona nasıl kulluk edeceğimizi öğretir. **“Onlara, Allah'ın (c.c.) birliğine inanıp yalnız O'na kulluk etmeleri, namaz kılmaları, zekât vermeleri emredilmiştir. İşte sağlam, dosdoğru din budur.”**⁷⁷ ayeti gerçek dinin Allah (c.c.) tarafından gösterilen yol olduğunu ifade eder.

Bir Hadis

Sevgili Peygamberimiz bir defasında, arkadaşlarıyla otururken eline bir ağaç dalı aldı. Yere düz bir çizgi çizdi ve “Bu Allah Teâlâ'nın dosdoğru yoludur.” buyurdu. Sonra söz konusu çizginin sağına ve soluna çizgiler çizdi ve “Bunlar da şeytanın yollarıdır.” buyurdu. Daha sonra da mübarek ellerini ortadaki çizginin üzerine koydu ve En'âm suresinin 153. ayetini okudu: **“Şüphesiz bu benim dosdoğru yolumdur. Buna uyun, (başka) yollara sapmayın yoksa onlar sizi Allah'ın yolundan ayırır. İşte günden gün korunmanız için Allah size bunları emretti.”**

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 3, s. 397.)

⁷⁴ Recep Özdirek, Faruk Salman, Nazif Yılmaz, Benim Güzel Dinim, C 3, s. 22.

⁷⁵ Âl-i İmrân suresi, 85. ayet.

⁷⁶ Kıyâmet suresi, 36. ayet.

⁷⁷ Beyyine suresi, 5. ayet.

Din bize, her yerde ve her zaman Yüce Yaratıcı'nın kontrol ve gözetimi altında olduğumuzu öğretir. Hiç kimse görmese dahi Allah (c.c.) tarafından görüldüğümüz ve öldükten sonra hesaba çekileceğimiz inancını içimize yerleştirir. **“Lokman, oğluna şöyle öğüt verdi: Yavrucuğum! Yaptığın iyilik veya kötülük bir hardal tanesi ağırlığında bile olsa ve bu bir kayanın içinde veya göklerde yahut yerin derinliklerinde bile gizlense yine de Allah onu ortaya çıkarır. Doğrusu Allah, en ince işleri görüp bilmektedir ve her şeyden haberdardır.”**⁷⁸ ayeti bunu açıkça ifade etmektedir. Bu manevi kontrol, iç dünyamızı kuşatır. Bizim kötü davranışlardan uzak durmamızı ve güzel ahlaklı olmamızı sağlar. ⁷⁹

İman

İman; Allah'ın (c.c.) varlığını, birliğini ve Hz. Peygamber'in Allah Teâlâ'dan getirdiği kesin hüküm ve bilgileri kalp ile tasdik etmek, tereddütsüz kabullenip teslim olmaktır. Böyle bir imana sahip kimseye “mümin” denir. Bu durum Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilmiştir: **“Müminler ancak o kimselerdir ki Allah'a ve peygamberlerine inanırlar, sonra da şüpheye düşmezler. Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihat ederler. İşte onlar doğru kimselerin ta kendileridir.”**⁸⁰

İmanın en kısa ifadesi, tevhid ve şehadet kelimelerinde özetlenmiştir. Allah'ı (c.c.) tek ilah tanıyan, Hz. Muhammed'i onun peygamberi olarak kabullenen kişi; diğer iman esaslarını ve onun getirdiği bütün hükümleri de toptan kabullenmiş demektir. Çünkü diğer iman esasları bize Hz. Peygamber aracılığıyla bildirilmiştir.⁸¹

Bilgi Kutusu

İman, sözlükte “bir kişinin söylediği sözü tasdik etmek, doğrulamak, kabullenmek, gönül huzuru ile benimsemek, şüpheye yer vermeyecek şekilde kesin olarak yürekten inanmak ve güven vermek” anlamlarına gelir.

(Ahmet Saim Kılavuz, İslam Akaidi ve Kelama Giriş, s. 17.)

Kur'an'da sabit olan ve sahih hadislerle de açıklanan iman esasları, sadece altı maddeden ibaret değildir. Dine ait olduğu kesin olarak kanıtlanmış inanç, ibadet ve ahlakla ilgili bütün hükümlere inanmak; bunların farz, helal veya haram olduğunu kabul etmek de mümin olmanın temel şartıdır.⁸² Allah'a, meleklerle, kitaplara, peygamberlere, ahiret gününe, kaza ve kadere iman etmek; dinimizin temel inanç esaslarıdır. Farzlar ve haramlar da dinimizin temel hükümleridir. Allah Teâlâ namaz, oruç, hac, zekât gibi ibadetleri emretmiştir. Hırsızlık, adam öldürme, içki, kumar, faiz, zina, iftira gibi kötülükleri yasaklamıştır. İslam dininin emrettiği veya

⁷⁸ Lokman suresi, 16. ayet.

⁷⁹ Recep Özdirek, Faruk Salman, Nazif Yılmaz, Benim Güzel Dinim, C 3, s. 6-19.

⁸⁰ Hucurât suresi, 15. ayet.

⁸¹ DİB, Dinî Kavramlar Sözlüğü, s. 315.

⁸² Mustafa Sinanoğlu, “İman”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 22, s. 214.

yasakladığı bu inanç esaslarının ve temel hükümlerin hepsinin Allah (c.c.) tarafından kesin olarak emredildiğine veya yasaklandığına gönülden inanmamız gerekir.

Yazalım

“Müminler o kimselerdir ki Allah’ın adı anıldığında yürekleri titrer, kendilerine Allah’ın ayetleri okunduğunda bu onların imanlarını arttırır. Onlar yalnızca rablerine güvenirlir, namazlarını özenle kılarlar, kendilerine verdiğimiz rızıkların bir kısmını Allah yolunda harcarlar.” (Enfal suresi, 2-3. ayetler.)

Verilen ayetlerden yola çıkarak müminlerin özelliklerini aşağıdaki alana yazınız.

İman kalple ilgili bir eylemdir. Bununla birlikte iman ile ilahi emirlere uymak arasında sıkı bir ilişki vardır. Kur’an’da cennet ehlinin, iman ederek güzel ve faydalı işler yapan kişilerden oluşacağı belirtilir: **“İman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapanlara altlarından ırmaklar akan cennetler vardır. İşte büyük kurtuluş budur.”**⁸³

Kur’an-ı Kerim’e göre müminler Allah’tan başka bir ilaha tapmazlar, cana kıymazlar ve zina etmezler. Bu konuda Yüce Allah (c.c.) şöyle buyurur: **“Onlar; Allah ile birlikte başka bir tanrıya tapmazlar, Allah’ın dokunulmaz kıldığı insan hayatına haksız yere kıymazlar, zina etmezler...”**⁸⁴

Kur’an-ı Kerim’de müminlerin oruç tutmak, namaz kılmak, iyiliği emretmek, kötülüğü engellemek gibi buyrukları yerine getirdikleri belirtilerek şöyle denir: **“Onlar tövbe edenler, ibadet edenler, hamededenler, oruç tutanlar, rükû ve secde edenler, iyiliği emredip kötülükten alıkoyanlar ve Allah’ın koyduğu sınırları hakkıyla koruyanlardır. Müminleri müjdele!”**⁸⁵ Ayrıca müminlerin Allah (c.c.) anıldığı zaman yürekleri titreyen, O’nun ayetleri okunduğunda imanları artan, yalnızca rablerine güvenen, namazlarını kılan ve servetlerinden Allah (c.c.)

83 Burûc suresi, 11. ayet.

84 Furkân suresi, 68. ayet.

85 Tevbe suresi, 112. ayet.

yolunda harcayan kimseler olduğu şu şekilde bildirilir: **“Müminler ancak o kimselerdir ki Allah adı anıldığı zaman kalpleri ürperir. O'nun ayetleri kendilerine okunduğu zaman bu onların imanlarını artırır. Onlar sadece rablerine tevekkül ederler. Namazı dosdoğru kılarlar, kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden Allah yolunda harcarlar. İşte onlar gerçek müminlerdir. Onlara rableri katında yüksek mertebeler, bağışlanma ve cömertçe verilmiş rızık vardır.”**⁸⁶

İman, Allah'ın (c.c.) rızasına uygun amellerle tamamlanmalıdır.⁸⁷ Çünkü iman, bütün ibadetlerin temelidir. İbadetler, ancak iman ile değer kazanır. İbadetlerimizi severek yapmak, güzel ahlaklı olmak, yaptığımız her işte Allah'ın (c.c.) hoşnutluğunu gözetmek gibi davranışlar, imanımızın en güzel meyveleridir. Aynı zamanda imanımızın kuvvetlenmesini de sağlayacaktır.⁸⁸

Bir kimse Allah'ın (c.c.) varlığını, birliğini ve Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğini inkâr ederse “kâfir” olur. Gerçek iman, kalbin kabul etmesi ve Hz. Peygamber'in getirdiklerinin özgür irade ile gönülden benimsenmesidir. Bu sebeple bir kimse, diliyle inandığını söyleyip kalben tasdik etmezse mümin değil, ikiyüzlü davrandığı için “münafık” olur. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **“İnsanlardan, inanmadıkları hâlde Allah'a ve ahiret gününe inandık diyenler de vardır. Bunlar Allah'ı ve müminleri aldatmaya çalışırlar. Oysa sadece kendilerini aldatırlar da farkında değillerdir. Onların kalplerinde (münafıklıktan kaynaklanan) bir hastalık vardır...”**⁸⁹

Bilgi Kutusu

İmanın geçerli olmasının şartları şunlardır:

İmanın hür iradeye dayalı bir tercih olması; baskı, tehdit veya dünya hayatından ümit kesme durumunda gerçekleşmemiş bulunması gerekir.

Müminler, iman esaslarından birini inkâr anlamına gelen tutum ve davranışlardan kaçınmalıdır. Örneğin Allah'a iman eden ve onun gönderdiği bütün peygamberleri tasdik edip de Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğine inanmayan bir kimseye mümin denilemez.

Müminler Allah'ın (c.c.) rahmetinden ne ümitsiz ne de emin olmalıdır. Korku ile ümit arasında bulunmalıdır.

(Hayreddin Karaman, Ali Bardakoğlu, Yunus Apaydın, İlmihal, C 1, s. 74.)

Nasıl ki gerçek iman için kalbin iman etmesi gerekiyorsa inkâr da kalbin inkârına dayanır. Sahâbilerden Ammâr b. Yâsir, Kureyş müşriklerinin ağır baskılarına ve ölüm tehditlerine dayanamadığı için tüm kalbiyle iman etmesine rağmen Müslüman olmadığını söylemek zorunda kalmıştır. Daha sonra çok üzgün ve perişan bir hâlde Resulullah'a gelip bu olayı anlatmış, Sevgili Peygamberimiz de ona aynı durum tekrar başına gelirse aynı şeyi yapabileceğini söylemiştir.⁹⁰

86 Enfâl suresi, 2-4. ayetler. Ayrıca bk. Bakara suresi, 1-5, Müminûn suresi, 1-11, Furkân suresi, 63-77. Hucurât suresi, 10-14. ayetler.

87 Mustafa Sinanoğlu, “İman”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 22, s. 212-213.

88 Recep Özdirek, Faruk Salman, Nazif Yılmaz, Benim Güzel Dinim, C 3, s. 50.

89 Bakara suresi, 8-10. ayetler.

90 Mustafa Fayda, “Ammâr b. Yâsir”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 3, s.75.

Bu olay üzerine “Kalbi imanla dolu iken küfre zorlanan müstesna olmak üzere kim iman ettikten sonra Allah’ı inkâr eder ve küfre kalbini açarsa Allah’ın gazabı onların başındır...”⁹¹ ayeti nazil olmuştur.

Okuyalım

Hiz. Ömer (r.a.) anlatıyor:

Bir gün, Resulullah’ın (s.a.v) huzurunda bulunduğumuz sırada, elbisesi beyaz mı beyaz, saçları siyah mı siyah, yoldan gelmiş bir hâli olmayan ve içimizden kimsenin tanımadığı bir adam çıkageldi. Hiz. Peygamber’in yanına sokuldu, önüne oturdu, dizlerini onun dizlerine dayadı, ellerini (kendi) dizlerinin üstüne koydu ve “Ey Muhammed, bana İslam’ı anlat.” dedi. Resulullah (s.a.v) “İslam; Allah’tan başka ilah olmadığına ve Muhammed’in Allah’ın (c.c.) Resülü olduğuna şehadet etmen, namazı dosdoğru kılman, zekâtı (tastamam) vermen, ramazan orucunu (eksiksiz) tutman, yoluna güç yetirebilirsen Kâbe’yi ziyaret (hac) etmendir.” buyurdu. Adam, “Doğru söyledin.” dedi. Onun hem sorup hem de tasdik etmesi tuhafımıza gitti. Adam, “Şimdi de imanı anlat bana.” dedi. Rasûlullah (s.a.v), “Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe inanmandır. Ayrıca kadere, hayrın ve şerrin Allah’tan (c.c.) geldiğine iman etmendir.” buyurdu. Adam tekrar “Doğru söyledin.” diye tasdik etti ve “Peki ihsan nedir, onu da anlat.” dedi. Resulullah (s.a.v), “İhsan, Allah’a onu görüyormuşsun gibi kulluk etmendir. Sen onu görmüyorsan da O seni mutlaka görüyor.” buyurdu. Adam yine “Doğru söyledin.” dedi.

(Buhârî, İmân 1; Müslim, İmân 1.)

Tevhid

Tevhid; Yüce Allah’ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde bir ve tek kabul etmek, eşi ve benzerinin bulunmadığına inanmak, hiçbir şeyi ortak koşmadan ibadeti yalnız Allah (c.c.) için yapmaktır.⁹²

Bilgi Kutusu

Tevhid sözlükte “birleme, bir olduğuna karar verme, tek kılma” anlamına gelir.

(MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 365.)

Tevhid inancının özü; Allah Teâlâ’yı tek ilah, tek yaratıcı ve kulluk edilmeye layık tek varlık olarak kabul etmektir. Tevhid ehli, bir başka deyişle Müslüman olabilmek için Allah’ın (c.c.) varlığına inanmamız yeterli değildir. Allah’tan (c.c.) başka ilah olmadığına; O’nun tek yaratıcı, tek rızık verici, tek hüküm koyucu olduğuna; kulluk edilmeye layık tek ilahın O olduğuna da inanmamız gerekir. Bu konuda Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyrulmuştur:

91 Nahl suresi, 106. ayet.

92 DİB, Dinî Kavramlar Sözlüğü, s. 659-660.

“De ki: Şüphesiz benim namazım da diğer ibadetlerim de yaşamım da ölümüm de âlemlerin Rabb’i Allah içindir. Onun hiçbir ortağı yoktur. İşte ben bununla emrolundum. Ben Müslümanların ilkiyim.”⁹³

“De ki: Her şeyin Rabb’i o iken ben başka bir Rab mi arayayım?..”⁹⁴

“...Size gökten ve yerden rızık verecek Allah’tan başka yaratıcı mı var?..”⁹⁵

“...Hüküm, ancak Allah’a aittir. O, kendisinden başka hiçbir şeye tapmamanızı emretmiştir. İşte doğru din budur...”⁹⁶

Tevhid inancını ortaya koyan en güzel ve özlü ifade, “Allah’tan başka ilah yoktur.” anlamına gelen “Lâ ilâhe illallah” cümlesidir. Bundan dolayı bu cümleye tevhid kelimesi (kelime-i tevhid) denir.

Kur’an-ı Kerim’de, üzerinde en fazla durulan konu tevhiddir. Allah (c.c.), Kur’an’da “vâhid (bir)”, “ehad (tek)” gibi sıfatlarla nitelenir. Birçok ayette de Allah’tan başka ilah olmadığı vurgulanır:

“Allah ki O’ndan başka hiçbir ilah yoktur...”⁹⁷

“İşte bu Allah sizin Rabb’inizdir. O’ndan başka ilah yoktur. O her şeyin yaratıcısıdır. Öyleyse O’na kulluk edin. O her şeye vekildir (Güvenilip dayanılacak tek varlık O’dur).”⁹⁸

“Sizin ilahınız bir tek ilahtır. Ondan başka ilah yoktur. O rahmandır, rahîmdir.”⁹⁹

Kur’an’da, kâinattaki eşsiz düzenin ancak tek ilah tarafından kurulabileceği bildirilir. Yüce Allah’tan başka ilah veya ilahlar kabul etmenin mantıklı olmadığı vurgulanır:

“Eğer yerle gökte Allah’tan başka tanrılar olsaydı yerin ve göğün düzeni bozulurdu. Arşın Rabb’i olan Allah, onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzehtir.”¹⁰⁰

“Allah’a ibadet edin ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın...”¹⁰¹

Tevhid, İslam dininin en önemli özelliğidir. İslam’a göre ilk peygamber Hz. Âdem’den (a.s.) son peygamber Hz. Muhammed’e (s.a.v.) kadar bütün peygamberler, bu inancı insanların gönüllerine yerleştirmeye çalışmışlardır. Bu konuda Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyrulur: **“Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberlere ‘Şüphesiz benden başka hiçbir ilah yoktur. Öyleyse bana ibadet edin.’ diye vahyetmişizdir.”**¹⁰²

Tevhidin zıddı “şirk”tir. Sadece Allah’a (c.c.) özgü olan konularda bir başka varlığı O’na eş veya denk kabul etmek tevhid inancıyla bağdaşmaz. Kur’an’da **“Allah, kendisine ortak koşulmasını**

93 En’âm suresi, 162-163. ayetler.

94 En’âm suresi, 164. ayet.

95 Fâtır suresi, 3. ayet.

96 Yûsuf suresi, 40. ayet.

97 Bakara suresi, 255. ayet.

98 En’âm suresi, 102. ayet.

99 Bakara suresi, 163. ayet.

100 Enbiyâ suresi, 22. ayet.

101 Nisâ suresi, 36. ayet.

102 Enbiyâ suresi, 25. ayet.

asla bağışlamaz, başka günahları dilediği kimseler için bağışlar. Allah'a ortak koşan kişi bütün sapıtmıştır.”¹⁰³ buyrularak şirkin bağışlanması mümkün olmayan bir günah olduğu bildirilmiştir. Mekke müşrikleri, Allah'ın (c.c.) varlığını kabul ettikleri hâlde başka varlıkları O'na ortak koştukları için şirke düşmüşler, bu sebeple Kur'an'da “müşrik” olarak nitelenmişlerdir.

Bilgi Kutusu

Kur'an-ı Kerim'de tevhidi en özlü biçimde ifade eden sure, İhlâs suresidir. Bu sebeple ona “tevhid suresi” de denmiştir.

“De ki: ‘O, Allah’tır, tektir. Allah sameddir (Her şey ona muhtaçtır ama O hiçbir şeye muhtaç değildir.). Doğurmamış ve doğmamıştır. O’nun hiçbir dengi yoktur.”

(İhlâs suresi, 1-4. ayetler.)

Kur'an-ı Kerim'in pek çok ayetinde Allah'ın (c.c.) bir ve tek olduğu, eşi ve benzerinin bulunmadığı bildirilmiştir. Şirke karşı peygamberlerin vermiş oldukları tevhid mücadelesinden örnekler gösterilmiştir.

Bir Ayet

“Yusuf, ‘Atalarım İbrahim, İshak ve Yakub’un dinine uydum. Allah’a herhangi bir şeyi ortak koşmak bize yakışmaz. Bu, Allah’ın bize ve insanlara lütfudur fakat insanların çoğu şükretmez. Ey zindan arkadaşlarım! Ayrı ilahlar mı daha iyidir, yoksa mutlak hâkimiyet sahibi olan tek Allah mı?’ dedi.”

(Yûsuf suresi, 38-39. ayetler.)

Düşünelim Paylaşalım

Ben bir tek ilah ve bir tek yaratıcı tanıyorum, o da Allah’tır.

Hiçbir varlığı aracı kılmadan sadece O’na ibadet ve kulluk ediyorum.

Sadece O’ndan yardım istiyorum ve O’na sığınıyorum.

O’nun emrettiği her şeyi seviyorum, yasakladığı hiçbir şeyi sevmiyorum.

Buna göre tevhid inancına sahip bir mümin, arkadaşlarına başka ne söylemiş olabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

İtaat

İtaat; Allah’a (c.c.), Hz. Peygamber’e ve büyüklere saygılı olmak ve onların isteklerine uymaktır.¹⁰⁴ Kur'an'da itaat kavramının temelini Allah’a (c.c.) itaat oluşturur. Allah’a (c.c.) itaat emrinin hemen ardından Hz. Peygamber’e itaat gelir. Allah’a (c.c.) ve Resulüne (s.a.v.) itaat emreden bazı ayetlerde, itaatin imanın bir gereği ve mümin olmanın temel şartı olduğu şöyle belirtilir:

¹⁰³ Nisâ suresi, 116. ayet.

¹⁰⁴ DİB, Dinî Kavramlar Sözlüğü, s. 344.

“... (Ey müminler!) Allah’a ve Resulü’ne itaat edin...”¹⁰⁵

“Aralarındaki anlaşmazlıkları çözüme bağlasın diye Allah’a ve Resulü’ne çağrıldıklarında müminlerin sözü, “Dinledik ve boyun eğdik.” demekten ibarettir. İşte kurtuluşa erenler de bunlardır.”¹⁰⁶

Bu özelliğe sahip bulunanların ödülleri de şu şekilde bildirilir:

“Kim, Allah’a ve peygambere itaat ederse işte onlar, Allah’ın (c.c.) kendilerine nimet verdiği peygamberlerle, sıddıklarla, şehitlerle ve iyi kimselerle birlikte dir. Bunlar ne güzel arkadaşlardır!”¹⁰⁷

“...Kim Allah’a ve peygamberine itaat ederse Allah (c.c.) onu altlarından ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetlere yerleştirir. İşte bu büyük bir kazançtır.”¹⁰⁸

Bilgi Kutusu

İtaat sözlükte, “boyun eğme, uyma, söz dinleme, emre uygun hareket etme, emre saygı gösterme” anlamına gelir.

(Ömer Mahir Alper, “İtaat”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 23, s. 445.)

Kur’an-ı Kerim’de Allah (c.c.) ve Resulü’nün (s.a.v.) yanı sıra Müslüman yöneticilere de (ulü’l-emr) itaat edilmesi emredilir. Nisâ suresinin 59. ayetinde şöyle buyrulmaktadır:

“Ey iman edenler! Allah’a itaat edin. peygambere ve sizden olan ulü’l-emre de itaat edin...”

Birçok ayet ve hadiste Allah’a (c.c.), Hz. Peygamber’e ve Müslüman yöneticilere itaatin yanı sıra anne ve babamıza da iyi davranmamız gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca kendimizden büyük kişilere, eğitim öğretimimize katkıda bulunan öğretmenlerimize, hocalarımıza ve ilminden yararlandığımız âlimlerimize de saygı göstermek ve onların sözlerini dinlemek büyük bir erdem olarak görülmüştür.¹⁰⁹ Ancak Kur’an-ı Kerim’deki **“Eğer anne baban, hakkında bilgin olmayan bir şeyi bana ortak koşman için seni zorlarsa bu durumda onlara uyma ama yine de onlara dünyada iyi davran; yüzünü ve özünü bana çevirenlerin yolunu izle...”**¹¹⁰ ayeti ve Peygamber Efendimizin **“Allah’a isyan sayılan bir konuda kula itaat edilemez.”**¹¹¹ hadisi, Allah (c.c.) dışındaki varlıklara itaat konusunda sınırlarımız olması gerektiğini gösterir. Dolayısıyla itaat, Allah’a (c.c.) isyanı içermeyen, haram ve günah olmayan emirlerle sınırlıdır. Bu sınırlama, Yaradan’a isyan konusunda yaratılmış itaat yoktur.” şeklinde genel bir prensip hâline gelmiştir.

105 Enfâl suresi, 1. ayet.

106 Nûr suresi, 51. ayet.

107 Nisâ suresi, 69. ayet.

108 Nisâ suresi, 13. ayet.

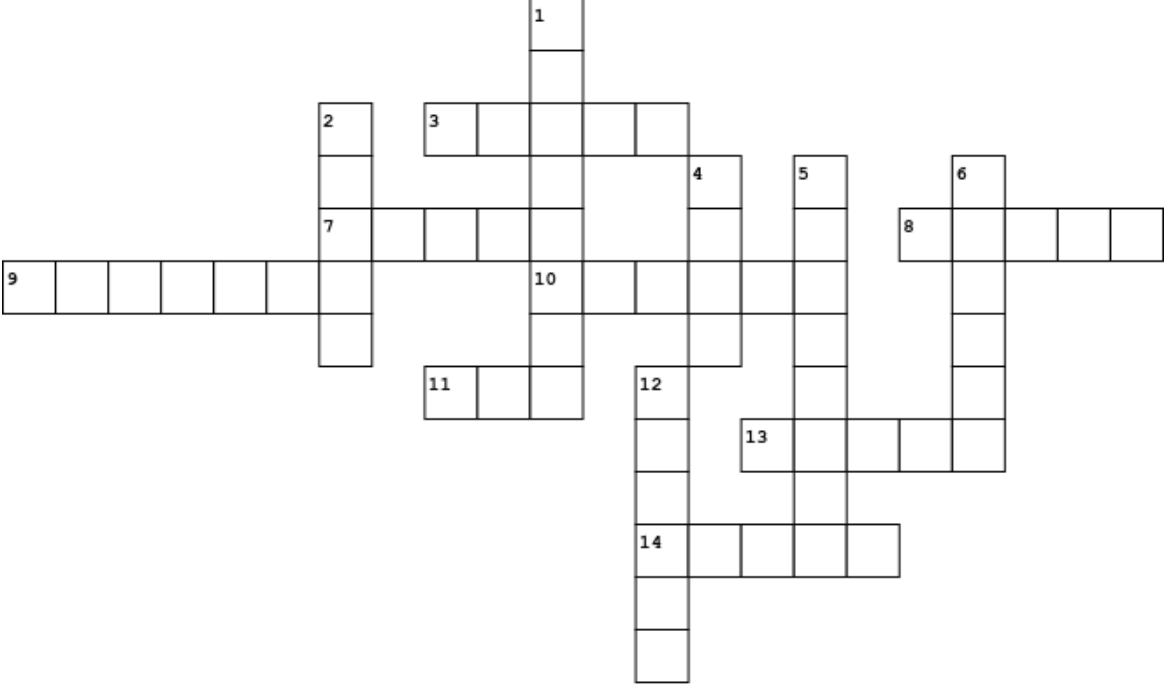
109 Ömer Mahir Alper, “İtaat”, TDV İslam Ansiklopedisi, C 23, s. 445.

110 Lokman suresi, 15. ayet.

111 Buhârî, Ahkâm, 4; Müslim, İmâre, 39.

ÇENGEL BULMACA

Aşağıdaki çengel bulmacayı çözünüz.

SOLDAN SAĞA

3. Maddi ve manevi her türlü kötülük ve sıkıntılardan kurtulmak anlamına gelen kelime
7. Allah'ın (c.c.) peygamberler aracılığıyla gönderdiği ilahi bilgi
8. Davud'a (a.s.) verilen ilahi kitap
9. Eski Mısır krallarına verilen genel unvan
10. Allah'a (c.c.) özgü konularda bir başka varlığı O'na eş ve denk kabul etmek
11. Yüce Allah'ın, insanların dünya ve ahirette mutlu olmaları için gönderdiği kural ve tavsiyeler bütünü
13. Boyun eğme, uyma, söz dinleme, emre saygı gösterme anlamına gelen kelime
14. İslam dininin temel kaynağı olan son ilahi kitap

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Davud'un (a.s.) peygamber olan oğlu
2. Kur'an'da evrenden ve evrendeki olaylardan bahseden ayetlere verilen isim
4. Kur'an'ın on yedinci suresinin adı
5. Kur'an'da bazı surelerin başında yer alan harf veya harf kümeleri
6. Yüce Allah'ın bütün isim ve sıfatlarıyla bir ve tek kabul edilmesi inancı
12. Yemen'de yaşamış Sebe kabilesinin kraliçesi

1. ÜNİTE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

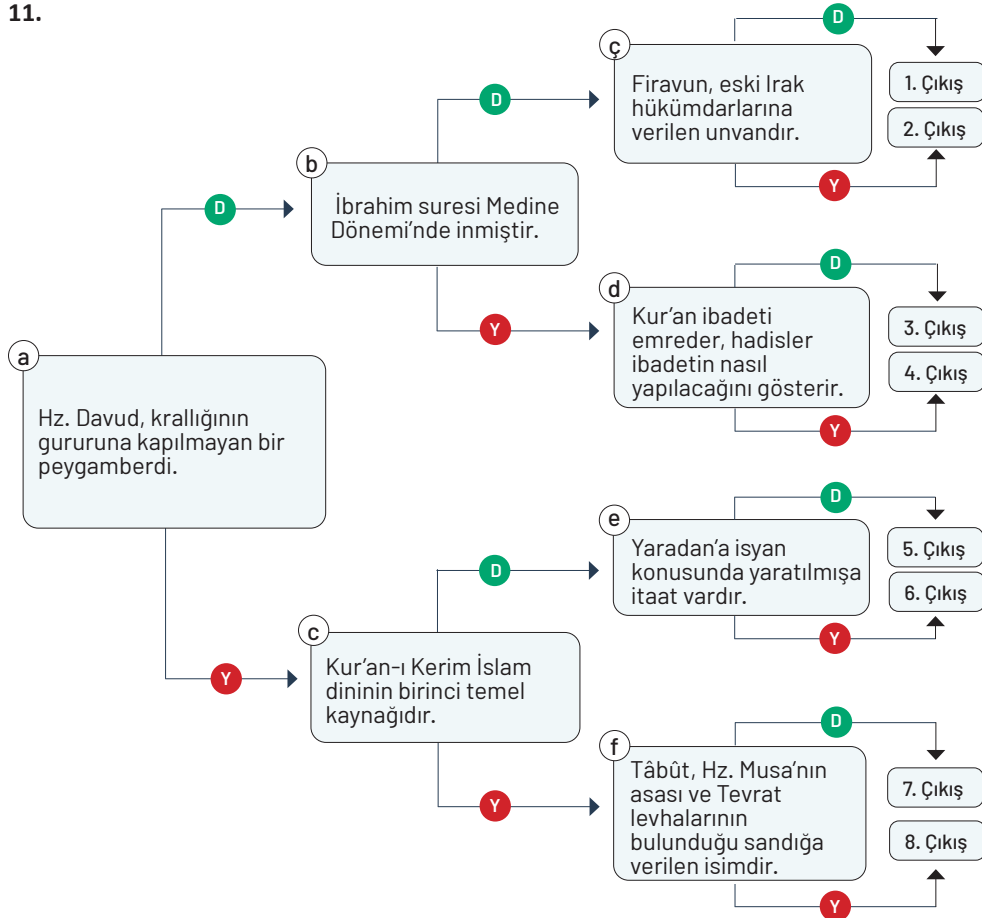
A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere, verilen kelimelerden uygun olanı yazınız.

(Süleyman, kuş dili, müşrik, sünnet, Belkis, hurufu mukattaa, kevnî, Kur'an, vahiy, Zebur, Davud, şirk)

1. Kur'an'da, evrenden ve evrende gerçekleşen olaylardan bahseden ayetlere ayetler denir.
2. Hz. Aişe Peygamberimizin ahlakının ahlakı olduğunu söylemiştir.
3. Allah Teâlâ'nın peygamberleri vasıtasıyla insanlığa gönderdiği mesajlara ve bilgilere denir.
4. Davud (a.s) Kudüs'ü almış ve İsrailoğullarına başkent yapmıştır. Kendisine ilahî kitap olarak verilmiştir.
5. Hükümdar bir peygamber olan demiri işleyip zırh yapmıştır.
6. Beyt-i Makdis'i (Mescid-i Aksâ'yı) yedi yılda inşa etti.
7. Süleyman (a.s)..... bilirdi.
8. Sebe Melikesi Süleyman (a.s.) tarafından hak olan dine davet edilmiştir.
9. Kur'an'da yirmi dokuz surenin başında denilen harf ve harf kümeleri bulunur.
10. Yalnız Allah'a (c.c.) özgü konularda bir başka varlığı O'na eş veya denk kabul etmeye denir.

B. Aşağıda "Kur'an'ı Kerim'i Tanıyalım" ünitesiyle ilgili bazı ifadeler verilmiştir. İlk ifadeden başlayıp ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar vererek okları takip ediniz. Sonuçta çıkışlardan sadece birini işaretleyiniz.

11.

C. Aşağıda verilen soruların cevabını boş bırakılan alanlara yazınız.

12. Yüce Allah Kur'an'ı Kerim'i niçin göndermiştir? Açıklayınız.

13. Hz. Süleyman'ın hayatı Kur'an-ı Kerim'de hangi surelerde anlatılır?

14. Hz. Davud'un hayatı Kur'an-ı Kerim'de hangi surelerde anlatılır?

15. Namazın nasıl kılınacağı hangi kaynaktan öğrenilir?

16. Kur'an'ı anlamak ve hayata aktarmak nasıl gerçekleşir? Açıklayınız.

Ç. Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

17. "Azabımızı gördükleri zaman, 'Yalnız Allah'a inandık; O'na ortak koşmakta olduğumuz şeyleri inkâr ettik.' dediler. Fakat azabımızı gördükleri zaman inanmaları, kendilerine fayda vermedi. Bu, Allah'ın kulları hakkında eskiden beri yürürlükte olan kanunudur. İşte orada inkârcılar hüsrana uğradılar." (Mü'min suresi, 84-85. ayetler.)

Bu ayetlerde imanın geçerli olmasının şartlarından hangisi vurgulanmıştır ?

- A) Hür iradeye dayalı bir tercih olmasıdır.
- B) Ye's hâlinde gerçekleşmemelidir.
- C) İman edilecek hususların hepsine inanç gerekir.
- D) Korku ile ümit arasında olmalıdır.

18. "De ki: Andolsun, insanlar ve cinler bu Kur'an'ın bir benzerini getirmek üzere toplansalar ve birbirlerine de destek olsalar, yine onun benzerini getiremezler." (İsrâ suresi, 88. ayet.)
"Ramazan ayı, insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırmanın açık delilleri olarak Kur'an'ın indirildiği aydır..." (Bakara suresi, 185. ayet.)

Bu ayetlere göre Kur'an ;

- I. Mucize bir kitaptır.
- II. Hidayet rehberidir.
- III. Cinlere gönderilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

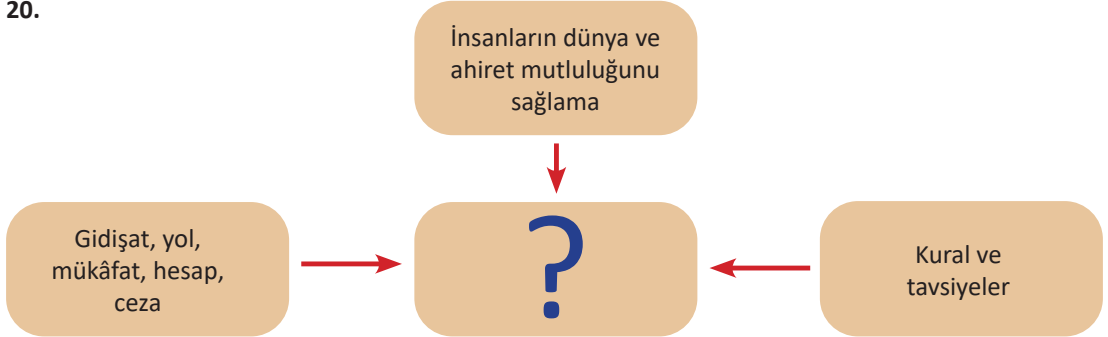
- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III D) I, II ve III
19. "... Sizi de annelerinizin karnında üç katlı karanlık içinde, çeşitli safhalardan geçirerek yaratıyor..." (Zümer suresi, 6. ayet.)

"Ne Güneş Ay'a yetişebilir ne de gece gündüzü geçebilir. Her biri bir yörüngede yüzmektedir." (Yâsîn suresi, 40. ayet.)

Bu ayetlerde aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) İbadet esasları ile ilgili açıklamalara
- B) Toplumsal hayat ile ilgili kurallara
- C) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere
- D) Ahlak kuralları ile ilgili açıklamalara

20.

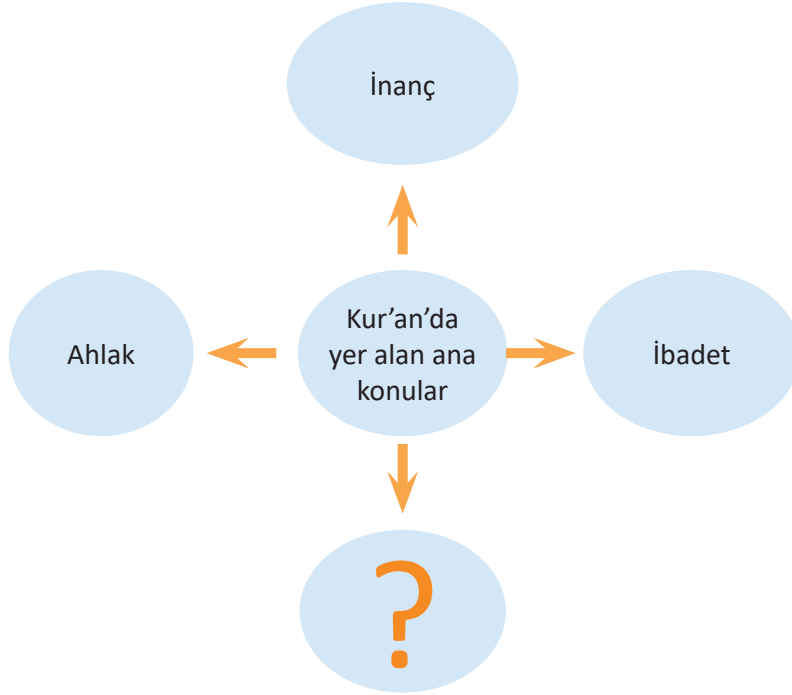
Şemadaki açıklamaları içeren kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Din
- B) İtaat
- C) İman
- D) Kur'an

21. I. "... Siz ve yeryüzünde bulunanların hepsi nankörlük etseniz de gerçek şu ki Allah her bakımdan sınırsız zengindir, övgüye layık olandır." (İbrâhîm suresi, 8. ayet.)
- II. "Rabb'im! Beni namaza devam eden bir kimse eyle. Soyumdan da böyle kimseler yarat..." (İbrâhîm suresi, 40. ayet.)

Numaralandırılmış ayetlerde verilen cümleler sırasıyla aşağıdaki peygamberlerden hangisine aittir?

I	II
A) İsa (a.s.)	Nuh (a.s.)
B) Süleyman (a.s.)	Davud (a.s.)
C) İbrahim (a.s.)	Lut (a.s.)
D) Musa (a.s.)	İbrahim (a.s.)

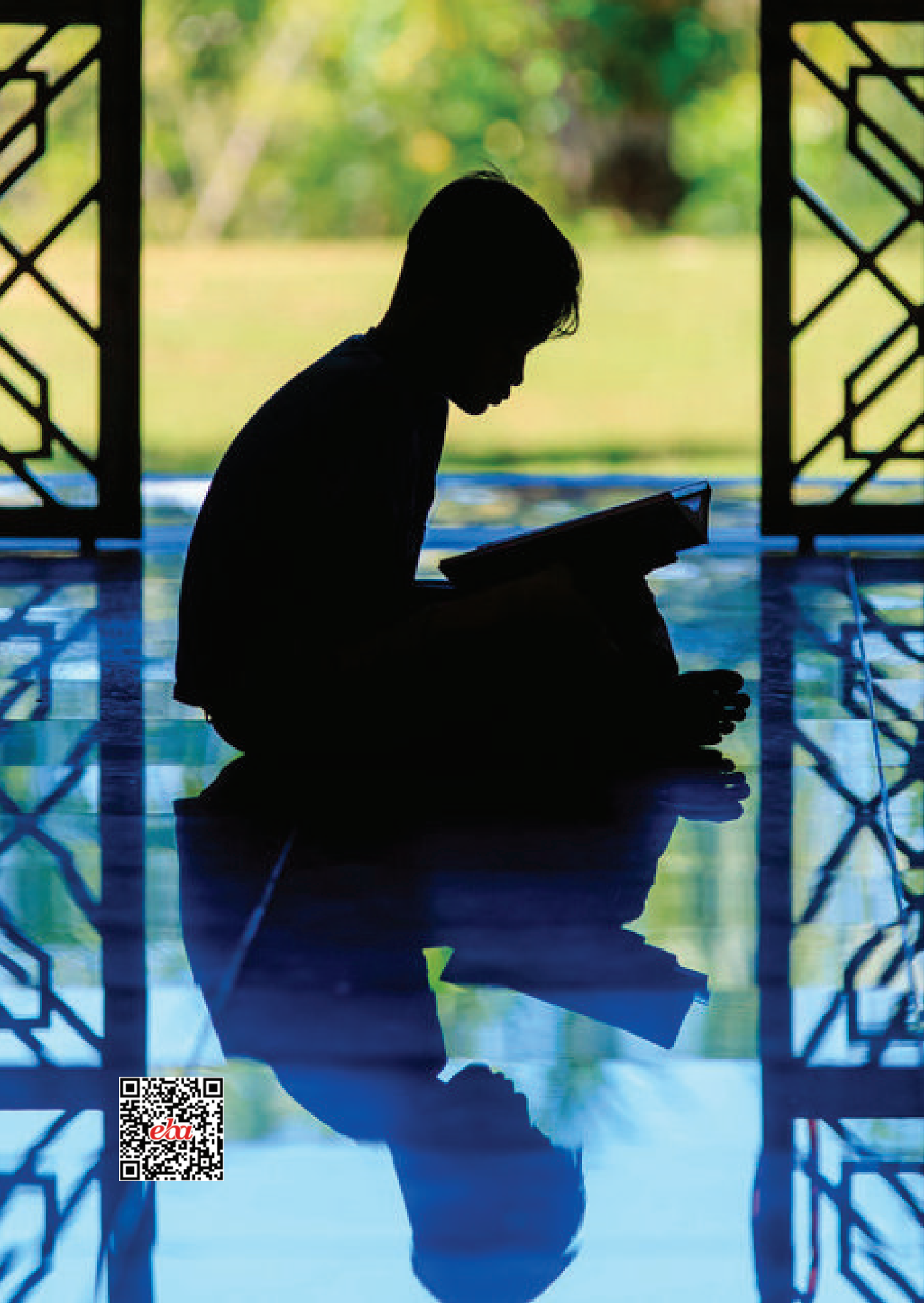

22. Verilen şemada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahiret gününe iman B) Sosyal hayat C) Temizlik D) Oruç tutmak

Ünite ile ilgili daha fazla soru içeriğine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

2. ÜNİTE

KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA

Bu Ünite de Neler Öğreneceksiniz?

- Kur'an'ı bazı harf ve işaretlere dikkat ederek okumayı
- Bakara, Mülk ve Fetih surelerini kurallara uygun şekilde okumayı
- Kur'an-ı Kerim okurken medd-i ârız, medd-i lâzım, medd-i lîn, ihfa, izhar ve iklab kurallarını uygulamayı
- Kâfirûn, Fil, Kureyş ve Mâûn surelerini usulüne uygun şekilde ezberlemeyi
- Ezberlenen surelerin anlamlarını ana hatlarıyla açıklamayı
- Anlamını öğrendiğiniz surelerden mesaj ve ilkeler çıkarmayı

Hazırlık Çalışmaları

1. Bakara, Mülk ve Fetih surelerinin meallerini daha önce okudunuz mu?
2. Fîl, Kureyş, Mâûn ve Kâfirûn surelerinin anlamları hakkında neler biliyorsunuz?
3. Sizce Kur'an-ı Kerim okunurken niçin bazı sesler uzatılıyor ya da farklı şekillerde söyleniyor?

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
 تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ
 فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ
 فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى
 عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيُغَيِّظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

Uygulayalım

Yüzünden okunacak bölümleri grup arkadaşlarınıza okuyunuz. Birbirinizin hatalarını tespit edip düzelterek okuyuşunuzu geliştiriniz.

Uygulayalım

Yüzünden okunacak her bölümü en az on defa okuyunuz. İlk ve son okuyuşlarınızın süresini kronometre ile tespit ederek bir çizelgeye kaydediniz ve okuma hızınızdaki gelişimi belirleyiniz.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ
 مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ^ط وَكَانَ **اللَّهُ** بِمَا تَعْمَلُونَ
 بَصِيرًا ٢٤ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ مَحِلَّهُ^ط وَلَوْ لَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ
 وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوُّهُمْ^{مد} فَتُصِيبَكُمْ مِنْهُمْ
 مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ لِيُدْخِلَ **اللَّهُ** فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا
 لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ٢٥ إِذْ جَعَلَ
 الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ
اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالزَّمَهُمْ كَلِمَةَ
 التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا^ط وَكَانَ **اللَّهُ** بِكُلِّ شَيْءٍ
 عَلِيمًا ٢٦ لَقَدْ صَدَقَ **اللَّهُ** رَسُولَهُ الرُّءْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ
 الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ **اللَّهُ** أَمِينِينَ^{لا} مُخَلِّقِينَ رُؤُوسَكُمْ^{مد}
 وَمُقَصِّرِينَ^{لا} لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ
 ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ٢٧ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى
 وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ^ط وَكَفَى **بِاللَّهِ** شَهِيدًا^ط ٢٨

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعُونَ إِلَى قَوْمٍ ^{فَصْر}أُولَىٰ بَأْسٍ
 شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ ^جاللَّهُ أَجْرًا
 حَسَنًا وَإِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا
 أَلِيمًا ^{١٦} لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا
 عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ ^طوَمَنْ يُطِيعِ ^جاللَّهُ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ
 تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ^{١٧}
 لَقَدْ رَضِيَ ^جاللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ
 فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا
 قَرِيبًا ^{١٨} وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ ^طاللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ^{١٩}
 وَعَدَكُمْ ^جاللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ
 وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً ^جلِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ
 صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ^{٢٠} وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ
^طاللَّهُ بِهَا وَكَانَ ^جاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ^{٢١} وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا لَوَلَّوْا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ^{٢٢} سُنَّةَ
^جاللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ ^جاللَّهِ تَبْدِيلًا ^{٢٣}

وَهُوَ الَّذِي

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ
 فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ
 عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ١٠ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ
 مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ
 بِالسِّنْتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ
 شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ
 بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ١١ بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ
 وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ
 وَظَنَنْتُمْ ظَنِّ السَّوْءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ١٢ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ
 بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ١٣ وَلِلَّهِ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَكَانَ
 اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ١٤ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ
 إِلَى مَعَانِمِ لَتَأْخُذُوهَا ذُرُونًا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا
 كَلَامَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ
 فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ١٥

Fetih Suresi

سُورَةُ الْفَتْحِ

٥١٠

سُورَةُ الْفَتْحِ مَدِّيَّةٌ وَهِيَ
تِسْعٌ وَعِشْرُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۝ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ
 وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۝
 وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيمًا ۝ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
 الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ ۝ وَاللَّهُ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
 جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ
 سَيِّئَاتِهِمْ ۝ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ۝ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ
 وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ ۝ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ
 عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۝ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ
 وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۝ ۝ وَاللَّهُ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ
 عَزِيمًا حَكِيمًا ۝ ۝ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝ ۝ لِيُؤْمِنُوا
 بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۝

إِنَّ الَّذِينَ

الْجُزْءُ التَّاسِعُ وَالْعِشْرُونَ

٥٦٣

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي
 كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِى اللَّهُ وَمَنْ مَعِىَ
 أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ
 أَمَّنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ
 أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

Uygulayalım

Yüzünden okuyacağınız her bölümü, öğretmeninizin kelime kelime okumasından sonra koro hâlinde tekrarlayınız.

Uygulayalım

Yüzünden okuyacağınız her bölümü Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ sitesinden veya öğretmeninizden dinleyiniz. Dinleme esnasında tespit edebildiğiniz tecvit kurallarını, altını kurşun kalemle çizerek kitabınızda belirleyiniz.

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٣﴾ أَلَا
 يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٤﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
 الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٥﴾
 ءَأَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿١٦﴾
 أَمْ أَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ
 كَيْفَ نَذِيرٍ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ
 نَكِيرٍ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ ۖ مَا يُمْسِكُهُنَّ
 إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ
 لَكُمْ يَنْصَرُّكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ﴿٢٠﴾
 أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بَلْ لَجُوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾
 أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ
 مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
 وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۖ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ
 فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ ۖ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢٦﴾

فَلَمَّا

Mülk Suresi

071

الجزء التاسع والعشرون

سُورَةُ الْمُلْكِ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ
وَالْحَيَاةَ لِيُبْلِغَكُمْ آيَاتِكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ ۝ الَّذِي خَلَقَ
سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَافُوتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ ۝
هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ۝ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ
خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ۝ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا
رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ۝ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا
رَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝ إِذَا الْقُفُوفُ فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا
وَهِيَ تَفُورُ ۝ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أَلْقَى فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا
أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ۝ قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ
مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ۝ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ
مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝ فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ
السَّعِيرِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝

وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَّقْبُوضَةٌ
فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِمِنَ أَمَانَتَهُ
وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ
أُثِمَّ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبْدُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ
يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ
وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ أَمِنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ
مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ أَمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ
وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ
اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ
عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا
وَلَا تُحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا
وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ

الْجُزْءُ الثَّالِثُ

٤٧

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى
فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُبَ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ
كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ
الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسَ مِنْهُ شَيْئًا
فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ
أَنْ يُمْلَلَ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ
مِنْ رِّجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ
مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ
إِحْدَاهُمَا الْآخَرَى وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا
وَلَا تَسْمُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَى أَجَلٍ ذَلِكُمْ
أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَى أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا
أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ
وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيَعْلَمِكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي
 يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ
 مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ
 مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ
 وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾
 يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُزِيلُ الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ
 كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا
 الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ
 عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
 وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِنْ لَمْ
 تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ
 رُؤُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِنْ كَانَ
 ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ
 إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ
 ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُهُ ^ط وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ^{٢٧٠} إِنْ تُبَدُّوا
الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ ^ج وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ
فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ ^ط
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ^{٢٧١} لَيْسَ عَلَيْكُمْ هُدْيُهُمْ
وَلَكِنَّ اللَّهَ ^ط يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ^ط وَمَا تُنْفِقُوا
مِنْ خَيْرٍ فَلَا يُنْفِسْكُمْ ^ط وَمَا تُنْفِقُوا إِلَّا ابْتِغَاءَ
وَجْهِ اللَّهِ ^ط وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُؤَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ
لَا تُظْلَمُونَ ^{٢٧٢} لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أَحْصَرُوا فِي سَبِيلِ
اللَّهِ ^ط لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ
الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ ^ج تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ ^ج
لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْفَافًا ^ط وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ
فَإِنَّ اللَّهَ ^ط بِهِ عَلِيمٌ ^{٢٧٣} الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
بِالْئِيلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ ^ج وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ^{٢٧٤}

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ
وَتَثْبِيْتًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ
فَاتَتْ أَكْلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطُلٌّ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَيَوَّدُ أَحَدُكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ
جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ
فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ
فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ
مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ
بِأَخْذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٢٦٧﴾
الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ
يَعِدُكُم مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾
يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ
أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾

وَمَا أَنْفَقْتُمْ

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ ارْنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَوَلَمْ
تُؤْمِنُ قَالَ بَلَىٰ وَلَكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً
مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ
جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٢٦١﴾ مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ
وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٢﴾ الَّذِينَ
يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا
وَلَا أَذَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٣﴾ قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ
يَتَّبِعُهَا أَذَىٰ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿٢٦٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ
رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ
صَفْوَانٍ عَلَيْهِ ثُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ
عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦٥﴾

اللَّهُ وَلِیُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَائُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ
 النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
 خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ
 أَنْ آتِيَهُ اللَّهُ الْمَلَكُ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي
 وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي
 بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ
 الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾
 أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ
 أَتَىٰ يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ
 بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ
 قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ
 لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانْظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ
 وَانْظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا
 فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

وَأَذْ قَالَ

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ
 وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ
 وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ
 مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا
 فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا افْتَنَلُوا
 وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ٢٥٣ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا
 مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةٍ
 وَلَا شَفَاعَةٍ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ٢٥٤ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
 وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ
 مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ
 إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ
 حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ٢٥٥ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ
 الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ
 اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٢٥٦

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ^{٢٤٨} قَالَ إِنَّ اللَّهَ^ج
مُبتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي^ج وَمَنْ لَمْ
يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً^ج
بِيَدِهِ فَشَرَبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ^ط فَلَمَّا جَاوَزَهُ
هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ
وَجُنُودِهِ^ط قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا اللَّهِ^ج كَمْ
مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ^ط وَاللَّهُ^ج
مَعَ الصَّابِرِينَ^{٢٤٩} وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ
قَالُوا رَبَّنَا^ج أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا
وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ^{٢٥٠} فَهَزَمُوهُمْ
بِإِذْنِ اللَّهِ^ج وَقَتَلَ دَاوُدُ^م جَالُوتَ وَاتَّيَهُ^ج الْمَلِكُ
وَالْحِكْمَةُ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ^ط وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ^ج
النَّاسِ بَعْضُهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ
اللَّهَ^ج ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ^{٢٥١} تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ^ج
نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ^ط وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ^{٢٥٢}

تِلْكَ الرُّسُلُ

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَا مِنْ بَنِي إِسْرَآئِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى
 إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّ لَهُمْ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ
 أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 وَقَدْ أَخْرَجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَائِنَا فَلَمَّا كُتِبَ
 عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
 بِالظَّالِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ
 لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ
 عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ
 الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً
 فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
 وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ
 يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ
 مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرِ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

أَلَمْ تَرَ

الجزء الثاني

٣٧

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ
 أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
 فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
 خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ
 النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عِلْمَ اللَّهِ أَنْكُمْ
 سَتَذَكَّرُوهُنَّ وَلَكِنْ لَا تُؤَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا
 مَعْرُوفًا وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ
 وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُوا
 أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمْ
 النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوهُنَّ
 عَلَى الْمَوْسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا
 عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾ وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ
 وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ
 أَوْ يَعْفُوا الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى
 وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٧﴾

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَّغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأُمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
 أَوْسَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ^ص وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا^ج وَمَنْ
 يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ^ط وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا^ز وَادْكُرُوا
 نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ
 يَعِظُكُمْ بِهِ^ط وَاتَّقُوا اللَّهَ^ط وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣١﴾
 وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَّغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ
 أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ^ط ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ
 مِنْكُمْ يَوْمَئِذٍ بِاللَّهِ^ط وَالْيَوْمِ الْآخِرِ^ط ذَلِكَمُ آيَاتُ اللَّهِ لَكُمْ وَأَطْهَرُ^ط
 وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ
 حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ^ط وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ
 وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ^ط لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ
 وَالِدَةٌ بَوْلِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ^ج فَإِنْ أَرَادَا
 فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا^ط وَإِنْ أَرَدْتُمْ
 أَنْ تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا اتَّيْتُمْ
 بِالْمَعْرُوفِ^ط وَاتَّقُوا اللَّهَ^ط وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٣﴾

لَا يُؤَاخِذُكُمُ **اللَّهُ** بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا
كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ **وَاللَّهُ** غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ
نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُ فَإِنَّ **اللَّهَ** غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾
وَأِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ **اللَّهَ** سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَالْمُطَلَّقَاتُ
يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ ^ط وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ
اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَنَّ **بِاللَّهِ** وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ^ط وَبُعُولَتُهُنَّ
أَحَقُّ بِرِدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ
بِالْمَعْرُوفِ ^ص وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ^ط **وَاللَّهُ** عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾
الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ ^ص فَاِمْسَاكِ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٍ بِإِحْسَانٍ ^ط وَلَا يَحِلُّ
لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا
حُدُودَ **اللَّهِ** ^ط فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ **اللَّهِ** ^{لا} فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ^ط تِلْكَ حُدُودُ **اللَّهِ** ^ج فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ
اللَّهِ ^{ففسر} فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى
تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ
ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ **اللَّهِ** ^ط وَتِلْكَ حُدُودُ **اللَّهِ** ^ج يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَىٰ قُلْ إِصْلَاحٌ
 لَهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ
 مِنَ الْمَصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٣﴾
 وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ وَلَا مَآئِمَّةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ
 مِنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعَجَبْتَكُمْ وَلَا تُنكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ
 يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعَجَبَكُمْ
 أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ
 بِآيَاتِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣٤﴾ وَيَسْأَلُونَكَ
 عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ
 وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ
 أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٣٥﴾
 نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنْتُمْ وَقَدِّمُوا
 لِأَنْفُسِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُّلاقُوهُ وَبَشِّرِ
 الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ عُرْضَةً لِإِيمَانِكُمْ أَنْ
 تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ

الْجُزْءُ الثَّانِي

۳۳

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ
 تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا
 وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾ يَسْأَلُونَكَ
 عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ
 عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ
 مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ ﴿٣٢﴾ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ
 يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا
 وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ
 فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ
 أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
 وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَُولَئِكَ يَرْجُونَ
 رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٤﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ
 وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا
 أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا ﴿٣٥﴾ وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ
 كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٣٦﴾

سَلِّ بْنِ إِسْرَآئِيلَ كَمْ أَتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ ^ط وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ^{٢١١} زَيْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ^ط وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ^{٢١٢}

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ^ص وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ ^ط وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ^ج فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ ^ط وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ^{٢١٣}

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ ^ط مَسَّتْهُمْ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَّاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللَّهِ ^ط أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ^{٢١٤}

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ^ط قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ ^ط وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ^{٢١٥}

كُتِبَ

OKUNACAK SURE VE AYETLER

Bakara Suresi (31-48. sayfalar)

۳۱

الجزء الثاني

وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ ۖ فَمَنْ تَعَجَّلَ
 فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ
 اتَّقَى ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٣١﴾
 وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ ۖ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٣٢﴾ وَإِذَا
 تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ
 وَالنَّسْلَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ﴿٣٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ
 أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ ۖ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٣٤﴾
 وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ ۗ
 وَاللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا
 فِي السِّلْمِ كَآفَّةً ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ
 لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٣٦﴾ فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ
 الْبَيِّنَاتُ فَاذْكُرُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٧﴾
 هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ
 وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ ۖ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٣٨﴾

TECVİT BİLGİSİ

Uzatma (Med) ve Çeşitleri

Medd-i Ârız

Ârızî (Geçici) Sükun: Kur'an-ı Kerim'i okurken durulduğu zaman ortaya çıkan ama geçildiği zaman kaybolan sükûndur.

Med harfleri olan (و), (ي) ve (ا) harflerinden sonra arızî (geçici) sükûn gelirse medd-i ârız olur. Medd-i ârız genelde ayet sonlarında, durak işaretlerinin olduğu yerlerde (secaventlerde) veya med harflerinden sonra gelen harekeli harflerde durulduğunda meydana gelir.

Bir kelimedede medd-i ârız varsa o harf dört elif miktarı kadar uzatılmalıdır. Hızlı okunduğu durumlarda ise en az bir elif miktarı uzatılması gerekir.

Örnek:

إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ عَلَى

Bu örnekte;

- **الْمُرْسَلِينَ** kelimesindeki ya (ي) med harfidir.
 - Kelimenin sonunda durulduğunda (ن) harfinin üzerinde geçici (ârızî) bir sükûn ortaya çıkar ve o harfin üzerinde cezim varmış gibi okunur (الْمُرْسَلِينَ).
 - Bu durumda med harfinden sonra geçici sükûn geldiği için medd-i ârız olur.
 - Lâm (ل) harfi, “liiii” şeklinde dört elif miktarı uzatılarak okunur.
- Eğer bu kelimedede durulmaz ve okunmaya devam edilirse kelimenin son harfi **الْمُرْسَلِينَ** şeklinde harekeli okunur ve bir elif miktarı uzatılarak **عَلَى** kelimesine geçilir.

Uygulayalım

رَبِّ الْعَالَمِينَ يَعْلَمُونَ مِنَ النَّارِ

Verilen medd-i ârızları yukarıdaki gibi açıklayınız ve tecvitli olarak okuyunuz.

Medd-i Lâzım

Lâzımî (Kalıcı) Sükûn: Kur'an okurken bir harfin üzerinde durduğumuzda da geçtiğimizde de var olan, kaybolmayan sükûndur. Cezimli ve şeddeli harflerdeki sükûnlar lâzımî sükûndur.

Med harfinden sonra lâzımî sükûn gelirse medd-i lâzım olur. Bir başka ifadeyle med harfinden sonra cezimli veya şeddeli bir harf gelirse medd-i lazım olur.

Medd-i lâzım, normal okuma hızında dört elif miktarı, hızlı okuyuşlarda ise en az üç elif miktarı uzatılmalıdır.

Örnek (1): وَلَا الضَّالِّينَ

Bu örnekte,

- (ض) harfinden sonraki (ا) med harfidir.
- Med harfinden sonra şeddeli (ل) harfi gelmiştir (لّ). Şeddeli harflerdeki sükûn lâzımî sükûndur.
- Bu durumda med harfinden sonra lâzımî sükûn geldiği için medd-i lazım olur.
- (ض) harfi, “daaaallîn” şeklinde dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Örnek (2): يَسَّ

Mukattaa harflerinden olan bu örneğin açılımı يَا سَيِّه şeklinde.

- سَيِّ deki (ي) med harfidir.
- Med harfinden sonra (ن) gelmiştir. Cezimli harflerin sükûnu da lâzımî sükûndur.
- Bu durumda med harfinden sonra lâzımî sükûn geldiği için medd-i lâzım olur.
- (س) harfi, “siiiiin” şeklinde dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulayalım

الْحَاقَّةُ الْكُنَّ نَ

Verilen kelimelerde bulunan medd-i lâzımları yukarıdaki örnekteki gibi açıklayınız ve kelimeleri tecvit kurallarına uygun şekilde okuyunuz.

Medd-i Lîn

Lîn kelimesi sözlükte “yumuşak” anlamına gelir.

Kur'an okurken üstün harekeli bir harften sonra gelen cezimli (**وُ**) veya cezimli (**ئِ**) harfinden sonra sükûn varsa medd-i lîn olur.

Medd-i lînin sükûnu, hem lâzımî hem de ârızî olabilir. Kur'an-ı Kerim'de sadece iki yerde hem lâzımî sükûn hem de medd-i lîn vardır. Bunlardan biri Meryem suresinin başındaki **كَيْعَصَ** ayeti, diğeri ise Şûrâ suresinin başındaki **عَسَقَ** ayetidir.

Bu ayetlerdeki (**عَئِ = عَئِ**) lafzının sükûnu, lâzımî sükûndur.¹ Bunların dışındaki bütün medd-i lînlerin sükûnu, ârızî sükûndur.

Medd-i lînde lîn harfi üç elif miktarı uzatılır.² Uzatma harekede değil, lîn harfinde yapılır.

Kur'an-ı Kerim hızlı okunuyorsa uzatma miktarı lîn harflerinden sonra gelen sükûna göre değişir. Lîn harflerinden sonra Kur'an-ı Kerim'de iki yerde geçen lâzımî sükûn gelirse o harf en az iki elif miktarı kadar uzatılır. Ârızî sükûn geldiği durumlarda ise uzatma miktarı bir elif miktarına kadar inebilir.

Örnek: **مِنْ خَوْفٍ**

Bu örnekte,

- (**و**) lîn harfidir.
- Kelime sonunda durulduğu zaman (**ف**) harfinde ârızî bir sükun ortaya çıkar.
- Bu durumda lîn harfinden sonra sükûn geldiği için medd-i lîn olur.
- (**و**) harfi üç elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulayalım

Kureyş suresindeki medd-i lînleri bulunuz ve aşağıdaki alana yazarak tecvitli olarak okuyunuz.

1. İsmail Karaçam, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri, s. 309.

2. Abdurrahman Çetin, Kur'an Okuma Esasları, s. 219.

Bilgi Kutusu

Üstün harekeli bir harften sonra gelen cezimli (عَو) ve cezimli ya (عَي) harflerine lîn harfi denir. Örneğin (نَوْمٌ) kelimesindeki ve (حَيٌّ) kelimesindeki harfleri lîn harfidir.

Uygulayalım

نَوْمٌ وَالصَّيْفِ حَذَرَ الْمَوْتِ

Verilen kelimelerde bulunan medd-i lînleri yukarıdaki örnekteki gibi açıklayınız ve kelimeleri tecvit kurallarına uygun şekilde okuyunuz.

Tenvin ve Sakin Nun

Kelimenin sonuna gelen ve cezimli (ن) sesi veren iki üstün (ُ), iki esre (ْ) ve iki ötre (ٌ), sözlükte “nunlamak” anlamına gelen “tenvin” denir. Adından da anlaşılacağı üzere tenvindeki cezimli nun sadece okuyuşta vardır, yazıda görülmez.

Örnek: أَحَدًا أَحَدٌ أَحَدٌ

Kelimenin ortasında veya sonunda bulunan cezimli nuna da sakin nun denir.

Örnek: أَنْتَ مَنْ

Bir kelimedeki tenvin veya sakin nun varsa orada üç tecvit kuralından biri mutlaka bulunur.

Bunlar; 1) ihfa,

2) izhar,

3) iklab'dır.

İhfa

İhfa kelimesi, sözlükte “gizlemek” anlamına gelir. Tenvin veya sakin (ن) dan sonra aşağıdaki 15 harften biri gelirse ihfa olur. İhfa yapılırken dil ucu serbest bırakılır ve (ن) harfinin mahrecine değmez. Bu şekilde genizden getirilen bir sesle (gunneli) okuyuş gerçekleştirilir. İhfa harfleri şunlardır:

ت ث ج د ذ ز س ش ص ض ط ظ ف ق ك

İhfa harfleri, aşağıdaki Arapça beytin ilk harflerinde toplanmıştır:

صِفْ ذَانَنَا جُودَ شَخْصٍ قَدْ سَمَا كَرَمًا صَعُ ظَالِمًا زِدْ تُقَا دُمْ طَالِبًا فَتَرَى

İhfa okuyuşta,

1. Dil damağa veya üst ön dişlere yapışmaz; doğal hâlde ve serbest bırakılır.
2. Tenvin veya sakın (ن) gunneli okunur.
3. Gunneli okuyuş bir elif miktarı tutulur.³

Örnek: سَلَامٌ قَوْلًا

Bu örnekte,

- Birinci kelimenin sonunda tenvin vardır.
- Tenvinden sonra kaf (ق) harfi gelmiştir.
- Bu durumda ihfa meydana gelir.
- Tenvinin nunu gizlenir ve ses, genizden getirilerek bir elif miktarı tutulur.

Uygulayalım

إِنْ كُنْتُمْ لَنْ تَغْنَىٰ جَنَاتٍ تَجْرَىٰ أَيْةٌ فِي لَدُنْكَ

Yukarıdaki kelimelerde bulunan ihfaları örnekteki gibi açıklayınız ve kelimeleri tecvit kurallarına uygun şekilde okuyunuz.

İzhar

İzhar kelimesi, sözlükte “açığa çıkarmak” ve “açıkça belirtmek” anlamlarına gelir. Tecvitteki karşılığı ise tenvini veya sakın (ن) u açıkça okumak ve belirtmektir. Bir başka deyişle tenvini ve sakın (ن) u izhar harfine bağlamadan, ayrı ayrı ve açık olarak okumaktır.

İzhar harfleri altı tanedir, bunlara boğaz harfleri de denir. Bu harfler şunlardır:

ا ح خ ع غ ه

İzharlı okuyuşta,

1. Nun sesi asıl mahrecinden çıkarılır, gunne yapılmaz.
2. Nun sesi tutulmadan hemen bir sonraki harfe geçilir.

Örnek: مَنْ أَمَنَ

Bu örnekte,

- Birinci kelimenin sonunda sakın nun vardır.
- Sakın nundan sonra elif (ا) harfi gelmiştir.
- Bu durumda izhar meydana gelir.
- Nun harfi açık bir şekilde okunur, gunne yapılmaz.

3 Abdurrahman Çetin, Kur'an Okuma Esasları, s. 159.

Bilgi Kutusu

Yüce Allah'ın aşağıdaki isimleri, izhar harfleri ile başlamaktadır.

اللَّهُ حَيُّ خَالِقٌ عَدْلٌ غَنِيٌّ هَادِيٌّ

İklab

İklab kelimesi, sözlükte “çevirmek”, “dönüştürmek” gibi anlamlara gelir. Tenvin veya sakin nundan sonra be (ب) harfi geldiğinde, nun (ن) sesinin mim (م) sesine çevrilerek okunmasına iklab denir.

İklablı okuyuşta,

- Nun sesi mim sesine çevrilir.
- Dil doğal hâlindeyken mim sesi genizden getirilerek gunneli okunur.
- Gunneli okuyuş, dudakları bastırmadan bir buçuk elif miktarı tutulur.⁴

Örnek: سَمِيعٌ بَصِيرٌ

Bu örnekte,

- Birinci kelimenin sonunda tenvin vardır.
- Tenvinden sonra be (ب) harfi gelmiştir.
- Bu durumda iklab meydana gelir.
- Tenvindeki (ن) sesi, (م) sesine çevrilir. Ses, dudaklar bastırılmadan gunneli bir okuyuşla bir buçuk elif miktarı tutulur.

Uygulayalım

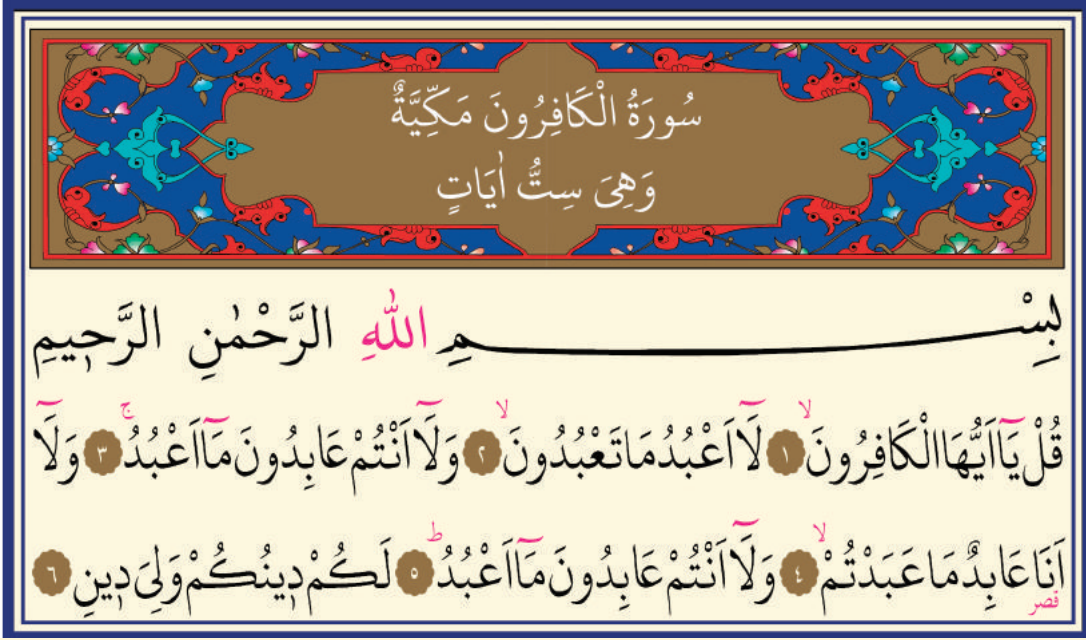
بَغِيًّا بَيْنَهُمْ مِنْ بَيْنِهِمْ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

Verilen kelimelerde bulunan iklabları yukarıdaki örnekteki gibi açıklayınız ve kelimeleri tecvit kurallarına uygun şekilde okuyunuz.

⁴ İsmail Karaçam, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri, s. 350.

EZBERLENECEK DUALAR, SURELER VE ANLAMLARI

Kâfirûn Suresini ve Anlamını Öğreniyorum

Anlamı:

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1. De ki: "Ey kâfirler!
2. Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk edecek değilim.
3. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.
4. Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk etmem.
5. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.
6. Sizin dininiz size, benim dinim de banadır."

Uygulayalım

Kâfirûn suresini öğretmeninizin belirlediği sıraya göre ezberden okuyunuz. Okuma esnasında özellikle medlerle ilgili tecvit kurallarını uygulayınız.

Uygulayalım

Kâfirûn suresinin okunuşunu ve mealini Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ sitesinden dinleyiniz. Bulduğunuz ilkeleri ilgili alana yazınız.

Fîl Suresini ve Anlamını Öğreniyorum

Anlamı:

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1. Rabb'in fîl ordusuna ne yaptı, görmedin mi?
2. Onların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı?
- 3-5. Üzerlerine pişmiş tuğladan yapılmış taşlar atan sürü sürü kuşlar göndermedi mi? Sonuçta Allah onları yenilip ezilmiş ekine çevirdi.

Uygulayalım

Fîl suresini ezberlemeden önce yüzünden ve dikkatli bir şekilde öğretmeninize okuyunuz.

Uygulayalım

Fîl suresinin okunuşunu ve mealini Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ sitesinden dinleyiniz. Bulduğunuz ilkeleri ilgili alana yazınız.

Kureyş Suresini ve Anlamını Öğreniyorum

Anlamı:

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1-2. Kureyş'in güvenliğini, onların kış ve yaz yolculuklarında güvenliğini sağlamak için
(Allah lütuflarda bulundu).

3-4. Onlar da kendilerini doyuran ve her çeşit korkudan emin kılan şu evin Rabb'ine kulluk
etsinler.

Uygulayalım

Kureyş suresinin mealinden hareketle günümüz insanının sahip olduğu nimetlere nasıl şükredeceği konusundaki düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Uygulayalım

Kureyş suresinin okunuşunu ve mealini Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ sitesinden dinleyiniz. Bulduğunuz ilkeleri ilgili alana yazınız.

Mâûn Suresini ve Anlamını Öğreniyorum**Anlamı:****Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla**

1. Gördün mü din (hesap ve ceza) gününü yalan sayanı?
2. İşte odur yetimi itip kakan
3. Ve yoksulu doyurmayı özendirmeyen!
- 4-5. Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki onlar namazlarını ciddiye almazlar!
- 6-7. İbadetlerini gösteriş için yapar, hayra da engel olurlar.

Uygulayalım

Mâûn suresini Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ sitesinden birkaç defa dinleyiniz. Öğretmeninizden sonra her bir ayeti, koro hâlinde okuyunuz.

Uygulayalım

Mâûn suresinin okunuşunu ve mealini Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ sitesinden dinleyiniz. Bulduğunuz ilkeleri ilgili alana yazınız.

2. ÜNİTE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere, verilen kelimelerden uygun olanı yazınız.

(dört, medd-i tabîî, medd-i lâzım, medd-i ârız, üç, iki, gizlemek, izhar, tenvin, medd-i lîn)

1. Bir yerde medd-i ârız olursa o harf elif miktarı kadar uzatılmalıdır.
2. Med harfinden sonra lâzımî sükun gelirse olur.
3. Kur'an okurken üstün harekeden sonra gelen cezimli "vav" veya cezimli "ya" harfinden sonra sükûn gelirse olur.
4. Kelimenin sonuna gelen ve cezimli nun sesi veren iki üstün, iki esre iki ötreye sözlükte "nunlamak" anlamına gelen denir.
5. Tenvin veya sakin nundan sonra boğaz harflerinden biri geldiğinde nun sesinin açık bir şekilde okunmasına denir.

B. Aşağıdaki tablonun A sütununda Fîl suresinin Arapça ayetleri, B sütununda ise bu ayetlerin Türkçe mealleri verilmiştir. Ayetlerin Arapça asılları ile Türkçe meallerini eşleştirerek A sütunundaki parantezlerin içine B sütunundaki uygun cümlenin önündeki harfi yazınız.

A Sütunu	B Sütunu
6. (...) ﴿ ٢ ﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ	A. Nihayet onları yenilmiş ekin yaprakları hâline getirdi.
7. (...) ﴿ ٤ ﴾ تَرْمِيهِمْ بِجِجَارَةٍ مِنْ سَجْجٍ	B. Onların kötü planlarını boşa çıkarmadı mı?
8. (...) ﴿ ١ ﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ	C. Onlar namazlarını ciddiye almazlar.
9. (...) ﴿ ٥ ﴾ فَجَعَلَهُمْ مَأْكُولٍ كَعَصْفٍ	Ç. Onların üstüne sürü sürü kuşlar gönderdi.
10. (...) ﴿ ٣ ﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ	D. Ben de sizin taptıklarınıza asla tapacak değilim.
	E. Rabb'inin, fil sahiplerine ne yaptığını görmedin mi?
	F. Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk etmem.
	G. O kuşlar, onların üzerlerine pişkin tuğladan yapılmış taşlar atıyordu.

C - Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız. Yanlış olduğunu düşündüğünüz cümlelerin altına doğrusunu yazınız.

11. () Med harfleri olan ي , و , ا harflerinden sonra ârızî (geçici) sükun gelirse medd-i ârız olur.

12. () Kelimenin ortasında veya sonunda bulunan cezimli nuna sakin nun denir.

13. () Tenvin veya sakin nundan sonra ihfa harflerinden biri gelirse ihfa olur.

14. () Sesin genizden (burun boşluğundan) getirilmesine izhar denir.

15. () Tenvin veya sakin nundan sonra be harfi geldiğinde nun sesinin mim sesine çevrilerek okunmasına iklab denir.

Ç. Aşağıda verilen soruların cevabını boş bırakılan alanlara yazınız.

16. Fîl suresinin ana konusunu nedir? Açıklayınız

17. Kureyş suresinde Allah'ın (c.c.) verdiği nimetlere karşı ne yapılması istenmektedir?

18. Mâûn suresinde Allah (c.c.) yardımlaşmayı neden emretmektedir?

19. Kâfirûn suresinde müşriklerin hangi istekleri reddedilmiştir?

D. Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

20. يَغْلُمُونَ kelimesinde durulduğunda hangi tecvit kuralı gerçekleşir?

- A) İhfa B) İzhar C) Medd-i Ârız D) Medd-i Lâzım

21. الْحَاقَّةُ kelimesinde aşağıdaki tecvit kurallarından hangisi vardır?

- A) İklab B) Medd-i Lîn C) Medd-i Ârız D) Medd-i Lâzım

22. Tenvin veya sakin nundan sonra ihfa harflerinden biri gelirse ihfa olur.

Buna göre aşağıdaki kelimelerin hangisinde ihfa gerçekleşir?

- A) لَدُنْكَ B) مَنْ أَمَنَ C) مِنْ خَوْفٍ D) عَذَابُ أَلِيمٍ

23. "Gördün mü o hesap ve ceza gününü yalanlayanı! İşte o, yetimi itip kakan, yoksula yedirmeyi özendirmeyen kimsedir. Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki onlar namazlarını ciddiye almazlar. Onlar (namazlarıyla) gösteriş yaparlar. Ufacık bir yardıma bile engel olurlar. (Mâûn suresi, 1-7. ayetler.)

Bu ayetlerden;

- I. Ahiret hayatını inkâr edenler kınanmaktadır.
- II. İhlas, ibadetlerde aranan temel ilkedir.
- III. Yetime karşı şefkatli davranılmalıdır.
- IV. Hayırlı işlerde acele edilmelidir.

ifadelerinden hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve II D) II, III ve IV

24.

1	Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.
2	Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.
3	De ki: Ey Kâfirler!
4	Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk edecek değilim.
5	Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk etmem.
6	Sizin dininiz size, benim dinim de banadır.

Kâfirûn suresinin anlamının doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) 3, 5, 6, 4, 2,1 B) 4, 5, 3, 2, 1, 6
C) 3, 5, 1, 4, 2, 6 D) 4, 3, 6, 2, 1, 5

25.

- I. فَانْظُرْ
- II. هَذَا الْبَيْتِ
- III. مِنْ عِلْمٍ

Numaralandırılmış örneklerde gerçekleşen tecvit kuralları aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

I	II	III
A) İhfa	Medd-i Lîn	İzhar
B) İzhar	İhfa	Medd-i Ârız
C) Medd-i Lâzım	Medd-i Tabîî	İklab
D) Kalkale	İzhar	İklab

E. Aşağıda verilen öz değerlendirme formundaki davranışları okuyunuz ve size uygun olan ifadeyi işaretleyiniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Aşağıda “Kur’an’ı Kerim’i Güzel Okuma” ünitesinde yer alan yüzünden okunacak ve ezberlenecek sureler ile ilgili listelenen davranışlardan yapabildikleriniz için “Evet”, yapamadıklarınız için “Hayır”, bir bölümünü yapabildikleriniz için “Kısmen” kutucuğunu işaretleyiniz. Tüm ifadeleri işaretlemeyi unutmayınız.

Adı-Soyadı:

Numarası / Sınıfı: /

Sıra No	Ölçütler	Evet	Hayır	Kısmen
1	Fil suresini usulüne uygun olarak ezberledim.			
2	Kureyş suresini usulüne uygun olarak ezberledim.			
3	Mâûn suresini usulüne uygun olarak ezberledim.			
4	Kâfirûn suresini usulüne uygun olarak ezberledim.			
5	Fetih suresini öğrendiğim tecvit kurallarına uygun okudum.			
6	Mülk suresini öğrendiğim tecvit kurallarına uygun okudum.			
7	Bakara suresi (31-48 sayfalar) 203-286. ayetlerini öğrendiğim tecvit kurallarına uygun okudum.			
8	Kur’an’ı doğru okumaya istekli davrandım.			
9	Kur’an’ı okurken harflere dikkat ederek okudum.			
10	Kur’an’ı okurken işaretlere dikkat ederek okudum.			

Öğretmen yorumu:

Ünite ile ilgili daha fazla soru içeriğine bu karekodan ulaşabilirsiniz.

SÖZLÜK

A

ahenk: Uyum, uyuşma, anlaşma.

arız: Sonradan olma, sonradan ortaya çıkma, geçici olan.

aşır: Bir dinî tören sırasında veya cemaatle namaz kılınıp dua edildikten sonra okunan Kur'an ayetleri.

ayet: Kur'an surelerini oluşturan kısımlardan her biri.

C

cezim: Harekesiz harfi gösteren işaret.

E-F-G

engin: Ucu bucağı görünmeyecek kadar geniş, çok geniş.

esaret: Kölelik, tutsaklık, esirlik.

esirgemek: Korumak, himaye etmek.

eyvan: Bir tarafı dışarıya açık olan oda, teras.

farz: İslam dininde, özür olmadıkça yapılması zorunlu, yapılmaması günah sayılan ibadet.

gaflet: Ne yaptığını bilmeme, dalgınlık. Bir şeyi bile bile terk etme.

garip: Yabancı, kimsesiz, tuhaf.

gasp: Bir şeyi zorla ve haksız bir şekilde sahibinin elinden alma.

gayb: Göz önünde olmayan, gözle görülmeyen, gizli olan, hazırda olmayan. Akıl ve duyular yoluyla hakkında bilgi edinilemeyen varlık alanı.

Genizden gelen ses.

gunne: Genizden gelen ses.

H

hafi: Gizli, saklı.

harap: Bitkin, yorgun, perişan.

haşa: Dine aykırı görülen bir ihtimalden söz edilirken kullanılan bir söz.

hesap günü: Kıyamet.

hidayet: Doğru yol, hak yol, Müslümanlık yolu. Allah'ın, insanlara kendi yolunda gidebilecek akıl, düşünme, öğrenme, hatırlama gibi yetenekler vermesi ve insanların da bunları kullanarak doğru yolu bulması.

hüsran: Beklenen şeyin elde edilememesi yüzünden duyulan acı.

I-İ

idgam: Bir şeyi diğerine katmak.

ifa: Bir işi yapma, yerine getirme.

ihfa: Gizlemek.

ihtilas: Harekeyi zayıf sesle ve hızlıca okumak.

iklab: Çevirmek, dönüştürmek.

iktidar: Bir işi yapabilme gücü, devlet yönetimini elinde bulundurma ve devlet gücünü kullanma yetkisi.

iman: Allah'ın (c.c.) varlığını, birliğini ve Hz. Peygamber'in Allah Teâlâ'dan getirdiği kesin hüküm ve bilgileri kalp ile tasdik etmek, tereddütsüz kabullenip teslim olma.

inanç: Bir düşünceye gönülden bağlı bulunma.

iptida: Başlamak, bir işe girişmek.

inşa: Yapı kurma, yapı yapma, kurma.

irade: İsteme, dileme. Aklın düşünüp karar vermesi, yapılması veya yapılmaması eşit olan çeşitli davranışlardan birini beğenip tercih etmesi.

itaat: Boyun eğme, uyma, söz dinleme, emre uygun hareket etme, emre saygı gösterme.

K

kainat: Evren, dünya.

kerem: Ululuk, büyüklük, asalet, iyi, cömert, iyilik, cömertlik, af, bağış. Dinî bir kavram olarak ihsan, lütuf, kolay ve rahat bir şekilde mali yardımda bulunma, karşılıksız yardım.

kıssa: Kendisinden ders alınması gereken olay, hikâye. Kur'an-ı Kerim'deki geçmiş peygamberler ve milletlerle ilgili ibretlik ve tarihi olay(lar).

kılavuz: Yol gösteren, rehber. Herhangi bir alanda ve konuda bilgi veren, yol yöntem gösteren kitap.

kibir: Kendini beğenme, başkalarından üstün tutma, büyükleme, benlik, gurur.

L

lazım: Lüzumlu olan, gerekli, gereken.

lin: Yumuşak uzatma.

liyakat: Bir kimsenin, kendisine iş verilmeye uygunluk, yaraşırılık durumu, değer.

lütuf: Önem verilen, sayılan birinden gelen iyilik, yardım, ihsan, inayet, atıfet.

M-N

mabet: Özel bir konuda sevgi ve saygı ile bağlanmanın ortaya konduğu yer. İbadet edilen yer, tapınak, ibadethane. Her dinin kendine özgü mabetleri vardır. Yahudilerin mabetlerine havra ve sinagog, Hristiyanlarınkine kilise, Müslümanlarınkine ise cami veya mescit denir.

mağrur: Kurumlu, gururlu, kibirli, kendini beğenmiş.

mahfaza: İçinde değerli eşyaların saklandığı kutu, kılıf.

mahreç: Harflerin çıkış yerleri demektir. Harflerin çıkış yerleri, boğaz, dil ve dudaklar ile boğaz boşluğu ve genizdir.

melike: Kadın hükümdar.

miskin: Hiçbir şeyi bulunmayan, yiyeceği ve giyeceği için başkalarına muhtaç olan. Kendisini geçindirecek zenginliğe sahip olmayan.

mucize: İnsanın benzerini yapmaktan aciz kaldığı, alışlagelmiş şeylere aykırı olan, olağanüstü işler. Peygamberlerin, kendilerine inanmayan insanlara peygamberliklerini ispat etmek amacıyla gösterdikleri olağanüstü olaylar.

Mushaf: Kur'an-ı Kerim'in iki kapak arasına alınmış hâline verilen ad.

muttasıl: Bitişik, ayrı olmayan.

mümin: Allah'ın (c.c.) varlığını, birliğini ve Hz. Peygamber'in Allah (c.c.) Teâlâ'dan getirdiği kesin hüküm ve bilgileri kalp ile tasdik eden, tereddütsüz kabullenip teslim olan kimse. İnanan, iman eden, gönülden bağlanan, güven veren, güvene kavuşturan kimse. Allah (c.c.) katından peygamberleri aracılığı ile gelen her şeyi, tereddütsüz olarak doğrulayan ve kabul eden kişi.

müstağni: Elinde olanla yetinen, doyun.

müstesna: Benzerlerinden üstün olan, benzerleri az bulunan; hariç, dışında.

nankör: Kendisine yapılan iyiliğin değerini bilemeyen, iyiliğe kötülükle karşılık veren.

nice: Nasıl, çok, birçok, hayli, çok kere, ne, ne zaman, kaç, ne kadar, hangi, ne kadar, ne derece, ne vakte kadar.

niyaz etmek: Yalvarma, yakarma, istek, arzu, dua.

R

Rab: Allah (c.c.). Yaratan ve yarattıklarını başıboş bırakmayıp terbiye eden. Rızık veren, bütün varlıkların ihtiyaçlarını karşılıksız olarak bol bol veren.

Rahîm: Koruyan, acıyan, merhamet eden Allah (c.c.). "Yaratmış olduğu bütün varlıklara karşılıksız rızık veren, yarattıklarını koruyan, esirgeyen, bağışlayan ve merhamet eden, ahirette ise sadece mümin kullarına şefkat edecek olan." anlamında Allah'ın (c.c.) esma-i hüsnasından biri.

Rahman: Herkese, her canlıya merhamet eden anlamında Allah'ın (c.c.) esma-i hüsnasından biri.

S-Ş

sahabi: Hz. Muhammed'i (s.a.v.) görmüş ve onun sohbetinde bulunmuş Müslümanlar. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) arkadaşları.

salih amel: İyi, güzel, yararlı iş ve davranış. Dayanaklarını Kur'an-ı Kerim ve sünnetten alan, insanın imanını güçlendirmek için niyetli olarak yapılan tüm güzel davranışlar, inançlar, ibadetler ve insanlığın faydasına yapılan işler.

savm: İslam'ın beş temel şartından biri olarak sorumluluk çağına gelmiş olan Müslümanların ibadet niyetiyle imsak vaktinden itibaren, güneşin batışına kadar yemeden, içmeden uzaklaşmaları.

savma: İstenmeyen birini yanından uzaklaştırma.

sure: Kur'an'ın yüz on dört bölümünden her biri.

sükûnet: Durgunluk, dinginlik, sessizlik, huzur, rahat, dinme, yatışma.

şefaât: Birinden başkası adına ricada bulunma, aracı olma, kusurlarının bağışlanmasını dileme. İman eden salih bir müminin Allah'ın (c.c.) ve kullarının haklarını gözeterek müminlerin iyiliği için uğraşması, onları kötülüklerden ve zararlı şeylerden korumaya çalışması.

şehadet: Tanıklık, şahitlik, bir şeyin doğruluğuna inanma. Allah'tan (c.c.) başka tanrı olmadığına ve Hz. Muhammed'in (s.a.v.) onun kulu ve elçisi olduğuna inanma.

şirk: Denklik, ortaklık, ortak olma, eş koşma. Allah'a (c.c.) inanmakla birlikte başka varlıkları da tanrı kabul etme.

T

tasarruf: Bir şeyi istediği gibi kullanma yetkisi, kullanım.

teâlâ: Allah'ın (c.c.) yüceliğini belirtmek için isimlerinden hemen sonra bir sıfat gibi kullanılan "Yüce olsun, ulu olsun." anlamlarına gelen övgü sözü.

tevazu: Alçak gönüllü olma, kibirlenmeme, yumuşak huylu ve mütevazı olma.

tespih: Allah'ı zatında, sıfatlarında, fiillerinde ve isimlerinde her türlü eksiklikten uzak tutma. "Sübhaneallah" sözünü söyleme.

Tevrat: Dört büyük kitaptan ilki olan ve Hz. Musa'ya gönderilen ilahi kitap.

tevhid (tevhit): Allah'ın (c.c.) birliğine inanma, bir sayma, bir olarak bakma.

tilavet: Kur'an'ı güzel ve sesli olarak usulünce okuma.

U-Ü-V-Z

vaat: Bir işi yerine getirmek için verilen söz.

vesile: Kendisiyle herhangi bir amaca ulaşılan ve yakınlık sağlanan şey, araç, vasıta. İnsanı Allah'a (c.c.) yakınlaştıran ve onun Allah (c.c.) katında güzel bir konum edinmesini sağlayan dosdoğru inanç, ibadet, ahlak, ilim ve Hz. Peygamber'in sünneti.

vesvese: Fısıltı, gizlice konuşma, şüphe, kuruntu, işkil. Şeytanın aldatması veya kötü insanların etkisiyle kalbe gelen şeytani düşünce, iç karışıklığı.

Zebur: Hz. Davud'a gönderilen kutsal kitap.

zorba: Gücüne güvenerek hükmü altında bulunanlara söz hakkı ve davranış özgürlüğü tanımayan (kimse).

KAYNAKÇA

- ALİYYÜL KÂRİ, **Fıkh-ı Ekber Şerhi**, (trc. Hüseyin S. Erdoğan), Hisar Yayınları, İstanbul, 2010.
- ALPER, Ömer Mahir, “İtaat”, **TDV İslam Ansiklopedisi**, C 23, İstanbul, 2001.
- ALTIKULAÇ, Tayyar, **Tecvîdu’l-Kur’an**, DİB, Ankara, 1981.
- ALTUNTAŞ, Halil-Şahin, Muzaffer, **Kur’an-ı Kerim Meali**, DİB Yayınları, Ankara, 2006.
- ATEŞ, Süleyman, **Kur’an-ı Kerim ve Yüce Meali**, Yeni Ufuklar Neşriyat, Ankara, 1980.
- BEYATLI, Yahya Kemal, **Kendi Gökkubbemiz**, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları, İstanbul, 2007.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, **Kur’an-ı Kerim ve Türkçe Meali**, İpek Yayınları, İstanbul, 2001.
- BUHARÎ, **el-Camiu’s-Sahih**, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992.
- CERRAHOĞLU, İsmail, **Tefsir Usûlü**, TDV Yayınları, Ankara, 1991.
- ÇETİN, Abdurrahman, **Kur’an Okuma Esasları**, Emin Yayınları, Bursa, 2007.
- ÇELİK, Ömer, **Hakk’ın Daveti-Kur’an-ı Kerim Meali ve Tefsiri**, Erkam Yayınları, İstanbul 2013.
- ÇOLLAK, Fatih, **Asım Kiraatı**, Emek Matbaası, İstanbul, 1989.
- EBU DAVUD, **Sünen**, Çağrı Yayınları, İstanbul-Tunus, 1992.
- EBU’L-FİDÂ, Muhammed İzzet, **El-Vesâya’l-Aşera li Hıfzı Kitâbillah**, Merkezu’l-Arabiyyü’l-Hadis, Kahire, 2005.
- FAYDA, Mustafa, “Ammâr b. Yâsir”, **TDV İslam Ansiklopedisi**, C 3, İstanbul, 1991.
- FAYDA, Mustafa, “Bedir”, **TDV İslam Ansiklopedisi**, C 5, İstanbul, 1992.
- GÖRMEZ, Mehmet, M.Emin Özafşar, İ. Hakkı ÜNAL, Yavuz ÜNAL, Bünyamin ERUL, **Hadislerle İslam**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2014.
- HARMAN, Ömer Faruk, “Dâvûd”, **TDV İslam Ansiklopedisi**, C 9, İstanbul, 1984.
- HARMAN, Ömer Faruk “Süleyman”, **TDV İslam Ansiklopedisi**, C 38, İstanbul, 2008.
- IŞIK, Emin, “İbrahim Suresi”, **TDV, İslam Ansiklopedisi**, C 21, İstanbul, 2001.
- İBN MÂCE, Ebû Abdillal Muhammed ibn-i Yezîd, **Sünen-i İbn-i Mâce**, İstanbul, 1992.
- KARAÇAM, İsmail, **Kur’an-ı Kerim’in Okunma Kaideleri ve Faziletleri**, İFAV Yayınları, İstanbul, 1984.
- KARAMAN, Fikret; İ. Karagöz; İ. Paçacı; M. Canbulat; A. Gelişgen; İ. Ural, **Dinî Kavramlar Sözlüğü**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2015.
- KARAMAN, Hayreddin; M. Çağrı; İ. Kafi Dönmez; S. Gümüş, **Kur’an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2012.
- KARAMAN, Hayrettin, Ali Özek, İbrahim Kafi Dönmez, Mustafa Çağrı, Sadrettin Gümüş, Ali Turgut, **Kur’an-ı Kerim ve Açıklamalı Meali**, TDV Yayınları, Ankara, 2004.
- KARAMAN, Hayreddin; A. Bardakoğlu; H. Yunus Apaydın; **İlmihal**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2001.
- KARAKILIÇ, Celaleddin, **Tecvid İlmî Kur’an-ı Kerim Okuma Kaideleri**, Ankara, 1977.
- KERİME, Ebu Zeyd, **Ahkâmü’t-Tecvîd**, Dârü’l-İman, İskenderiye, 1998.
- KILAVUZ, Ahmet Saim, **İslam Akaidi ve Kelama Giriş**, Ensar Neşriyat, İstanbul, 1993.

- KÖKSAL, Mustafa Asım, **Peygamberler Tarihi C I-II**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 1995.
- KUTUB, Seyyid, es-Sehhâr, A.Cûde, **Dînî Hikâyeler**, (trc. Arif Erkan), Sağlam Yayınevi, İstanbul, 1991.
- MALİK, İbn Enes, **el-Muvatta'**, Tunus, 1992.
- MEVDUDİ, Ebu'l-A'la, **Tefhimü'l-Kur'an**, (Çev. Muhammed Han Kayani, Yusuf Karaca, Nazife Şişman, Hamdi Aktaş, İsmail Bosnalı), İnsan Yayınları, İstanbul, 1991.
- MÜSLİM, **el-Câmi'u's-Sahîh**, Çağrı Yay., İstanbul-Tunus, 1992.
- NEDVÎ, Ebu'l-Hasen Ali, **Kasasu'n-Nebiyyîn li'l-Etfâl**, el-Mektebetü'l-Hanîfiyyetü, İstanbul, 2004.
- ÖZDİREK, Recep, Faruk Salman, Nazif Yılmaz, **Benim Güzel Dinim**, Erkam Yayınları, İstanbul, 2010.
- SALMAN, Faruk, Nazif Yılmaz, Nihat Morgül, **Tecvîdli Kur'an-ı Kerim Elif-Bâ'sı**, Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2005.
- SARI, Mehmet Ali, **Kur'an Dersleri**, Damla Yayınları, İstanbul, 1977.
- SARI, Mehmet Ali, **Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları**, Numune Matbaacılık, İstanbul, 1993.
- SERİNSU, A. Nedim, M. Sürmeli, A. Kalkan, Ö. Akyürek, B. Deliser, A. Baştürk, A. Çınar, Y. Mavili, **Dinî Terimler Sözlüğü**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2009.
- ŞİMŞEK, M. Said, Hamdi Döndüren, Abdurrahman Çetin, Akif Köten, **Şamil İslam Ansiklopedisi**, Şamil Yayınları, İstanbul, 2000.
- TİRMİZÎ, **Sünen**, Çağrı Yayınları, İstanbul-Tunus, 1992.
- ÜNLÜ, Demirhan-Aydoğan, İlyas, **Tecvid Bilgisi ve Kur'an-ı Kerim'in Kıraatı**, MEB Yayınları, Ankara, 1985.
- TÜMER, Günay, "Din", **TDV, İslam Ansiklopedisi**, C 9, İstanbul, 1984.
- YAZIR, Elmalılı Muhammed Hamdi, **Hak Dinî Kur'ân Dili**, Eser Kitabevi, İstanbul, 1997.
- ZENGİN, Mehmet, Ahmet Şişman, Nazif Yılmaz, Hulusi Yiğit, **İmam Hatip Liselerinde Meslek Dersleri Öğretimi Nasıl Olmalı?**, DEM Yayınları, İstanbul, 2006.

Kitaba ait görsel kaynakça ve genel ağ kaynakçasına bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

Kitaba ait cevap anahtarına bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

Bu kitaba sığmayan
daha neler var!

Karekodu okutun, bu kitapla
ilgili EBA içeriklerine ulaşın!

ÖDS

ÖĞRENCİ/ÖĞRETMEN
DESTEK SİSTEMİ

<https://ods.eba.gov.tr>

- Konu Anlatımlı
Ders Videoları
- Soru Çözüm
Videoları
- Ders Anlatım
Videoları
- Çoktan Seçmeli
Sorular

Kişiselleştirilmiş
Öğrenme ve
Raporlama

Animasyonlar,
3B Modeller,
Simülasyon ve Oyunlar

Paylaşım ve
İş birliği

Ortak / Özel
Takvim

eBa
www.eba.gov.tr

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

ISBN 978-975-11-6672-2

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 5'inci Maddesinin
İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

DERS KİTABI

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

KUR'AN-I KERİM 7.SINIF

KUR'AN-I KERİM

7. SINIF

